

วิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

โดย

นายกาญจน์ โกสิยกุล

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจารึกภาษาไทย

ภาควิชาภาษาตะวันออก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-464-121-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

AN ANALYSIS OF LEXICAL USAGE AMONG THREE GENERATIONS IN MON
BANG-KRA-DEE AT BANG KHUN THIAN DISTRICT, BANGKOK

By

Kanjawat Kosiyakul

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Department of the Oriental Languages

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2004

ISBN 974-464-121-5

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์การใช้
คำของคนสามารถบ่งอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร”
เสนอโดย นายกาญจน์วัฒน์ โกสิยกุล เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพียว เจริญฉาย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง คำเอก)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพียว เจริญฉาย)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พริทพา ทองสว่าง)

...../...../.....

K 43314001 : สาขาจารึกภาษาไทย

คำสำคัญ : การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่

กาญจวัฒน์ โกสิยกุล : วิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร (AN ANALYSIS OF LEXICAL USAGE AMONG THREE GENERATIONS IN MON BANG-KRA-DEE AT BANG KHUN THIAN DISTRICT, BANGKOK) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ.พเยาว์ เจริญฉาย.153 หน้า. ISBN 974-464-121-5

วิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ ในการศึกษาครั้งนี้ใช้คำศัพท์จำนวน 800 คำ โดยแบ่งตามกลุ่มความหมายรวมทั้งสิ้น 16 ประเภท นำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจำนวน 15 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 1 อายุ 55 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุระหว่าง 35 – 50 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุระหว่าง 15 – 30 ปี

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การใช้คำ 800 คำของคนมอญสามระดับอายุแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน มีจำนวน 563 คำ คิดเป็นร้อยละ 70.38 ประเภทที่ 2 ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน มีจำนวน 60 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.50 ประเภทที่ 3 สองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันอีกระดับอายุหนึ่งใช้ศัพท์แตกต่างออกไป มีจำนวน 177 คำ คิดเป็นร้อยละ 22.13 โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ระดับอายุที่ 1 กับ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างออกไป มีจำนวน 78 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.75 ระดับอายุที่ 2 กับ 3 ใช้เหมือนกันส่วนระดับอายุที่ 1 ใช้แตกต่างออกไป มีจำนวน 77 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.63 ระดับอายุที่ 1 กับ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 2 ใช้แตกต่างออกไป มีจำนวน 22 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.75

ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุมีความแตกต่างในด้านรูปแบบการใช้ศัพท์และด้านเสียงเนื่องด้วยอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์เดิมมากที่สุด และจะลดน้อยลงตามลำดับในผู้บอกภาษาระดับที่ 2 และ 3 โดยผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เริ่มใช้ศัพท์อื่นร่วมกับศัพท์เดิมและจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในผู้บอกภาษาระดับที่ 2 และ 3 สำหรับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุดและจะลดน้อยลงเรื่อยๆ ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2

ภาควิชาภาษาตะวันออก   บัณฑิตวิทยาลัย   มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์.....

K 43314001 : MAJOR : THAI EPIGRAPHY

KEY WORD : LEXICAL USAGE AMONG THREE GENERATIONS IN MON BANG-KRA-DEE

KANJAWAT KOSIYAKUL : AN ANALYSIS OF LEXICAL USAGE AMONG THREE GENERATIONS IN MON BANG-KRA-DEE AT BANG KHUN THIAN DISTRICT, BANGKOK. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PHAYAU CHAROENCHAI. 153 pp. ISBN 974-464-121-5.

The purpose of this study is to analyze the lexical usage among three generations in Mon Bang-Kra-Dee at Bang khun Thian District, Bangkok. The data were collected from 15 informants through interview approach using list of 800 lexical items grouped by meaning into 16 categories. The informants were classified according to their age into 3 generations: the first generation aged 55 years up, the second generation aged 35-50 years, and the third generation aged 15-30 years.

The study of lexical usage among 3 generations in Mon Bang-Kra-Dee found that certain lexical items could be divided into 3 groups. The first group was the lexical items similarly used among the 3 generations, comprising 563 words or 70.38% of all words. The second group was the lexical items differently used among the 3 generations, which totaled 60 words or 7.50%. The third group was those similarly used by the 2 generations but differently used by the other generation, consisting of 177 words or 22.13%. This group can be further divided into 3 subgroups. The first subgroup was the lexical items similarly used by the first and second generations but differently used by the third generation, totaling 78 words or 9.75%. The second subgroup was the lexical items similarly used by the second and third generations but differently used by the first generation, totaling 77 words or 9.63%. The last subgroup was the lexical items similarly used by the first and third generations but differently used by the second generation, totaling 22 words which equal to 2.75%.

The lexical usage of the three generations is different from one another in items of lexical and phonological variations due to Bangkok-Thai influence. The first generation uses original words the most. The original words are used less by the second and third generation as they use more Bangkok-Thai lexical items. The first generation sometimes use other lexical items together with original words, while the use of other lexical items is greater in the second generation. The third generation uses other lexical items the most.

Department of Oriental Languages Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2004

Student's signature.....

Thesis Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ พเยาว์ เจริญฉาย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งให้ความรู้เรื่องภาษาศาสตร์จนทำให้ผู้วิจัยเกิดมุมมองและเป็นแรงบันดาลใจของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อีกทั้งยังตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดจนให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา รัชชมณี ผู้ชี้แนะข้อบกพร่องพร้อมทั้งให้แนวทางแก้ไขงานนับตั้งแต่เป็นเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บำรุง คำเอก ประธานกรรมการสอบ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพา ทองสว่าง กรรมการสอบ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ วิมลเกษม ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและให้กำลังใจมาตลอดทั้งได้ร่วมให้คำแนะนำตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาจารึกภาษาไทย จารึกภาษาตะวันออก และเขมรศึกษาทุกคนที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัยและให้กำลังใจ อีกทั้งขอขอบคุณผู้ออกภาษามอญและชาวบางกระดีทุกคนที่ได้สละเวลาให้ความช่วยเหลือในการสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูลจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายขอขอบคุณคุณแม่ที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมผู้วิจัยเรียนที่ศิลปากรและขอขอบพระคุณคนในครอบครัวโกสิยกุลทุกคนที่ให้กำลังใจและปลุกฝังให้ผู้วิจัยรักการเรียน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
แหล่งข้อมูล.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
อักษรย่อและสัญลักษณ์.....	4
ระบบเสียงในภาษามอญ.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความเป็นมาของมอญบางกระดี่.....	14

2 การดำเนินการวิจัย

ขั้นเตรียมการวิจัย.....	27
ขั้นดำเนินการวิจัยในโครงการทดลอง.....	27
ขั้นดำเนินการวิจัยในโครงการจริง.....	29

3 การวิเคราะห์คำศัพท์

การพิจารณาแยกศัพท์.....	36
การพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน.....	39
ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงสระ.....	39
ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะ.....	45

บทที่	หน้า
ความแตกต่างในเรื่องของการตัดเสียงหรือการเพิ่มเสียง.....	52
ความแตกต่างในเรื่องของการลดพยางค์.....	52
4 เปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกรณี	
คำที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน.....	57
คำที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน.....	64
คำที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกัน.....	75
คำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน.....	75
คำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน.....	87
คำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน.....	98
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	110
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก รายการคำศัพท์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและผลการวิเคราะห์.....	114
ประวัติผู้วิจัย.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงหน่วยเสียงสระภาษามอญบางกระดี่.....	40
2	แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษามอญบางกระดี่.....	46
3	แสดงผลการวิเคราะห์ศัพท์ตั้งแต่ 1 ถึง 4 ศัพท์แต่ละหมวด.....	55
4	แสดงร้อยละของศัพท์ตั้งแต่ 1 ถึง 4 ศัพท์แต่ละหมวด.....	56
5	แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนทั้งสามระดับอายุ.....	104
6	แสดงค่าร้อยละของการใช้คำศัพท์ของคนทั้งสามระดับอายุ.....	105

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
3	วัดบางกระดี่ แขวงสามตำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร.....	24
4	คลองสนามชัยที่เชื่อมระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำท่าจีน.....	25
5	บ้านเรือนชาวมอญบางกระดี่.....	25
6	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมอญบางกระดี่.....	26
7	ผู้บอกภาษาชาวมอญบางกระดี่ในอาชีพค้าขาย.....	32
8	ผู้บอกภาษาชาวมอญบางกระดี่ในชุดไทยรามัญ.....	32

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ชาวมอญ” เป็นชนชาติที่เคยเจริญรุ่งเรืองที่สุดชาติหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นักวิชาการทางภาษาศาสตร์และทางมนุษยวิทยาได้จัดพวกมอญไว้ในกลุ่มชนที่พูดภาษาตระกูลมอญ – เขมร (Mon – Khmer) หรือ บางที่เรียกว่า ตระกูลออสโตรเอเชียติก (Austroasiatic) ในอดีตชาวมอญเคยตั้งอาณาจักรของตนขึ้นทางฝั่งตะวันออกของอิรวดีในบริเวณพม่าตอนล่าง เป็นระยะเวลากว่า 700 ปี อาณาจักรมอญต้องล้มลุกคลุกคลานเพราะการแย่งชิงอำนาจภายในและการรุกรานจากพม่าเป็นเหตุให้บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะสงครามอยู่เสมอ ในระหว่างนั้นชาวมอญได้พากันอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย ชาวมอญเหล่านั้นได้มาเป็นกำลังสำคัญส่วนหนึ่งของไทยและได้สืบลูกหลานมาจนกระทั่งปัจจุบัน (สุภรณ์ โอเจริญ 2541: 1)

การเข้ามาตั้งหลักแหล่งในเมืองไทยนั้น นับได้ว่าชาวมอญเข้ามาอยู่ในฐานะเป็นที่ต้องการของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ เกือบทุกครั้งที่มีคร้ามมอญอพยพเข้าสู่ประเทศไทย พระมหากษัตริย์ไทยก็จะโปรดเกล้าฯ ให้มีคนไปรับคร้ามมอญ และพระราชทานที่ให้ตั้งบ้านเรือนและที่ทำกิน บริเวณที่จัดให้เป็นที่อยู่ของชาวมอญส่วนใหญ่จะอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ โดยเฉพาะแม่น้ำทางตอนเหนือของกรุงเทพมหานคร และแม่น้ำแม่กลอง มอญที่อพยพเข้ามาในสมัยกรุงศรีอยุธยา นั้น มักตั้งบ้านเรือนอยู่แถบชานพระนครและบริเวณติดต่อกับจังหวัดนนทบุรี มาถึงสมัยกรุงธนบุรีได้โปรดเกล้าฯ ให้มอญที่เข้ามาในครั้งนั้นไปอยู่ที่ปากเกร็ด แขวงเมืองนนทบุรี และสามโคก แขวงเมืองปทุมธานี ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้มีการสร้างป้อมขึ้นที่ปากลัด แล้วจึงกำหนดให้เป็นเมืองใหม่อีกแห่งหนึ่งชื่อว่า “เมืองนครเขื่อนขันธ์” โดยรวมเอาเนื้อที่บางส่วนของแขวงเมืองสมุทรปราการและแขวงเมืองกรุงเทพมหานครเข้าด้วยกันและได้โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายคร้ามมอญจากเมืองปทุมธานีซึ่งเป็นพวกพระยาแจ้งส่วนหนึ่ง ไปไว้ที่เมืองนครเขื่อนขันธ์ และโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งพระยาราม (สมิงทอมา) บุตรพระยามหาโยธาขึ้นเป็นพระยานครเขื่อนขันธ์รามัญชาติเสนาบดีศรีสงคราม (ผู้รักษาเมือง) ส่วนมอญที่เข้ามาหลังสุดก็ โปรดเกล้าฯ ให้ไปอยู่ที่นครเขื่อนขันธ์บ้าง ปทุมธานีบ้าง นนทบุรีบ้าง เพราะฉะนั้นบริเวณที่มี ชาวมอญอยู่เป็นจำนวนมากก็คือ ปากเกร็ด นนทบุรี สามโคก ปทุมธานี

และปากลัด หรือ นครเขื่อนขันธ์ ซึ่งรู้จักกันในนาม “อำเภอพระประแดง” (สุจริตลักษณ์ ดีผดุง และคณะ 2525: 10) สำหรับในกรุงเทพมหานคร มีชาวมอญอาศัยอยู่ในเขตบางขุนเทียนเป็นที่รู้จักกันในนาม “มอญบางกระดี” (สุภาพร มากแจ้ง 2540: 1)

ชุมชนมอญบ้านบางกระดี ตั้งบ้านเรือนหนาแน่นอยู่สองฟากคลองสนามชัย โดยมีวัดบางกระดีเป็นศูนย์กลาง อาชีพดั้งเดิมของประชากรในชุมชน ได้แก่ เย็บจาก ตัดฟืน จับสัตว์น้ำและรับราชการ ชุมชนมอญบ้านบางกระดีเป็นชุมชนที่รักษาวัฒนธรรมประเพณีมอญไว้ได้อย่างแข็งแกร่งชุมชนหนึ่ง เนื่องจากสภาพพื้นที่เอื้ออำนวย ทั้งหมู่บ้านเป็นเชื้อสายเดียวกัน มีวัดและโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นชุมชนชานเมืองที่ความเจริญคืบเข้าไปถึงช้า เดิมเข้าถึงได้ทางเดียวคือทางคลองสนามชัย แม้มีการตัดถนนพระราม 2 ราวปี พ.ศ.2515 ยังจัดเป็นพื้นที่ห่างไกลความเจริญ เข้าถึงยาก เนื่องจากต้องเดินทางจากถนนใหญ่ลึกเข้าไปอีกประมาณ 3 กิโลเมตร จะเข้าถึงที่ตั้งหมู่บ้าน และไม่มีถนนสายรองตัดผ่าน จึงคงรักษาวัฒนธรรมไว้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันความต้องการใช้พื้นที่ของกรุงเทพมหานครทางด้านใต้ทำให้เมืองขยายออกไปจรดเขตจังหวัดสมุทรสาคร บ้านบางกระดีจึงได้รับอารยธรรมความเจริญเหล่านี้เช่นกัน ประชากรบางส่วนชายที่ดิ้นและอพยพไปอยู่นอกชุมชน ที่ดินผืนใหญ่ถูกแปลงเป็นบ้านจัดสรรและโรงงานอุตสาหกรรม ผู้คนต่างวัฒนธรรมอพยพเข้ามาอยู่ สภาพชุมชนเริ่มเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตของคนในชุมชนต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับ ความเจริญและความทันสมัยที่ไหลบ่าเข้ามา การประกอบอาชีพเปลี่ยนจากการจับสัตว์น้ำ การเย็บจาก ตัดฟืน ไปสู่อาชีพคนงานใน โรงงานอุตสาหกรรม การทำงานกำหนดเวลาแน่นอนทำให้สภาพสังคมชนบทของชุมชนเปลี่ยนเป็นสังคมเมือง ผู้คนในชุมชนมีเวลาพบปะกันน้อยลง วัฒนธรรมและประเพณีบางอย่างลดความสำคัญลงและถูกละเลย (สุภาพร มากแจ้ง 2540: 10-11)

นอกจากนี้ยังพบว่า คนรุ่นหนุ่มสาวชาวบางกระดีที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ต้องออกไปประกอบอาชีพนอกชุมชน มีการแต่งงานกับคนต่างถิ่น ทำให้คนรุ่นใหม่เริ่มพูดภาษามอญไม่ได้ ประกอบกับพ่อแม่รุ่นใหม่นิยมส่งลูกไปเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียงนอกชุมชน ทำให้เด็กห่างไกลจากภาษามอญยิ่งขึ้น (สุภาพร มากแจ้ง 2540: 116) นอกจากนี้อิทธิพลของสื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้พูดภาษามอญใช้คำแตกต่างกัน แต่เมื่อได้ศึกษาแนวคิดทางภาษาศาสตร์สังคม (sociolinguistics) แล้วทำให้ทราบว่า “อายุ” เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ภาษามอญแตกต่างกัน กล่าวคือ คนหนุ่มสาวมักใช้ศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน หรือใช้ศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานควบคู่กับศัพท์ภาษามอญ สำหรับคนวัยกลางคนและผู้สูงอายุนิยมใช้ศัพท์ภาษามอญมากกว่าวัยรุ่น

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานเอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุ และศึกษาเรื่องศัพท์ภาษามอญในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบภาษามอญต่างถิ่นแต่ยังไม่มีผู้ใดศึกษาภาษามอญของคนสามระดับอายุ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาการแปรของภาษาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากปัจจัยทางสังคมประการหนึ่ง คือ อายุหรือวัย (age) ของผู้บอกภาษาชาวมอญบางกระดี่ ซึ่งระดับอายุนี้จะปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้พูดภาษาเดียวกันใช้ศัพท์แตกต่างกัน ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ชุมชนภาษามอญบางกระดี่ในปัจจุบันกลายเป็นสภาพเป็นชุมชนหลายภาษาเพราะผู้พูดภาษามอญส่วนใหญ่จะพูดภาษาไทยกรุงเทพฯ และ/หรือภาษามอญ มีผลทำให้การใช้ภาษาเกิดการแปรโดยอายุเป็นตัวแปรอิสระ (Independent variable) และภาษาจะเป็นตัวแปรตาม (Dependent variable)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อวิเคราะห์การแปรลักษณะทางเสียงของคำในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

อายุและการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการแปรของภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร” มีขอบเขตดังต่อไปนี้

1. การกำหนดพื้นที่ทำการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ทำการวิจัยโดยจะเลือกเก็บข้อมูลที่เป็นภาษามอญบริเวณบ้านบางกระดี่ แขวงสามตำบล เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นชุมชนมอญเพียงแห่งเดียวในเขตกรุงเทพมหานครที่ยังคงดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อชาวมอญ

2. ศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจะศึกษาศัพท์ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันของผู้บอกภาษาโดยกำหนดไว้ประมาณ 800 ศัพท์ และจะศึกษาศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยอรรถที่ได้จากการเก็บข้อมูลของผู้บอกภาษาชาวมอญบางกระดี่เท่านั้น

3. การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้นตัวแปรทางสังคมที่จะต้องควบคุม คือ อายุเท่านั้น โดยจะเลือกผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 55 ปีขึ้นไป, 35-50 ปี และ 15-30 ปี และใช้ผู้บอกภาษาช่วงอายุละ 5 คน

แหล่งข้อมูล

1. หอสมุดแห่งชาติ
2. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. ห้องสมุดสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงการแปรลักษณะทางเสียงของคำในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. เป็นประโยชน์ในการศึกษาภาษาศาสตร์เชิงประวัติและเปรียบเทียบ โดยเฉพาะการศึกษาวิวัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงของภาษา

อักษรย่อและสัญลักษณ์

อักษรย่อ

อักษรย่อที่ใช้ในภาคผนวก

กส.   ได้แก่   การกลมกลืนเสียง

ตค.	ได้แก่	ตัดคำ
ตพ.	ได้แก่	ตัดพยางค์
พก.	ได้แก่	พยัญชนะควบกล้ำ
พค.	ได้แก่	เพิ่มคำ
พต.	ได้แก่	พยัญชนะต้น
พท.	ได้แก่	พยัญชนะท้าย
พพ.	ได้แก่	เพิ่มพยางค์
พส.	ได้แก่	การสับพยางค์
ร.	ได้แก่	คำที่ใช้ในโครงการนำร่อง
ลป.	ได้แก่	ลักษณะการแปรรูปของพยางค์
สด.	ได้แก่	สระเดี่ยว
สดป.	ได้แก่	สระเดี่ยวกับสระประสม
สดพ.	ได้แก่	สระเดี่ยวกับพยัญชนะท้าย
สป.	ได้แก่	สระประสม
สปพ.	ได้แก่	สระประสมกับพยัญชนะท้าย
สป.	ได้แก่	การสูญเสียเสียง/เพิ่มเสียง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สัญลักษณ์

- = ภาษาถิ่น 2 ภาษาที่ปรากฏอยู่ 2 ข้าง เครื่องหมายนี้ใช้ศัพท์เหมือนกัน
- / ภาษาถิ่น 2 ภาษาที่ปรากฏอยู่ 2 ข้าง เครื่องหมายนี้ใช้ศัพท์ต่างกัน
- ~ เสียงที่แปรกันตามเกณฑ์การวิเคราะห์เรื่องเสียง
- ไม่ใช้ศัพท์นี้
- ( ) คำที่มีได้นำมาวิเคราะห์ แต่เพื่อป้องกันความหมายของคำให้ชัดเจน

ระบบเสียงในภาษามอญ

หน่วยเสียงสำคัญในภาษามอญมี 3 ชนิด คือ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะ และ เรจิสเตอร์

หน่วยเสียงสระ สระภาษามอญมีลักษณะเป็นสระน้ำเสียง (register vowels) คำว่า register หรือลักษณะน้ำเสียงนี้ สุจริตลักษณ์ ดีผดุง ได้อธิบายไว้ว่า

...เรจิสเตอร์ของเสียงพูดนั้นเป็นคุณสมบัติต่างๆ ของเสียงที่เกิดขึ้นจากลักษณะการทำงานของเส้นเสียง (action of phonation) และเรจิสเตอร์เหล่านี้ไม่จำเป็นต้องผูกพันอยู่กับระดับใดๆ ทั้งสิ้น นอกจากนี้เรจิสเตอร์ยังรวมไปถึงชนิดต่างๆ ของการทำงานของเส้นเสียง (type of phonation) ซึ่งผู้พูดสามารถจะทำให้แตกต่างกันไปได้ตามต้องการ (สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, 2525 : 56-61)

เรจิสเตอร์ เป็นลักษณะของการสั่นของเส้นเสียง (mode of vocal fold vibration หรือ phonation type) นั้นเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดเสียงชนิดต่างๆ อันเนื่องมาจากการทำงานของเส้นเสียง (phonation type)...

Gregerson ได้เสนอไว้ว่า

...ลักษณะน้ำเสียงในภาษามอญ - เขมรนั้น มีองค์ประกอบสำคัญคือโคนลิ้น (tongue - root) นั่นคือ ถ้าโคนลิ้นเคลื่อนมาข้างหน้า (tongue - root advancement) จะทำให้เกิดเสียง register ที่เป็นเสียงก้อง - มีลม (breathy voiced) และถ้าโคนลิ้นเคลื่อนไปข้างหลัง (tongue - root retraction) จะทำให้เกิดเสียงธรรมดา (normal voiced)...(Gregerson K.J., 1975 : 323-366)

Gerard Diffloth ผู้ศึกษาภาษาญ้อกร มอญโบราณกับอาณาจักรทวารวดีกล่าวว่า

...ภาษามอญที่พูดในปัจจุบัน มีพยัญชนะกักเพียงชุดเดียวคือ อโฆชะ-กัก เพราะเสียงพยัญชนะชุดโฆชะ-กัก ซึ่งเป็นของเดิมได้รวมเป็นชุดเดียวกับพยัญชนะอโฆชะ-กัก แต่ก่อนที่จะรวมกันสนิหนั้นได้ก่อให้เกิดสระที่มีลักษณะน้ำเสียงต่ำทุ้มเพราะมีลมออกมากขึ้น (ชอร์โต้, 1962: 10) และทำให้คำที่มีเสียงสระธรรมดา กับคำที่มีเสียงสระต่ำทุ้มมีความหมายต่างกัน ความแตกต่างทางด้านลักษณะน้ำเสียง บางทีก็ทำให้ลักษณะของเสียงสระแปลกไปด้วย... (ธีระพันธ์ ล.ทองคำ, 2521 : 61)

Sujarilak Wajanarat ได้ศึกษาภาษามอญบางกระดี่ ได้กล่าวถึงเรื่อง register ในคำภาษามอญไว้ดังนี้

...All words in Mon have one of two registers. The register distinction is between the chest register which is marked by a grave accent over the vowel : pràt, haplù and the head register which is unmarked : ?oa, ha?ui. The chest register is characterized by breathy voice quality and a laxness of the speech organ and a relatively centralized articulation of vowels. The head register is characterized by clear voice quality with a tenseness of the speech organs and peripheral vowel articulation...

(Sujarilak Wajanarat, 1978 : 13)

กาญจนา นาคสกุล ผู้ศึกษาภาษาเขมรซึ่งเป็นภาษากลุ่มเดียวกับมอญได้อธิบายเกี่ยวกับเสียงสระไว้ว่าสระเขมรมี 2 ชุด คือ สระชุดที่ 1 (first register vowels) และสระชุดที่ 2 (second register vowels) เสียงสระทั้งสองชุดนี้เป็นสระเสียงเดียวกัน แต่มีคุณสมบัติต่างกัน คือ สระชุดที่ 1 มีลักษณะนำเสียงใส ระดับเสียงค่อนข้างสูง (head) ส่วนสระชุดที่ 2 มีลักษณะเสียงต่ำทุ้มและออกเสียงอย่างมีลมหายใจแทรก (chest) ถ้าเทียบกับหลักการอ่านอักษรมอญจากคำบรรยายของ จำปา เยื้องเจริญ ก็มีลักษณะตรงกันกล่าวคือ “ภาษามอญ สระอย่างเดียวกันอ่านได้ 2 สำเนียง แล้วแต่จะผสมกับพยัญชนะหมู่โอฆะหรือหมู่โฆชะถ้าคำประสมพยัญชนะหมู่โฆชะจะเป็นเสียงหนัก” เมื่อวิเคราะห์จากหลักการอ่านภาษามอญกับภาษาศาสตร์เรื่องลักษณะนำเสียง และสระ 2 ชุด จึงเป็นเรื่องที่ตรงกัน (กาญจนา นาคสกุล, 2524: 16) ดังนั้นในข้อมูลภาษามอญที่จะวิเคราะห์ต่อไปนี้จะเขียนสัญลักษณ์แทนเสียงสระชุดที่ 2 โดยมีเครื่องหมาย ̀ บนสัญลักษณ์แทนเสียงสระตามวิธีของสุจริตลักษณ์ วจนรัตน์

Sujarittak Wajanarat ได้วิเคราะห์เสียงสระมอญบางกระดี่ไว้ดังนี้

...Mon has eight simple vowels

Front	Central	Back
i		u
e	ə	o
ɛ		ɔ
	a	

The sequence of two different vowel symbols represents a short diphthong if there is a consonantal final or a long diphthong glide if there is no consonantal final...

หน่วยเสียงพยัญชนะ Sujarittak Wajanarat ได้วิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษามอญบางกระดี่ไว้ 25 หน่วยเสียง ดังนี้

...Mon has twenty-five consonant phonemes.

	labial	Dental	Palatal	Velar	Glottal
Stops	p	t	c	k	ʔ
	ph	th	ch	kh	
	b	d			
Nasals	m	n	ɲ (ŋ)	ŋ	h
Others	w	l	y (j)		
		r			
	f	s			
		hl			
		hn			
		hm			

Sujaritlak Wajanarat ได้วิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะไว้ 25 หน่วยเสียง แต่ในที่นี้ผู้วิจัยวิเคราะห์หน่วยเสียงชนะไว้ 22 หน่วยเสียง จำนวนหน่วยเสียงจึงต่างกัน 3 หน่วยเสียง เสียงที่ต่างกันคือ hl, hn, hm ซึ่งปัจจุบันไม่ปรากฏหน่วยเสียงดังกล่าว

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาษามอญบางกระดี่ หมายถึง ภาษาถิ่นของชาวมอญที่ใช้พูดกันในบริเวณหมู่บ้านบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คนสามระดับอายุ หมายถึง ชาย,หญิงที่ใช้ภาษามอญบางกระดี่ในชีวิตประจำวันและมีอายุแตกต่างกันเป็น 3 ระดับอายุ สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้แบ่งผู้พูดภาษามอญบางกระดี่ออกเป็น 3 ระดับอายุเพราะต้องการจะเน้นให้เห็นว่าระดับอายุที่แตกต่างกันจะเป็นตัวแปรทางสังคมที่ทำให้การใช้คำในภาษามอญบางกระดี่เปลี่ยนแปลงไป

พยางค์ หมายถึง การเปล่งเสียงออกมาแต่ละครั้งจะมีเสียงสระและเสียงที่อยู่ข้างเคียงอย่างน้อย 1 เสียง คือ เสียงพยัญชนะต้น

คำ หมายถึง หน่วยทางภาษาที่ประกอบขึ้นด้วยเสียงและความหมาย

หน่วยคำ หมายถึง หน่วยที่มีขนาดเล็กที่สุดที่มีความหมาย

ศัพท์ หมายถึง คำที่ใช้แทนความหมายเดียวกันที่ผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์มาแล้วว่าเป็นสมาชิกของแต่ละหน่วยความหมายศัพท์อาจมีรูปแปรหรือไม่ก็ได้

รูปแปร หมายถึง รูปย่อยของศัพท์เดียวกันซึ่งความแตกต่างของรูปแปรอาจอยู่ที่พยัญชนะต้น สระและพยัญชนะท้ายตามเกณฑ์เรื่องเสียง

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) หมายถึง กรณีที่สิ่ง 2 สิ่งมีความสัมพันธ์กัน สิ่งหนึ่งนี้อาจทำให้อีกสิ่งหนึ่งแปรไป เรียกว่า ตัวแปรอิสระ ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษาชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นตัวกำหนดให้ภาษามีการแปร

ตัวแปรตาม (Dependent variable) หมายถึง กรณีที่สิ่ง 2 สิ่งมีความสัมพันธ์กันสิ่งที่แปรตามสิ่งหนึ่งโดยตลอด เรียกว่า ตัวแปรตาม ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ภาษา ซึ่งแปรตามปัจจัยต่างๆ ทางสังคม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาคำศัพท์

Sujaritlak Wajanarat (2521) ได้ศึกษาเรื่อง Some Basic Characteristics of Mon Grammar เก็บข้อมูลจากชาวมอญในหมู่บ้านบางกระเจี อำเภอบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยทำการวิเคราะห์ในเรื่องของวลี (phrase) อนุพากย์ (clause) และประโยค (sentence)

พรรณพจน์ ปานทองคำ (2525) ได้ศึกษาเรื่องภาษามอญ ตำบลบางขันหมาก จังหวัดลพบุรี ได้วิเคราะห์ภาษามอญตำบลบางขันหมากตามแนวทางภาษาศาสตร์โครงสร้างสรุปได้ว่า ภาษามอญตำบลบางขันหมากเป็นภาษาที่ไม่มีเสียงวรรณยุกต์ สิ่งที่สำคัญและเป็นลักษณะเด่นของภาษาคือ ลักษณะน้ำเสียง (register) ซึ่งเกิดในเสียงสระและเสียงพยัญชนะ ทำให้เสียงสระมี 2 ชุด และเสียงพยัญชนะบางเสียงมีเสียงย้อย การเกิดพยางค์เกิดจากการรวมหน่วยเสียงตั้งแต่ 2 หน่วยเสียงขึ้นไป โครงสร้างทางไวยากรณ์มีวิธีการสร้างคำด้วยการประสม การซ้อน การซ้ำ และการลงอุปสรรคเทียม โครงสร้างของประโยคโดยส่วนรวมเป็นแบบ SVO คือประธาน+กริยา+กรรม การพูดโดยทั่วไปจะละเว้นประธานเป็นส่วนใหญ่ เลือกใช้ถ้อยคำสั้นๆ ที่เข้าใจง่าย คือ พูดด้วยโครงสร้างผิวแต่เข้าใจถึงโครงสร้างลึก

ละออ เป้นเจริญ (2526) ได้ศึกษาระบบไวยากรณ์มอญ เก็บข้อมูลภาษามอญจากอำเภอบางกระเจี จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ว่า ระบบเสียง มีหน่วยเสียงสำคัญ คือ หน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะ สระภาษามอญมีลักษณะเป็นสระน้ำเสียง (register vowels) คือ สระชุดที่ 1 มีลักษณะเสียงใส ระดับเสียงค่อนข้างสูง สระชุดที่ 2 มีลักษณะเสียงต่ำทุ้ม และออกเสียงอย่างมีลมหายใจแทรก ระบบคำแบ่งเป็นหน่วยคำอิสระและหน่วยคำผูกพัน ลักษณะคำในภาษามอญมักเป็นคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์ การสร้างคำมี 3 แบบ คือ คำประสม คำผสม และคำซ้ำ ระบบประโยค โครงสร้างประโยคเป็นแบบ ประธาน+กริยา+(กรรม) รูปประโยคแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ ประโยคสามัญ ประโยคประสม และประโยคซับซ้อน

ประเชิญ คนเทศ (2528) ได้ศึกษาเรื่องภาษามอญตำบลเจ็ดริ้ว จังหวัดสมุทรสาคร สรุปได้ว่า ระบบเสียงแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระและ

หน่วยเสียงเรจิสเตอร์ สระในภาษามอญไม่มีความแตกต่างในเรื่องความสั้นยาวของเสียง หน่วยเสียงเรจิสเตอร์ที่ปรากฏในหน่วยเสียงสระ ทำให้หน่วยเสียงสระมี 2 พวก คือ ชุดที่ 1 ก้อง – ปกติ ชุดที่ 2 ก้อง – มีลม ระบบคำแบ่งเป็นหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำผูกพัน ลักษณะคำในภาษามอญเป็นคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์ การสร้างคำมี 3 แบบ คือ คำประธาน คำประสม คำซ้ำ พร้อมทั้งศึกษาระบบประโยค โดยศึกษาเรื่องของวลี ซึ่งแบ่งเป็น 5 ชนิด คือ นามวลี สรรพนามวลี กริยาวลี สถานวลีและกาลวลี ส่วนโครงสร้างประโยคเป็นแบบ ประธาน+กริยา+กรรม รูปประโยคแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ประโยคบอกเล่า ประโยคคำสั่ง และประโยคคำถาม

เยาวลักษณ์ชาติสุขศิริเดช (2530) ได้ศึกษาเรื่องภาษามอญ ตำบลสลุย จังหวัดชุมพร สรุปได้ว่า ระบบเสียงแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงพยัญชนะ นอกจากนั้นลักษณะน้ำเสียงก็จัดเป็นหน่วยเสียงได้ ระบบคำกล่าวถึงคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์ มีการสร้างคำในลักษณะของคำประสม และคำซ้ำ ระบบประโยค มีโครงสร้างแบบประธาน+กริยา+กรรม รูปประโยคแบ่งเป็นประโยคเดี่ยว และประโยคประสม สรุปว่าภาษาไทยถิ่นใต้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อภาษามอญตำบลสลุย แต่ภาษาไทยมาตรฐานจะมีอิทธิพลมากกว่า โดยเฉพาะเรื่องการยืมคำ

นันทพร นิลจินดา (2532) ได้ศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาญ้อในจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี โดยเปรียบเทียบภาษาญ้อใน 3 จังหวัดใช้หน่วยวรรค 1,530 หน่วยวรรค แบ่งตามกลุ่มความหมาย 16 หมวด สรุปได้ว่าภาษาญ้อมีการใช้ศัพท์เหมือนกันร้อยละ 65.56 ศัพท์ที่ใช้เหมือนกันเป็นศัพท์ดั้งเดิมของภาษาญ้อและมีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันร้อยละ 16.60 มีการใช้ศัพท์เหมือนกัน 2 ถิ่น ร้อยละ 17.83 ศัพท์ที่แตกต่างกันส่วนใหญ่ยืมมาจากภาษาไทยกลาง

มณฑา ศรีขำ (2534) ได้ศึกษาเรื่องศัพท์ภาษามอญในจังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และกาญจนบุรี สรุปได้ว่า มีการใช้คำศัพท์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกันทั้ง 3 ถิ่น ประเภทที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างกันทั้ง 3 ถิ่น ประเภทที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกันบางถิ่นและแตกต่างกันบางถิ่น ศัพท์ที่ใช้เหมือนกันเป็นศัพท์ดั้งเดิมของภาษามอญ ศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันนั้นเป็นศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยกลาง ส่วนศัพท์ภาษามอญกาญจนบุรีอาจมีคำยืมภาษาพม่าบ้าง ในการใช้ศัพท์ตามกลุ่มความหมายกลุ่มที่ใช้ต่างกันมาก คือ คำเรียกเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ ซึ่งต่างกันไปตามสภาพภูมิศาสตร์ และการรับเอาวัฒนธรรมอื่นเข้ามาปะปน

วัฒน์ ดั่งสำราญ (2537) ได้ศึกษาเรื่องศัพท์ภาษามอญในจังหวัดปทุมธานี สมุทรสาคร และราชบุรี สรุปได้ว่า ภาษามอญทั้ง 3 ถิ่น มีการใช้คำศัพท์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกันทั้ง 3 ถิ่น ประเภทที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างกันทั้ง 3

ถิ่น ประเภทที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกันบางถิ่นและแตกต่างกันบางถิ่น ศัพท์ที่ชาวมอญทั้ง 3 ถิ่นใช้เหมือนกันเป็นศัพท์ดั้งเดิมของ ภาษามอญ ส่วนศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันนั้นเป็นศัพท์ที่ยืมมาจาก ภาษาไทยกลาง ความแตกต่างในการใช้ศัพท์ตามกลุ่มความหมายพบว่า กลุ่มที่ใช้คำศัพท์แตกต่างกันมาก คือ คำเรียกอาชีพ ซึ่งเป็นกลุ่มความหมายที่มีการรับเอาวัฒนธรรมอื่นเข้ามาปะปน

พระมหาจรรยา จอกสมุทร (2539) ได้ศึกษาเรื่องการใช้คำและการเรียงคำในภาษามอญ สรุปได้ว่าลักษณะคำในภาษามอญแบ่งออกเป็น 15 ประเภท คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำกริยาช่วย คำหน้ากริยาและคำหลังกริยา คำกริยาวิเศษณ์ คำคุณศัพท์ คำลักษณะนาม คำบอกเวลา คำชี้เฉพาะ คำบอกจำนวน คำบุพบท คำเชื่อม คำปฏิเสธ และคำลงท้าย ส่วนการศึกษาถึงลักษณะการเรียงคำในประโยคสรุปได้ว่า การใช้คำสรรพนามใช้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ของผู้พูดและผู้ฟังเป็นสำคัญ คำลำดับญาติใช้ตามลักษณะครอบครัว คือ ส่วนใหญ่ใช้ตามลำดับญาติฝ่ายชาย คำลักษณะนามใช้เพื่อต้องการนับจำนวน ใช้เพื่อชี้เฉพาะ และใช้ตามหลังคำแสดงคำถาม คำกริยาใช้โดยมีคำนามตามหลังหรือไม่ก็ได้ คำกริยาบางคำใช้คำนามเป็นการเฉพาะ คำบอกเวลาใช้ตามลักษณะปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ คือ อาศัยการโคจรของดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ คำลงท้ายใช้เพื่อ สื่อความรู้สึกและเพื่อไม่ให้คำพูดหัวหรือสั้นเกินไป การเรียงคำในประโยค คำขยายจะเรียงไว้หลังคำที่ถูกขยาย แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การเรียงลำดับวลีและการเรียงคำระดับประโยค วลีแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ นามวลี กริยาวลี และวิเศษณ์วลี ประโยคแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ประโยคเดี่ยว ประโยครวม และประโยคซ้อน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาการใช้คำของคนสามระดับอายุ

กัญญารัตน์ บันทอง (2522) ได้ศึกษาเรื่อง An Analysis of Lexical Change among Three Generations in Kam Muang Dialect สรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์คำนาม 150 คำ คำกริยา 150 คำ คำกริยามีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าคำนาม คำศัพท์ที่ใช้ร่วมกัน ทั้งสามระดับอายุนั้นยังคงมีอยู่ ในขณะที่เดียวกันก็นำเอาคำศัพท์อื่นๆ มาใช้ร่วมกับคำศัพท์เดิมด้วย เช่น คำยืมและคำศัพท์ที่สร้างขึ้นใหม่ ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเสียงนั้นพบน้อย มีการเปลี่ยนแปลงความหมายโดยพบความหมายย้ายที่ และมีข้อสังเกตคือคนเชียงใหม่ยืมคำจากภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยผ่านสื่อมวลชน การศึกษาไม่มีผลต่อความรู้ทางภาษา (Competence) ของเจ้าของภาษา แม้ว่าจะใช้คำยืมมากขึ้น คนเชียงใหม่ยังใช้ระบบเสียงภาษาเชียงใหม่แทนที่เสียงต่างๆ ในคำยืมภาษาไทยกรุงเทพฯ การเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์จะเห็นได้ชัดจากผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ที่ใช้ศัพท์เก่าซึ่งรับมาจากรุ่นที่ 1 และยืมคำจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ในกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 3 คำศัพท์เก่าจะหายไป ส่วนหนึ่งและใช้คำที่สร้างใหม่และคำยืมเท่านั้น

อุทัยวรรณ ตันหยง (2526) ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคน สามระดับอายุในภาษาพวน สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงด้านเสียงของคำจะเป็น การเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัด มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำมีแนวโน้มจะใช้เป็นเสียงเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุด และพบ คำศัพท์ที่เลิกใช้ในแต่ละกลุ่มอายุจำนวนหนึ่งโดยเฉพาะผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 มีโอกาสเลิกใช้ ศัพท์ลาวพวนหรือศัพท์อื่นได้มากที่สุด ดังนั้นผู้พูดภาษาลาวพวนระดับอายุที่ 2 และ 3 จึงมีการ เปลี่ยนแปลงการใช้คำมากโดยรับอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาของ ทางราชการ

วนิดา สารพร (2531) ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคน สามระดับอายุในภาษาไทยยวน ตำบลดอนแร่และตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สรุปได้ว่า คน สามระดับอายุจะนำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์ภาษาไทยยวน ร้อยละ 61.4 ศัพท์ ภาษาไทยยวนที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเลิกใช้มีร้อยละ 24 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 จะ ใช้ศัพท์ภาษาไทยยวนมากกว่าระดับอายุอื่นๆ และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ ภาษาไทยกรุงเทพฯ มากที่สุด การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเสียงของคำจะเปลี่ยนชนิดไม่มี ข้อจำกัด คือ มีเสียงพยัญชนะต้นเพิ่มขึ้น เสียงพยัญชนะควบกล้ำและเสียงวรรณยุกต์บางเสียง หายไป ซึ่งมีแนวโน้มจะใกล้เคียงกับระบบเสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้น มักพบในผู้บอก ภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ด้านการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษาไทยยวนระดับอายุที่ 2 และ 3 มีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำและความหมายของคำมากกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เพราะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ได้รับอิทธิพลจากการใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็น ภาษาของทางราชการและคนส่วนใหญ่ในจังหวัดราชบุรีใช้กัน

อัญชุลี บุรณะสิงห์ (2531) ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคน สามระดับอายุในภาษาไทยไชย สรุปได้ว่า ลักษณะการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุมีทั้งการใช้ ศัพท์เดียวกันทุกระดับอายุและมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์ โดยเฉพาะผู้บอกภาษาระดับอายุ ที่ 2 และ 3 ได้นำศัพท์อื่นเข้ามาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์เดิมในภาษาไทยไชยมากขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเสียงพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัดและไม่เป็นระบบ นอกจากนั้นยังพบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น ด้านเสียงสระและ เสียงวรรณยุกต์ของคำจะใกล้เคียงหรือใช้เป็นเสียงเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้น เรื่อง การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำนั้นมีการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ/หรือ 3 มากที่สุด รวมทั้งพบศัพท์ที่กำลังหายไปจากการใช้ในชีวิตประจำวันอีกจำนวนหนึ่ง

ด้านการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีสาเหตุจากผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ได้รับ อิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาของทางราชการ

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำระดับอายุเป็นปัจจัยพิจารณาในการศึกษาการแปรภาษาไว้ว่า การนำเรื่องระดับอายุของผู้พูดเข้ามาพิจารณาในการศึกษาการแปรภาษานอกจากจะทำให้เห็นความหลากหลายในการใช้ภาษาของคนต่างวัยกันแล้ว การแปรของภาษาตามระดับอายุยังมีความสำคัญอีกด้านหนึ่งคือ แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ (change in progress) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของรูปภาษารูปใดรูปหนึ่งที่สามารถสังเกตได้ว่ากำลังคืบหน้าไปเรื่อยๆ เช่นการแปรของเสียงในผู้พูดรุ่นสูงอายุ รุ่นกลาง และอายุน้อย ภาษาของผู้พูดที่มีอายุมากที่สุดเปรียบได้กับภาษาในอดีต ภาษาของรุ่นอายุกลางๆ ถือได้ว่าเป็นภาษาปัจจุบัน และภาษาของผู้พูดอายุน้อยถือได้ว่าเป็นภาษาของอนาคต การศึกษาการแปรของภาษาโดยผู้พูดต่างอายุกัน แต่ศึกษาในเวลาพร้อมกัน (change in apparent time) เสมือนกับที่เราได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาจริงๆ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532: 16)

กัณฑ์มา วัฒนะประเสริฐและสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2540) ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาว ลุ่มน้ำท่าจีน สรุปได้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุมีความแตกต่างด้านรูปแบบการใช้คำ มีการแปรด้านเสียงศัพท์และความหมายเนื่องด้วยอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์เดิมมากที่สุดและจะลดน้อยลงตามลำดับในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 นอกจากนี้ยังมีการใช้ศัพท์อื่น ได้แก่ ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ และศัพท์ที่สร้างใหม่ โดยผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 สำหรับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 นั้นจะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด และจะลดน้อยลงเรื่อยๆ ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ผู้บอกภาษาลาวเวียงทั้งสามระดับอายุจะใช้ศัพท์เดิมน้อยที่สุด และผู้บอกภาษาลาวโขงและลาวครั่งระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด

ชฎานนท์ แสงศรีจันทร์ (2541) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาวิเคราะห์การใช้คำของคนไทลื้อสามระดับอายุที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา สรุปได้ว่า คนไทลื้อสามระดับอายุใช้คำศัพท์เหมือนกันร้อยละ 52.25 ทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์แตกต่างกันร้อยละ 11.37 และสองระดับอายุใช้คำศัพท์เหมือนกัน อีกระดับอายุหนึ่งใช้คำศัพท์แตกต่างออกไปร้อยละ 36.37 ระดับอายุที่ 2 ได้ใช้คำศัพท์เหมือนกับระดับอายุที่ 1 และ 3 ในอัตราใกล้เคียงกันมาก การใช้คำเมื่อเปรียบเทียบจากหมวดคำต่างๆ พบว่าหมวดคำกริยาระดับอายุที่ 2 จะใช้คำศัพท์เหมือนกับระดับอายุที่ 1 หมวดคำวิเศษณ์ระดับอายุที่ 2 จะใช้คำศัพท์เหมือนกับอายุที่ 3 ส่วนหมวดคำนามระดับอายุที่ 2 จะใช้คำศัพท์เหมือนกับระดับอายุที่ 1 และ 3 คนไทลื้อทั้งสามระดับอายุที่

อำเภอเขียงคำยังคงใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันเป็นจำนวนมากในชีวิตประจำวันเห็นได้จากคำศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันมีเพียงร้อยละ 11.37

ความเป็นมาของมอญบางกระดี่

ศูนย์อุตสาหกรรมใหญ่
หลวงพ่อไปล่วัดกำแพง
แหล่งตำนานพระเจ้าเสื่อ
เหลือเชื่อทะเลงาม
ตามโครงการพระราชดำริ
งามไม่มีที่ติสาวรามัญ
ระบือลั่นกุ่มกุลา
ชาวประชาร่ำลือ
นี่แหละคือ “บางขุนเทียน”

คำขวัญประจำเขตบางขุนเทียนได้แสดงถึงลักษณะเด่น สภาพพื้นที่การประกอบอาชีพตลอดจนเชื้อสายประชากรของเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานครไว้อย่างเด่นชัด โดยเฉพาะบรรด “งามไม่มีที่ติสาวรามัญ” บ่งชี้ถึงกลุ่มชาติพันธุ์เก่าแก่ที่มีความเจริญทางอารยธรรมมาเป็นเวลาพันพันปี มีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง และยังเป็นแม่แบบทางวัฒนธรรมให้แก่ชนชาติที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง เช่น พม่าและไทยอีกด้วย “รามัญ” หรือ “มอญ” หรือ “ไทยรามัญ” ที่อาศัยอยู่ในเขตบางขุนเทียนเป็นที่รู้จักกันในนาม “มอญบางกระดี่” เนื่องจากตั้งบ้านเรือนอยู่ในพื้นที่บ้านบางกระดี่ อันได้แก่ พื้นที่ในหมู่บ้านที่ 2 หมู่บ้านที่ 8 และหมู่บ้านที่ 9 ของแขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สภาพทางภูมิศาสตร์ เขตบางขุนเทียนเป็นเขตที่ 32 ของกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 155,432 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ จดเขตภาษีเจริญและเขตหนองแขม

ทิศใต้ จดอ่าวไทย

ทิศตะวันออก จดเขตจอมทอง เขตราษฎร์บูรณะ อำเภอพระประแดง กิ่งอำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

ทิศตะวันตก จดอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ติดทะเลประมาณ 5 กิโลเมตร มีลำคลองจำนวน 126 คลอง ลำรางสาธารณะ 19 ลำราง ลำคลองที่เป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญได้แก่

1. คลองสนามชัย มีความยาวประมาณ 35 กิโลเมตร เชื่อมแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำท่าจีนที่จังหวัดสมุทรสาคร ผ่านพื้นที่บางขุนเทียน 11.3 กิโลเมตร

2. คลองบางบอน มีความยาวประมาณ 12 กิโลเมตร อยู่ในแขวงบางบอนเป็นคลองน้ำจืดใช้ในการเกษตร

3. คลองหัวกระบือ มีความยาวประมาณ 15 กิโลเมตร แยกจากคลองสนามชัยผ่านท้องที่ท่าข้าม หลายหมู่บ้านไปออกคลองพิทยาลงกรณ์

4. คลองพิทยาลงกรณ์ เริ่มต้นจากจังหวัดสมุทรปราการจดจังหวัดสมุทรสาคร ส่วนที่ผ่านท้องที่บางขุนเทียนมาประมาณ 5 กิโลเมตร

ถนนสายสำคัญในเขตบางขุนเทียน มี 4 สาย ได้แก่

1. ถนนเอกชัย จากศาลแพ่งธนบุรีถึงด่านซังสมุทรสาคร ความยาวประมาณ 24 กิโลเมตร

2. ถนนพระราม 2 (ธนบุรี-ปากท่อ) จากถนนสุขสวัสดิ์ถึงถนนเพชรเกษม (อ.ปากท่อ ราชบุรี) ความยาวประมาณ 84 กิโลเมตร

3. ถนนบางขุนเทียน-ชายทะเล จากสามแยกบางบอนถึงชายทะเลยาวประมาณ 21 กิโลเมตร

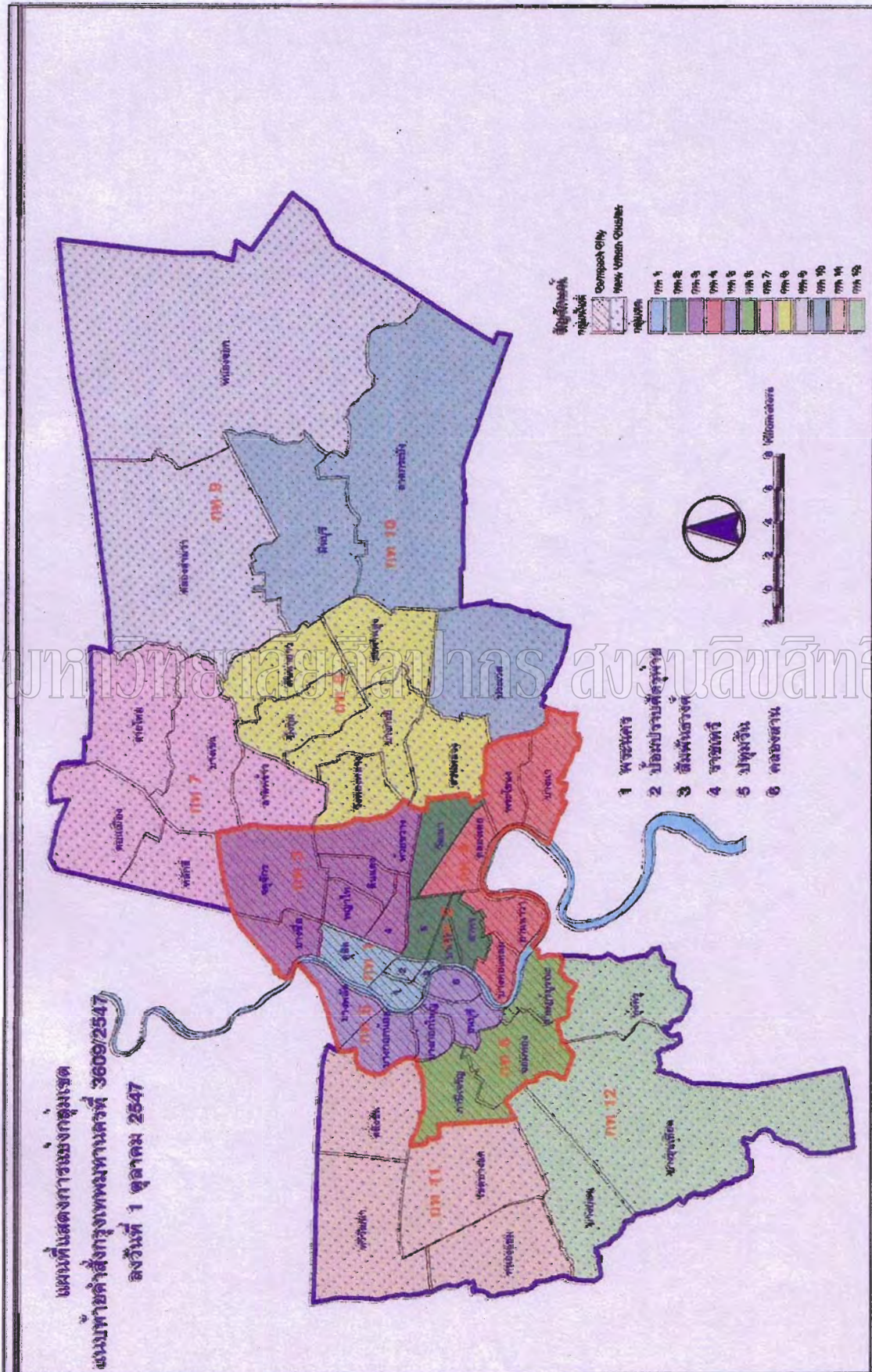
4. ถนนวงแหวน จากถนนพระราม 2 ถึงถนนเพชรเกษม (บางแค) ยาวประมาณ 7 กิโลเมตร

อาชีพประชากร เดิมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประมง เนื่องจากมีพื้นที่บางส่วนติดทะเล ประชากรจึงมีอาชีพเลี้ยงกุ้งและเลี้ยงปลา ด้านที่ติดกับเขตจอมทองเป็นพื้นที่น้ำจืด ประชากรประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ ได้แก่ ส้ม มะพร้าว และสวนกล้วยไม้ ปัจจุบันการคมนาคมสะดวกขึ้น มีถนนสำคัญหลายสายทั้งถนนในเขตและทางหลวงแผ่นดินทำให้เกิดการย้ายถิ่นของประชากร ประชากรในพื้นที่ชายที่ดินและย้ายออกไป ประชากรต่างถิ่นโยกย้ายเข้ามา อาชีพเกษตรกรรมลดลง พื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น เนื่องจากเขตบางขุนเทียนถูกกำหนดไว้เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม

สภาพท้องที่ เขตบางขุนเทียนปัจจุบันแบ่งสภาพท้องที่ออกเป็น 3 ส่วน

1. บริเวณชุมชน ได้แก่ แขวงบางบอนบางส่วน คือ บริเวณริมถนนเอกชัย ซึ่งมีอาคารบ้านเรือนเป็นอาคารที่พักอาศัย และอาคารพาณิชย์ตั้งอยู่หนาแน่นกว่าส่วนอื่น การคมนาคมส่วนใหญ่ใช้ทางรถยนต์

2. บริเวณที่กำลังขยาย ได้แก่ แขวงแสมดำบางส่วน แขวงบางบอนบางส่วน และแขวงท่าข้ามบางส่วน คือ บริเวณดังกล่าวเป็นอาคารพาณิชย์ และโรงงานอุตสาหกรรม มีบางส่วนเป็นที่ดินจัดสรรเพื่ออยู่อาศัย การคมนาคมส่วนใหญ่ใช้ทางรถยนต์

ภาพที่ 1: แผนที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร

3. บริเวณชนบท ได้แก่ พื้นที่ส่วนใหญ่ของแขวงท่าข้าม แขวงแสมดำ และบางส่วนของแขวงบางบอน เป็นบริเวณที่อยู่ห่างไกลจากชุมชน ตามข้อ 1 และข้อ 2 การคมนาคมส่วนใหญ่ใช้ทางเรือและเดินเท้า

เขตการปกครอง เขตบางขุนเทียนแบ่งการปกครองเป็น 3 แขวง ได้แก่

1. แขวงแสมดำ มี 10 หมู่บ้าน
2. แขวงบางบอน มี 11 หมู่บ้าน
3. แขวงท่าข้าม มี 10 หมู่บ้าน

ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

บางขุนเทียนเป็นท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมา อาจจะต้องตั้งสมัยอยุธยาเพราะเป็นที่รู้จักและบันทึกไว้ในวรรณกรรมเดินทางสมัยรัตนโกสินทร์อย่างน้อย 2 เรื่องได้แก่ นิราศนรินทร์ (พ.ศ.2452) และนิราศเมืองเพชร (พ.ศ.2456) ดังนี้

บางขุนเทียนถิ่นบ้าน	นามมี
เทียนว่าเทียนแสงสี	สว่างเหย้า
เย็นยามพระสุริยลี	ลาโลก ลงแม่
เทียนแม่จูดจ๊กเข้า	สู່ห้องหาใคร
	(นิราศนรินทร์)

.....	จนเรือเดินมาถึงทางบางขุนเทียน
ไอ้เทียนเอ๋ยเคยแจ้งแสงสว่าง	มาหมองหมางมืดมืดตะขวิดตะเขวียน
เหมือนมืดในใจจต้องวนเวียน	ไม่ส่องเทียนให้สว่างหนทางเอย
	(นิราศเมืองเพชร)

การที่ท้องที่บางขุนเทียนเป็นชุมชนมาตั้งแต่โบราณเพราะตั้งอยู่สองฟากคลองสนามชัย ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญจากกรุงศรีอยุธยาไปยังหัวเมืองฝ่ายใต้ เป็นระยะทางยาวถึง 11.3 กิโลเมตร การที่คลองสนามชัยเป็นเส้นทางสำคัญเพราะเป็นคลองที่เชื่อมแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำท่าจีนและปากน้ำสมุทรสาคร ซึ่งเป็นทางออกอ่าวไทยอันเป็นประตูสู่ภาคใต้อีกด้วย คลองสนามชัยเป็นเส้นทางสินค้าจากภาคใต้มายังกรุงเทพมหานครและกรุงศรีอยุธยา รวมทั้งเป็นเส้นทางเดินทัพจากกรุงเทพและกรุงศรีอยุธยาไปสู่ภาคตะวันตกและภาคใต้ ดังปรากฏหลักฐานการเดินทางในโคลงนิราศตามเสด็จทัพล้านน่าน้อย (พ.ศ.2330) ของพระยาตรังคภูมิบาล ซึ่งมีเนื้อความกล่าวถึงการตามเสด็จพระพุทธรยอดฟ้าจุฬาโลกไปตีเมืองทวาย ตามคลองสนามชัยไปสู่สมุทรสาคร-ราชบุรี และกาญจนบุรีตามลำดับ

ส่วนนิราศนรินทร์ นายนรินทร์ธิเบศร์ได้แสดงเส้นทางตามเสด็จพระบวรราชเจ้ามหาเสนานุรักษ์ เสด็จยกทัพหลวงไปปราบพม่าข้าศึกซึ่งยกลงมาตีเมืองถลาง และเมืองเพชร

เมื่อต้นรัชกาลที่ 2 ในปี พ.ศ.2352 โดยใช้เส้นทางกรุงเทพฯผ่านสมุทรสาคร ตามคลองสนามชัยสู่สมุทรสงครามแล้วขึ้นบกที่เพชรบุรี ซึ่งเป็นเส้นทางเดียวกับที่สุนทรภู่ใช้ในนิราศเมืองเพชร

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์เรื่องราวของคลองสนามชัยปรากฏขึ้นในรัชสมัยของสมเด็จพระศรีสรรเพชญ์ หรือ พระเจ้าเสือแห่งกรุงศรีอยุธยาว่าทรงเป็นกษัตริย์ที่พอพระทัยในการเสด็จไปตกปลากระทิงให้มากโดยทรงใช้เส้นทางคลองสนามชัยเป็นเส้นทางเสด็จผ่านไปทรงเบ็ดที่ปากน้ำสมุทรสาคร และเสด็จประทับพักแรมระหว่างทางที่บางขุนเทียน ดังปรากฏหลักฐานคือตำหนักพระเจ้าเสือที่หมู่ 2 แขวงบางขุนเทียนริมคลองสนามชัย

ในการเสด็จทรงเบ็ดของพระองค์ครั้งหนึ่งได้ก่อให้เกิดเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ขึ้น กล่าวคือ ครั้งนั้นพระองค์ได้เสด็จทางชลมารคผ่านคลองสนามชัยเพื่อไปทรงเบ็ดที่ปากน้ำสมุทรสาครเช่นเคย โดยมีพันท้ายนรสิงห์เป็นผู้ถือท้ายเรือพระที่นั่ง ระหว่างเรือพระที่นั่งผ่านตำบลโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร คลองช่วงนั้นคดเคี้ยวมาก ทำให้การถือท้ายเรือพระที่นั่งเป็นไปด้วยความยากลำบาก ช่วงหนึ่งหัวเรือพระที่นั่งกระทบกิ่งไม้จนหัวเรือขาดตกน้ำ พันท้ายนรสิงห์ขอรับโทษประหารชีวิตโดยการตัดศีรษะตามกฎหมายแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าเสือทรงพระราชทานอภัยโทษด้วยทรงเห็นว่าเป็นเหตุสุดวิสัย แต่พันท้ายนรสิงห์ไม่ยินยอมด้วยเกรงว่าจะเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่นสืบไป สมเด็จพระเจ้าเสือจึงต้องทรงประหารชีวิตพันท้ายนรสิงห์ และโปรดฯให้สร้างศาลไว้ ณ แดนประหาร เรียกว่า “ศาลพันท้ายนรสิงห์” จนทุกวันนี้ ต่อมาในสมัยรัชกาลพระไชยราชาจึงโปรดให้ช่วยกันขุดคลองช่วงตำบลโคกขามถึงมหาชัยให้ตรงเพื่อความสะดวกในการคมนาคมและให้ชื่อว่า คลองสนามชัยจนถึงปัจจุบัน (สำนักงานเขตบางขุนเทียน 2539 : 37-43)

หมู่บ้านในเขตบางขุนเทียนที่อยู่สองฝั่งคลองสนามชัยปัจจุบัน ได้แก่ บ้านบางประทุน บ้านบางระแนะ บ้านวัดไทร บ้านวัดสิงห์ บ้านคลองบัว บ้านบางบอน บ้านท่าข้าม บ้านรางโพ บ้านหัวกระบือ บ้านแสมดำ และบ้านบางกระดี

มอญบางขุนเทียน

เขตบางขุนเทียนมีชุมชนมอญ 2 แห่ง คือ ชุมชนมอญท่าข้ามและชุมชนมอญบางกระดี ชุมชนมอญท่าข้ามอยู่บริเวณบางส่วนของหมู่บ้านที่ 1 หมู่บ้านที่ 4 และหมู่บ้านที่ 5 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน วัดประจำชุมชนได้แก่วัดท่าข้ามเป็นวัดมอญที่ต่างจากวัดมอญอื่นๆ เนื่องจากพระภิกษุที่จำพรรษาอยู่เป็นภิกษุธรรมยุติกนิกาย และส่วนใหญ่เป็นชาวไทย ชวามอญท่าข้ามมีอาชีพเย็บจากทำฟืนและทำนา ปัจจุบันเมืองขยาย แขวงท่าข้ามเป็นที่ตั้งของเขตอุตสาหกรรม บางขุนเทียน ผู้คนต่างอพยพมาจากแหล่งต่างๆ เพื่อหางานทำ ที่ดินถูกเปลี่ยนมือจากชาวมอญไปสู่เจ้าของธุรกิจอุตสาหกรรมหรือธุรกิจจัดสรรที่ดิน ถนนตัดใหม่เชื่อมระหว่างถนนพระราม 2 และถนนประชาอุทิศในเขตราษฎร์บูรณะทำให้ความเจริญไหลบ่าเข้ามา

อย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมมอญลดบทบาทลงจนแทบไม่ปรากฏ ชาวมอญทำข้ามกลมกลืนกับชาวไทยที่อาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกันจนไม่อาจแยกออก ทั้งด้านการแต่งกาย ที่อยู่อาศัยและการดำรงชีวิต

หมู่บ้านที่เป็นชุมชนมอญทั้งหมดได้แก่ บ้านบางกระดี ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองสนามชัย ประกอบด้วยหมู่ที่ 2 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ในแขวงแสมดำ สภาพโดยทั่วไปของชุมชนมอญบ้านบางกระดีจะตั้งบ้านเรือนหนาแน่นอยู่สองฟากคลองสนามชัย โดยมีวัดบางกระดีเป็นศูนย์กลาง และมีโรงเรียนวัดบางกระดีซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนของชุมชน อาชีพดั้งเดิมของประชากรในชุมชน ได้แก่ เย็บจาก ตัดพิน จับสัตว์น้ำ เช่น กุ้ง ปลา และรับราชการเป็นพนักงานของกรุงเทพมหานคร ชุมชนมอญบ้านบางกระดีเป็นชุมชนมอญที่รักษาวัฒนธรรมประเพณีมอญไว้ได้อย่างแข็งแกร่งชุมชนหนึ่ง เนื่องจากสภาพพื้นที่เอื้ออำนวยทั้งหมู่บ้านเป็นเชื้อสายเดียวกัน มีวัดและโรงเรียนเป็นศูนย์กลางเป็นชุมชนชานเมืองที่ความเจริญคืบเข้าไปถึงได้ช้า เดิมเข้าถึงได้ทางเดียวคือทางคลองสนามชัยแม้เมื่อมีการตัดถนนพระราม 2 ประมาณปี พ.ศ.2515 ก็ยังจัดเป็นพื้นที่ห่างไกลความเจริญเข้าถึงยาก เนื่องจากต้องเดินทางจากถนนใหญ่ลึกเข้าไปอีกประมาณ 3 กิโลเมตร จึงจะถึงที่ตั้งหมู่บ้านและไม่มีการตัดผ่านดังเช่นชุมชนมอญท่าข้าม จึงยังคงรักษาความเป็นมอญไว้ได้มากกว่า

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันความต้องการใช้พื้นที่ของกรุงเทพมหานครทางด้านใต้ทำให้เมืองขยายออกไปจดจนเขตจังหวัดสมุทรสาคร บ้านบางกระดีก็ได้รับผลกระทบจากความเจริญเหล่านี้เช่นกัน ประชากรบางส่วนขายที่ดินและอพยพไปนอกชุมชน ที่ดินผืนใหญ่ถูกแปลงเป็นบ้านจัดสรรและโรงงานอุตสาหกรรม ผู้คนต่างวัฒนธรรมอพยพเข้ามาอยู่ สภาพของชุมชนเริ่มเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตของคนในชุมชนต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับ ความเจริญและความทันสมัยที่ไหลบ่าเข้ามา การประกอบอาชีพเปลี่ยนจากการจับสัตว์น้ำ การเย็บจาก ตัดพิน ไปสู่อาชีพคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม การทำงานกำหนดเวลาแน่นอนทำให้สภาพสังคมชนบทของชุมชนเปลี่ยนเป็นสังคมเมือง ผู้คนในชุมชนมีเวลาพบปะกันน้อยลง วัฒนธรรมและประเพณีบางอย่างลดความสำคัญลงและถูกละเลย เพราะไม่สอดคล้องกับสังคมอุตสาหกรรม ทำให้สภาพของชุมชนเริ่มอ่อนแอ วัฒนธรรมประเพณีขาดการอนุรักษ์สืบทอด มีเพียงบางประเพณีที่ภาคราชการเข้าไปมีส่วนให้การสนับสนุนเพื่อประโยชน์ทางการประชาสัมพันธ์ เช่น ประเพณีสงกรานต์ และประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

ภูมิหลังมอญบางกระดี

การตั้งถิ่นฐานของชาวมอญ ณ บ้านบางกระดี พิจารณาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์แล้วไม่น่าจะก่อนรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2367 –

2394) รัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทั้งนี้เพราะในโคลงนิราศตามเสด็จทัพล้านน้าน้อย นิราศนรินทร์ และนิราศเมืองเพชร ซึ่งแต่งระหว่าง พ.ศ. 2330 – 2356 ล้วนกล่าวถึงหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตบางขุนเทียนปัจจุบัน แต่ไม่มีวรรณกรรมฉบับใดเลยกล่าวถึงบ้านบางกระดีซึ่งตั้งอยู่ระหว่างบ้านหัวกระบือและบ้านโคกขาม ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร

โคลงนิราศตามเสด็จทัพล้านน้าน้อย พ.ศ.2330 บทที่ 24,27,28,30 กล่าวถึง
บางนางนอง หัวทราย หัวกระบือ และโคกขาม

สายชลพฤษพร่างขึ้น	ไซเสดิง
นองท่านางนองสนาน	สนั่นหล้า
สายสินธุ์สำเร็จฟอง	พัดพัด ผึ้งเฮย
นองย่านนางคล้ายคล้าย	คลังไหล
อ้าองค์อิสเรศเร็น	ฤาเห็น
วาลูกาปือปน	ปิดกุ่ม
หากพระพิชิตเจอร์	จาชอบ
วานวอนสมรคุ่มหา	แหล่งงาม
งามเงื่อนสุภาพสร้อย	สาวโสม บูรณเฮย
เคียรกระบือ ระเบิดนาม	แนะตำ
ไฉนชลบภาไฉน	เฉลิมโลกย์
แจกแจกเสียวไสย้าว	ยอกทรวง
กรเกยผากซบสร้าง	สารแถลง
เคื่องโคกขามหึ่งหวง	หีนสร้อย
รหรรเหแรง	รวนเร่
ซังถิ่นโคกน้อยลี	ลิปแสว

โคลงนิราศนรินทร์ พ.ศ.2352 บทที่ 24-25 และบทที่ 30-33 กล่าวถึงบางนางนอง
บางขุนเทียน บางบอน หัวกระบือ และโคกขาม

นางนองชลน่านไล้	ลบบาง
ไหลเล่ห์ชลลบบราง	แม่คล้า
แสนโคกสังสารปาง	จากพี่ ปลอดภัย
นาสิกเรียมซบน้ำ	เนตรหน้านางนอง
บางขุนเทียนถิ่นบ้าน	นามมี
เทียนว่าเทียนแสงสี	สว่างเหย้า
เย็นยามพระสุริยลี	ลาโลก ลงแม่
เทียนแม่จุกจักเข้า	สู่ห้องหาใคร

เรือมามาแกล่ไกล่	บางบอน
ถนัดหนึ่งบอนเสียดซอน	ชานไต้
จากมาฟี่คายนสมร	เสมอซีฟ เรียมเอย
แรรสกามาใหม่	ตาท้องทรวงคาย
บางกกกลล่อมแก้ว	กั๊บแด
กรตระกองนุชแปร	ปรับเนื่อ
ลานโลมวิไลแถง	ชระมุ่น อกเอย
จำนัรารสเกื้อ	กกแก้วกั๊บทรวง
หัวกระบืออกบินทร์ราชรั้า	รณรงค์ แลฤา
ตัดกบาลกระบือตง	เต็ดหวีน
สืบเศียรทรพีตง	คำเล่า แลแม่
เสมอพีเต็ดสมรดิน	ขาดด้วยคมเวร
โคกขามคอนโคกคล้าย	สัญฐาน
ขามรุ่งนริมธารสนาน	สนุกนี้
พูนเพียงโคกฟ้าลาน	ราวโลก ลิวแม่

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงขลาวิทยาเขต

นิราศเมืองเพชร พ.ศ.2356 ให้รายละเอียดหมู่บ้านตรงกับปัจจุบันเว้นบ้านบางกระดี

ได้แก่ บางขุนเทียน บางประทุน คลองขวาง บางระแนะ วัดไทร บางบอน วัดกก หัวกระบือ หัวสะพาน แสมดำ และโคกขาม

.....	จนเรือเดินมาถึงทางบางขุนเทียน
ไ้อ้เทียนเอ๋ยเคยแจ้งแสงสว่าง	มาหมองหมางมืดมืดตะขวิดตะเขวียน
เหมือนมืดในจันตองวนเวียน	ไม่ส่องเทียนให้สว่างหนทางเลย
บางประทุนเหมือนประทุนให้อุ่นจิต	พอปองปิดเป็นหลังคานิจาเอ๋ย
หนาวน้ำค้ำพร่างพรมลมรำเพย	ได้ฟังเขนยอบอุ้นประทุนมัง
ถึงคลองขวางบางระแนะแวงข้างขวา	ใครหนอมาแนะแหนกันแต่หลัง
ทุกวันนี้วัดกเพียงอกพัง	แนะให้มังแลวกั๊บเห็นจะเป็นการ
ถึงวัดไทรไทรใหญ่ใบช่อ	เป็นเชิงชุ้มสาขาพฤกษาศาล
ขอเดชะพระไทรซึ่งไซยซาญ	ช่วยอุ้มฉานไปเช่นพระอนิรุทธ
ได้ร่วมเตียงเคียงนอนแนบหมอนหนุน	พออุ้นอุ้นแลวกั๊บดีเป็นที่สุด
จะสังเวชหมุแนมแก้มมนุษย์	เทพบุตรจะได้ขึ้นทุกคืนวัน
ถึงบางบอนบอนที่นี้มีแต่ชื่อ	เขาเลื่องลือมอญข้างบางยี่ขัน
อันบอนตันบอนน้ำตาลย่อมหวานมัน	แต่ปากคันแกไขมิใคร่ฟัง

ถึงวัดกรกร้างอยู่ข้างซ้าย	เป็นรอยรายป็นพม่าที่ผาผนัง
ถูกทะเลลูไปแต่ไม่พัง	แต่โบสถ์ยังทนป็นอยู่ยืนาน
แม้นมั่งมีมิให้ร้างจะสร้างฉลอง	ให้เรื่องรอรุ่งโรจน์โบสถ์วิหาร
ด้วยที่นี้เคยตั้งโขนทวาร	ได้เบิกบานประตูป่าพนาลัย
โ้ออกเอ๋ยเลยออกประตูป่า	กำตัดตึกนี้กินน้ำตาไหล
จะเหลียวหลังสังสารสุดาไฉ	ก็จอนใจด้วยไม่มีไมตรีตรึง
ถึงศิระกระเปือเป็นชื้อบ้าน	ระยะย่านยุงชุมรุมข่มเหง
ทั้งกุมภากล้าหาญเขาพานเกรง	ให้วังเวงวิญญาเอกากาย
ถึงศิษย์หามาตามเมื่อยามเปลี่ยว	เหมือนมาเดียวแดนไพรน่าใจหาย
ถึงศิระละหानเป็นย่านร้าย	ข้างฝั่งซ้ายแสมดำเขาทำพิน
ถึงโคกขามคร้ามใจได้ไต่ถาม	โคกมะขามดอกมิใช่อะไรอื่น
ไม่เห็นแจ้งแคลงทางเป็นกลางคิน	ยิงหนาวขึ้นซ้ำใจมาในเรือ

หลักฐานอีกประการหนึ่งคือ หลักฐานเกี่ยวกับชื่อหมู่บ้าน พิศาล บุญผูก (2537 : 11 - 15) ให้ข้อสังเกตว่า คนมอญสมัยกรุงธนบุรีและต้นกรุงรัตนโกสินทร์ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่แถบ สามโคก ปากเกร็ด และปากลัด มักจะตั้งชื่อหมู่บ้านที่ตนอยู่เป็นภาษามอญ เช่น ปากลัด มีกวานเวียะ ชะราว สามโคก มี กวานเก๊ะป็น ปากเกร็ด มีกวานอาม่าน ดังนั้น หมู่บ้าน บางกระดี่คงมีมาก่อนคนมอญจะมาตั้งบ้านเรือน นอกจากนี้ลวดลายแกะสลักขอบประตูโบสถ์ ของวัดบางกระดี่ยังเป็นลวดลายร่วมสมัยกับวัดทรงธรรม พระประแดง ซึ่งสร้างในสมัยรัชกาลที่ 4 อีกด้วย

ส่วนข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับแหล่งเดิมของชาวมอญบางกระดี่นั้น พิศาล บุญผูก สรุปรว่า บางกระดี่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีสภาพเป็นป่าชายเลน มีคลองสนามชัยเป็น เส้นทางคมนาคมติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และมหาชัย เป็นแหล่งที่อุดมไปด้วยป่าจาก ป่าชายเลน เป็นที่ที่ชาวบ้านมาตัดจาก ตัดหวายและตัดฟืน ครั้นประมาณสมัยรัชกาลที่ 4 ได้มีคนมอญจากมหาชัยและคลองสุนัขหอนอพยพมาจับจองเป็นแหล่งทำมาหากิน เหตุที่สันนิษฐาน ว่ามอญมาจากคลองสุนัขหอน มหาชัยเพราะปรากฏหลักฐานอยู่ในนิราศเมืองเพชรว่า มีคน มอญอยู่ในบริเวณนี้แล้ว

ถึงเขตแขวงแหล่งหลักสุนัขหอน	เรือสลอนลอยรอถือถ่อไสว
ทั้งฟ่วงแพแซ่ซอนแจ็กมอญไทย	บ้างมาไปปะกันเสียงครันครัน

มอญจากเมืองมหาชัยและคลองสุนัขหอนย้ายครอบครัวมายึดอาชีพเย็บจากตัดฟืนที่ บางกระดี่ แล้วนำไปขายที่กรุงเทพฯ และขายให้มอญปากเกร็ดที่ทำเครื่องปั้นดินเผา การผูกขาดขายฟืนและจากทำรายได้งาม ต่อมาจึงมีชาวมอญในบริเวณใกล้เคียง เช่น

บางไส้ไก่ คลองบางหลวง และปากลัด อพยพเข้ามาอยู่ร่วมกันเกิดเป็นชุมชนใหญ่ มีวัดบางกระดีเป็นศูนย์กลางชุมชนมาจนถึงทุกวันนี้

ชาวมอญบางกระดีมีสายสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทั้งมอญปากลัด พระประแดง มอญสามโคก และมอญปากเกร็ด ปทุมธานี รวมทั้งมอญในแถบอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และแถบบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี อีกด้วย ชาวบ้านส่วนหนึ่งใช้นามสกุลที่ บ่งบอกเชื้อชาติและถิ่นที่อยู่ได้แก่ มะคนมอญ มอญตะ และปungบางกระดี

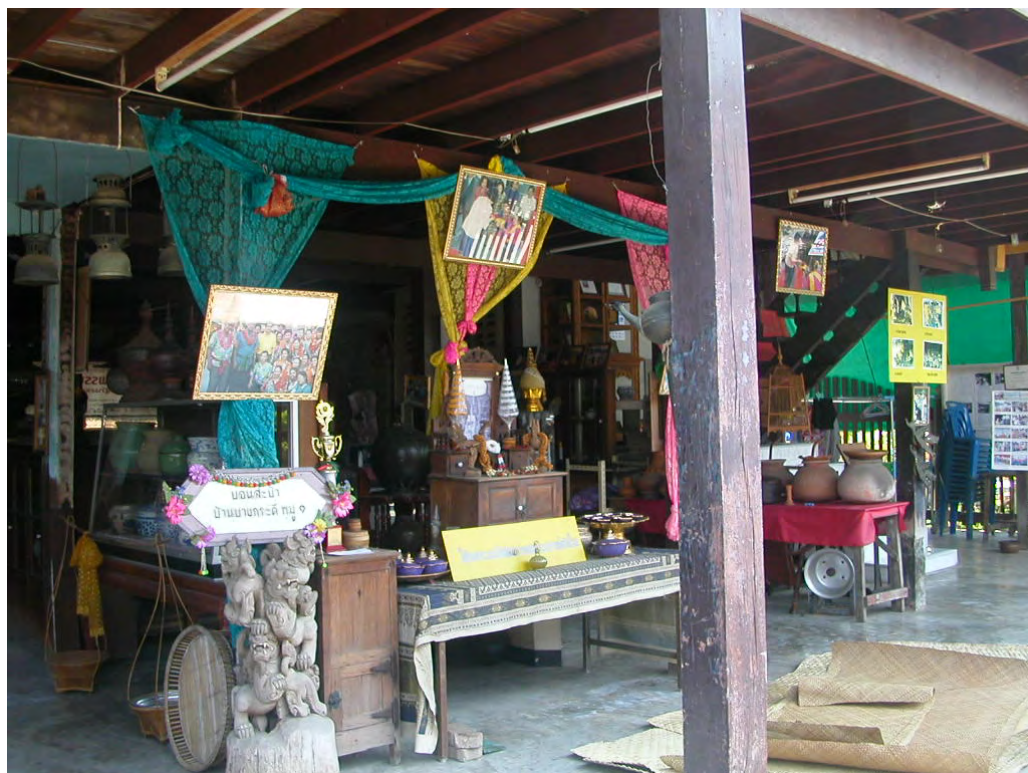
ภาพที่ 3 : วัดบางกระดี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4 : คลองสนามชัยที่เชื่อมระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำท่าจีน

ภาพที่ 5 : บ้านเรือนชาวมอญบางกระดี่

ภาพที่ 6 : ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมอญบางกระดี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทที่ 2

การดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการวิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่เป็นงานวิจัยที่ยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อนมีแต่ผู้ศึกษาทางด้านไวยากรณ์และเปรียบเทียบคำศัพท์ ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ และแบ่งดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการวิจัย

การดำเนินงานในขั้นนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับชนชาติมอญในด้านประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษา

ขั้นที่ 2 การดำเนินการวิจัยในโครงการทดลอง

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการทราบว่า การใช้คำในภาษามอญบางกระดี่มีความแตกต่างหรือเหมือนกันไปตามอายุนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยในโครงการนำร่องโดยทำการสำรวจคำศัพท์ที่ใช้ในโครงการนำร่องโดยคัดเลือกหน่วยอรรถจากงานวิจัยของมณฑล ศรีข่า ซึ่งได้ศึกษาเรื่องศัพท์ภาษามอญในจังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 การคัดเลือกหน่วยอรรถทดสอบ

ผู้วิจัยได้สำรวจศัพท์พื้นฐานของภาษามอญตามกลุ่มความหมายและได้สุ่มตัวอย่างหน่วยอรรถจำนวน 100 หน่วยอรรถ ซึ่งเป็นหน่วยอรรถที่ใช้ในชีวิตประจำวันสาเหตุที่เลือกหน่วยอรรถทดสอบ 100 หน่วยอรรถ เพราะเห็นว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสม

2.2 การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ผู้วิจัยได้เดินทางไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาที่พูดภาษามอญ บริเวณหมู่บ้านบางกระดี่ ทั้งสามหมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านที่ 2 หมู่บ้านที่ 8 และหมู่บ้านที่ 9 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยคัดเลือกผู้บอกภาษาที่พูดภาษามอญและคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องของอายุ แบ่งผู้บอกภาษาเป็น 3 ระดับอายุคือ ระดับอายุที่ 1 อายุ 55 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุ 35-50 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี ระดับอายุละ 1 คน ดังมีรายนามผู้บอกภาษาดังนี้

ระดับอายุที่ 1 อายุ 55 ปีขึ้นไป

พระจอน สังข์ทอง อายุ 73 ปี ที่อยู่ วัดบางกระดี แขวงสามตำ เขตบางขุนเทียน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ระดับอายุที่ 2 อายุ 35-50 ปี

นางบุญมี เปี่ยมสินธุ์ อายุ 39 ปี ที่อยู่ 10/1 ม.9 แขวงสามตำ เขตบางขุนเทียน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี

นายรัชพงษ์ มอญตะ อายุ 27 ปี ที่อยู่ศูนย์วัฒนธรรม ม.9 แขวงสามตำ
เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2.3 สัมภาษณ์ผู้บอกภาษา

ผู้วิจัยได้นำหน่วยรรถทดสอบจำนวน 100 หน่วยรรถที่เตรียมไว้ไปสัมภาษณ์ผู้บอก
ภาษาทั้ง 3 ระดับอายุและดำเนินกรดังนี้

2.3.1 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้ภาษาไทยมาตรฐานในการถามและอธิบายประกอบคำถาม

ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง - การสัมภาษณ์หน่วยรรถ “ป้า”

ผู้วิจัย : พี่ของพ่อหรือแม่เรียกว่าอะไร

ผู้บอกภาษาระดับที่ 1 เรียกว่า [ʔinaːj]

ตัวอย่าง - การสัมภาษณ์หน่วยรรถ “ตา”

ผู้วิจัย : ซี่ไปที่ตา เรียกว่าอะไร

ผู้บอกภาษาระดับที่ 2 เรียกว่า [mo:t]

ตัวอย่าง - การสัมภาษณ์หน่วยรรถ “บิน”

ผู้วิจัย : อาการของนกที่กระพือปีกเวลาอยู่บนท้องฟ้า เรียกว่าอะไร

ผู้บอกภาษาระดับที่ 3 : บิน เรียกว่า [pɔː]

2.3.2 วิธีบันทึกข้อมูล

ผู้วิจัยจัดบันทึกข้อมูลโดยวิธีการถ่ายถอดเสียงด้วยสัทอักษรของ I.P.A.

2.3.3 ผลการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาทั้ง 3 ระดับทำให้ผู้วิจัยทราบว่าภาษามอญที่ใช้พูดกันบริเวณบ้านบางกระดี แขวงสามค่า เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีการใช้คำศัพท์ที่ใช้เหมือนกันและแตกต่างกัน ศัพท์ที่ใช้เหมือนกันเช่นคำว่า “กัน” ใช้คำว่า sag?əc หรือคำว่า “ซนดา” ใช้คำว่า sokmo:t ส่วนศัพท์ที่แตกต่างกันเช่น “ซนคิ้ว” ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้ sokmo:t ส่วนระดับที่ 3 ใช้ sokkhiw สำหรับศัพท์ที่แตกต่างกันหากผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วสามารถใช้เกณฑ์ทางภาษาศาสตร์มาอธิบายได้ก็จัดให้เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน เช่น คำว่า “นำผู้หญิง” ระดับอายุที่ 1 ใช้ cite? ส่วนระดับอายุที่ 2 ใช้ ?ite? หรือคำว่า “มะนาว” ระดับอายุที่ 1 ใช้ ?ana:w ระดับอายุที่ 2 ใช้ mana:w ส่วนระดับอายุที่ 3 ใช้ cana:w เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การดำเนินการวิจัยในโครงการจริง

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 การสร้างหน่วยอรรถ มีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 การกำหนดหมวดหมู่ ผู้วิจัยได้แนวคิดและวิธีการมาจากงานของ นันตพร นิลจินดา ซึ่งได้รวบรวมหน่วยอรรถในภาษาญ้อจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี งานวิจัยของมณฑา ศรีขำ ซึ่งได้ศึกษาคำศัพท์ภาษามอญ 3 จังหวัด คือ นนทบุรี ลพบุรี และกาญจนบุรี เป็นคำศัพท์ที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน โดยเก็บรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่เรียงหน่วยอรรถในแต่ละหมวดหมู่ที่จะศึกษาตามลำดับอักษรไทย ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีดังกล่าวมีความสะดวกตลอดจนง่ายต่อการตรวจสอบหน่วยอรรถในการวิเคราะห์ศัพท์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างหน่วยอรรถขึ้นโดยการจำแนกเป็นหมวดหมู่เช่นเดียวกับนันตพร นิลจินดา และมณฑา ศรีขำ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 16 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 คำเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ในร่างกายคน สัตว์ พืช

ชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกายคนและสัตว์

ชื่อส่วนต่างๆ ของพืช

หมวดที่ 2 คำเรียกเครือญาติและสรรพนาม

เครือญาติ

สรรพนาม

หมวดที่ 3 คำเรียกชื่อเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ

- หมวดที่ 4 คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้
- หมวดที่ 5 คำเรียกชื่อพืชและสัตว์
สัตว์
พืช
- หมวดที่ 6 คำเรียกสิ่งเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
ทิศ
- หมวดที่ 7 คำที่ใช้เรียกเวลา วัน และปี
คำเรียกเวลา
คำเรียกวันและปี
- หมวดที่ 8 คำเรียกจำนวนนับ
- หมวดที่ 9 คำเรียกชื่ออาหารและเครื่องดื่ม
- หมวดที่ 10 คำเรียกชื่อโรคและอาการผิดปกติในร่างกาย
- หมวดที่ 11 คำกริยา
- หมวดที่ 12 คำขยาย
- หมวดที่ 13 คำบุพบท
- หมวดที่ 14 คำลักษณนาม
- หมวดที่ 15 คำที่ใช้เกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรม
- หมวดที่ 16 คำเบ็ดเตล็ด

3.1.2 การกำหนดจำนวนหน่วยอรรถ ในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รายการหน่วยอรรถทั้งสิ้น 800 หน่วยอรรถ เพราะผู้วิจัยเห็นว่าเป็นจำนวนศัพท์ที่เหมาะสมไม่มากหรือน้อยจนเกินไปที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบได้

3.1.3 การคัดเลือกหน่วยอรรถ ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกหน่วยอรรถที่ทำกรวิจัยจากงานของนันทพร นิลจินดาและมณฑา ศรีขำ โดยใช้ศัพท์ที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน

3.2 การคัดเลือกผู้บอกภาษา

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องวิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุ ในภาษามอญบางกระดี่ ผู้วิจัยจึงคัดเลือกผู้บอกภาษาที่มีอวัยวะในการออกเสียงสมบูรณ์ครบถ้วนและได้คัดเลือกตามคุณสมบัติดังนี้

3.2.1 เพศ ผู้วิจัยใช้ผู้บอกภาษาทั้งที่เป็นเพศชายและหญิงเพราะไม่มีความแตกต่างในเรื่องการใช้ภาษา

3.2.2 ระดับอายุ กำหนดระดับอายุของผู้บอกภาษาทั้งชายและหญิงเป็น 3 ระดับอายุ โดยเว้นแต่ละระดับอายุห่างกัน 5 ปี เพื่อป้องกันการเลือกผู้บอกภาษาที่มีอายุใกล้เคียงกันแต่ต่างระดับอายุกันเช่นผู้บอกภาษาอายุ 30 ปี เป็นระดับอายุที่ 3 ผู้บอกภาษาอายุ 31 ปี เป็นระดับอายุที่ 2 ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงกำหนดระดับอายุของผู้บอกภาษาไว้ดังนี้

ระดับอายุที่ 1 อายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป

ระดับอายุที่ 2 อายุตั้งแต่ 35-50 ปี

ระดับอายุที่ 3 อายุตั้งแต่ 15-30 ปี

เกณฑ์การกำหนดระดับอายุโดยเว้นช่วง 5 ปีขึ้น ผู้วิจัยได้แนวคิดจากงานวิจัยของ วิลเลียม เอ.ลาบอฟ เรื่อง “The Social Stratification on [r] in New York City Department Stores” (วิลเลียม เอ.ลาบอฟ 1972: 59, อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532: 32-34)

3.2.3 การศึกษา ผู้บอกภาษาทุกคนมีการศึกษาไม่เกินชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2.4 ภูมิลำเนาและการโยกย้ายถิ่น ผู้บอกภาษาทุกคนต้องเป็นผู้เกิด เติบโต และตั้งถิ่นฐานอยู่ในท้องถิ่นที่ต้องการศึกษาวิจัยอย่างน้อย 15 ปี ไม่มีการอพยพหรือโยกย้ายถิ่นไปอยู่ในถิ่นอื่น

3.2.5 ความสามารถในการใช้ภาษาและคุณสมบัติอื่นๆ ผู้บอกภาษาทุกคนใช้ภาษามอญในชีวิตประจำวันและเป็นผู้มีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างชัดเจนมีไหวพริบและความจำดี มีความยินดีและสนใจให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

รายละเอียดเกี่ยวกับผู้บอกภาษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้บอกภาษา ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อกำหนดไว้จำนวน 15 คน เพื่อใช้เป็นตัวแทนภาษามอญกระดีโดยแบ่งตามอายุดังต่อไปนี้

ระดับอายุที่ 1 อายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป

1. พระจอน สังข์ทอง อายุ 73 ปี

เป็นพระที่วัดบางกระดี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2. นางแล สมนาม อายุ 75 ปี

อาชีพแม่บ้าน การศึกษาไม่ได้เรียน ที่อยู่เลขที่ 3 ม.9 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 7 : ผู้บอกภาษาชาวมอญบางกระดี่ในอาชีพค้าขาย

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนวิจัยสิทธิ

ภาพที่ 8 : ผู้บอกภาษาชาวมอญบางกระดี่ในชุดไทยรามัญ

3. นางสมรัก ปานอุ อายุ 55 ปี

อาชีพแม่บ้าน การศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 บ้านเลขที่ 3 ม.9 แขวงแสมดำ
เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

4. นายสำนวน ปุงบางกระดี อายุ 56 ปี

อาชีพค้าขาย การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 บ้านเลขที่ 108/7 ซอยบางกระดี 33
แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

5. นางประทุม ปุงบางกระดี อายุ 55 ปี

อาชีพแม่บ้าน การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่เลขที่ 108/7 ซอยบางกระดี 33
แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ระดับอายุที่ 2 อายุ 35-50 ปี

1. นางถวิล มอญตะ อายุ 47 ปี

การศึกษาประถมศึกษาปีที่ 2 ศูนย์วัฒนธรรมมอญบางกระดี ม.9 แขวงแสมดำ
เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2. นายสมนึก มอญตะ อายุ 48 ปี

การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ศูนย์วัฒนธรรมมอญบางกระดี วดบางกระดี
แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

3. นางบุญตา สาแทรกทอง อายุ 45 ปี

การศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ที่อยู่เลขที่ 3 ม.9 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

4. นางเสงี่ยม ดีเอี่ยม อายุ 41 ปี

การศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพเย็บจาก ที่อยู่เลขที่ 18 ม.2 แขวงแสมดำ
เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

5. นางประทุมมา น้อยเกตุ อายุ 41 ปี

การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 อาชีพกระเป๋ารถ ที่อยู่เลขที่ 6/3 ม.8 แขวงแสมดำ
เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี

1. พระสุวรรณ กรุดมินบุรี อายุ 27 ปี

การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่วัดบางกระดี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2. พระถนอมชัย ไทวงศ์ อายุ 30 ปี
การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่วัดบางกระดี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. นายรัชพงษ์ มอญตะ อายุ 27 ปี
การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ศูนย์วัฒนธรรมมอญ ม.9 แขวงแสมดำ
เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
4. นายชัยศักดิ์ สาแหรกทอง อายุ 17 ปี
การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 เลขที่ 3 ม.9 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
5. นายชัยศักดิ์ ปานอู อายุ 30 ปี
การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 เลขที่ 3 ม.9 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม มีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- รายการหน่วยรรถจำนวน 800 หน่วยรรถซึ่งเตรียมในรูปบัตรคำ
  - อุปกรณ์การเก็บข้อมูลได้แก่ บัตรคำ รูปภาพ และเทปบันทึกเสียงชนิดตลับ
- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ขั้นตอน ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษากับ
การบันทึกข้อมูลซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเดียวกันกับการศึกษาในโครงการนำร่อง

3.4 ผลการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาในภาษามอญบางกระดี
แบ่งตามระดับอายุในช่วงเวลาเดียวกันโดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 7 มิถุนายน 2546 และเสร็จสิ้น
เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2546 รวมเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 3 เดือน เมื่อได้
ข้อมูลครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำหน่วยรรถมาเรียบเรียงใหม่เพื่อความสะดวกใน
การตรวจสอบข้อมูลกับผู้บอกภาษาทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ ภายหลังจาก
การวิเคราะห์ข้อมูลแล้วมีรายการคำบางรายการในบางพื้นที่ที่มีข้อสงสัย ผู้วิจัยก็ได้ย้อนกลับไป
เก็บข้อมูลกับผู้บอกภาษามอญบางกระดีอีกครั้งหนึ่ง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดจำนวน 800 หน่วยรรถ มาดำเนินการวิเคราะห์
ดังต่อไปนี้

3.5.1 คัดเลือกประเภทหน่วยอรรถที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยเลือกเฉพาะหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาให้ข้อมูลครบถ้วนทั้ง 3 ระดับเท่านั้น

3.5.2 วิเคราะห์หน่วยอรรถจากข้อ 3.5.1 เพื่อหาว่าแต่ละหน่วยอรรถนั้นมีจำนวนกี่ศัพท์ แต่ละศัพท์มีรูปแปรหรือไม่ โดยพิจารณาตามเกณฑ์การแปรเสียงทางภาษาศาสตร์

3.6 การเปรียบเทียบศัพท์ทั้ง 3 ระดับอายุ

การเปรียบเทียบศัพท์ในภาษามอญบางระดับอายุเพื่อดูว่าผู้บอกภาษาทั้ง 3 ระดับอายุมีการใช้ศัพท์เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 พิจารณาว่าผู้บอกภาษาทั้ง 3 ระดับอายุใช้ศัพท์อะไรบ้างแทนหน่วยอรรถเดียวกัน โดยพิจารณาการแปรของศัพท์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3.6.2 พิจารณาจัดรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้จากข้อ 3.6.1 แล้วจึงนำมาวิเคราะห์และนำเสนอ

3.7 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็นหัวข้อ ดังนี้

3.7.1 สรุปผลการวิจัย

3.7.2 ข้อเสนอแนะ

บทที่ 3

การวิเคราะห์ศัพท์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จำนวน 800 คำศัพท์มาพิจารณาและวิเคราะห์ว่า คนมอญสามระดับอายุจะใช้ศัพท์จำนวนน้อยเท่าไร ในคำที่มีความหมายเดียวกัน หากในคำที่มีความหมายเดียวกัน คนมอญมีคำศัพท์ที่ใช้แทนเพียง 1 คำศัพท์ หรือมีลักษณะการใช้คำศัพท์ที่เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน เรียกว่า คำศัพท์เดียว หากมีคำศัพท์ที่ใช้แทนคำที่มีความหมายเดียวกัน จำนวน 2 คำศัพท์ และทั้ง 2 คำนั้นเป็นคนละศัพท์กัน เรียกว่า 2 ศัพท์ ฯลฯ จากการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดพบว่า มีคำศัพท์ที่ใช้แทนถึง 4 คำศัพท์

การพิจารณาว่า คนมอญสามระดับอายุใช้คำศัพท์หนึ่งๆ เหมือนกัน หรือเป็นคำศัพท์ที่มีลักษณะเป็นรูปแปรของคำศัพท์เดียวกันหรือใช้คำศัพท์แตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์คำศัพท์ ดังนี้

1. เกณฑ์การวิเคราะห์คำศัพท์

1.1 คำ 2 คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถเดียวกันหากจำนวนพยางค์เท่ากันแต่ต่างกันที่พยัญชนะต้น สระ หรือพยัญชนะท้าย ถ้าความแตกต่างนั้นสามารถอธิบายได้ด้วยเกณฑ์ทางเสียง ผู้วิจัยจัดให้เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

ตัวอย่างของคำที่จัดเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ได้แก่

คำ 1 พยางค์

แตกต่างกันที่พยัญชนะต้น เช่น

หน่วยอรรถ	“เพชร”	pət	phət
หน่วยอรรถ	“ชก”	pe:	te:
หน่วยอรรถ	“รถ”	kwi:	fi:

แตกต่างกันที่พยัญชนะท้าย เช่น

หน่วยอรรถ	“ผ้าถุง”	nim	nin
หน่วยอรรถ	“ครก”	ba:c	ba:k
หน่วยอรรถ	“ทา,ระบาย”	lop	lok

แตกต่างกันที่เสียงสระ เช่น

หน่วยอรรถ	“แม่”	mi:	me:
หน่วยอรรถ	“กลัว”	phɔt	phat
หน่วยอรรถ	“กะลา”	nia	ne:

คำ 2 พยางค์

แตกต่างกันที่พยัญชนะต้นของพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง เช่น

หน่วยอรรถ	“นำผู้หญิง”	cite?	?ite?
หน่วยอรรถ	“แดงโม”	papɔ:n	?apɔ:n
หน่วยอรรถ	“นกแรง”	?amat	hamat

แตกต่างกันที่พยัญชนะท้ายของพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง เช่น

หน่วยอรรถ	“กัน”	san?əc	san?ət
หน่วยอรรถ	“แห”	hanə:c	hanə:t

แตกต่างกันที่เสียงสระของพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง เช่น

หน่วยอรรถ	“ค้อน”	li:dɔk	lidɔk
หน่วยอรรถ	“จุมก”	cimuh	camuh
หน่วยอรรถ	“ข้าวโพด”	lako:n	lakɔ:n

คำ 3 พยางค์

แตกต่างกันที่พยัญชนะต้นของพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง เช่น

หน่วยอรรถ	“มดตะนอย”	mot?anɔj	mottanɔj
หน่วยอรรถ	“เที่ยง”	tw:?aŋua	pw:?aŋua
หน่วยอรรถ	“เช่า”	ŋua?ajia	ŋuahajia

แตกต่างกันที่เสียงสระของพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง เช่น

หน่วยอรรถ	“กระถิน”	molano:n	molano:n
หน่วยอรรถ	“เทวดา”	te:wa:ta:w	te:wia:ta:w

1.2 คำ 2 คำที่แทนหน่วยอรรถเดียวกัน หากมีจำนวนพยางค์เท่ากัน แม้จะมีการสลับพยางค์กัน ผู้วิจัยจัดให้เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน เช่น

หน่วยอรรถ	“เย็น”	sakŋua	ŋuasak
หน่วยอรรถ	“ขึ้น(ลง)”	ci:tw:m	tw:mci:
หน่วยอรรถ	“ขึ้นรา”	ra:tw:m	tw:mra:

1.3 คำที่อธิบายได้ว่าเป็นเรื่องการกลายเสียง การตัดเสียง การเพิ่มเสียง ซึ่งเป็นการกลายเสียงระหว่างผู้พูดต่างระดับอายุหรืออาจแตกต่างกันที่เกิดจากการลดพยางค์ หรือการเพิ่มพยางค์ โดยที่พยางค์ที่เพิ่มหรือลดนั้นไม่มีความหมาย ผู้วิจัยกำหนดให้คำเหล่านั้นเป็นรูปแปรศัพท์เดียวกัน เช่น

หน่วยอรรถ	“ซนตา”	?asokmot	sokmot
หน่วยอรรถ	“ถ้ง”	?atha:ŋ	tha:ŋ
หน่วยอรรถ	“ห่าน”	?ahan	han
หน่วยอรรถ	“วันอาทิตย์”	ŋua?atə:t	ŋuatə:t
หน่วยอรรถ	“วันพระ”	ŋua?asə:ŋ	ŋuasə:ŋ
หน่วยอรรถ	“ปึก(นก)”	haniŋ	niŋ

1.4 คำที่เกิดจากการรวมกันของหน่วยคำ 2 หน่วยคำที่มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน แม้จะมีหน่วยคำร่วมหรือเหมือนกันอยู่หน่วยคำหนึ่ง ผู้วิจัยจัดเป็นคนละศัพท์ เช่น

หน่วยอรรถ	“มะขม”	maŋla:ŋ	luŋla:ŋ
หน่วยอรรถ	“ซนตา”	so:kmot	so:kkihiw
หน่วยอรรถ	“กินยา”	sə:ŋha?uj	ciha?uj
หน่วยอรรถ	“มีดบาด”	te:re:	te:bun
หน่วยอรรถ	“นุ่งผ้า”	pa:knim	pa:kja:t

1.5 คำที่เกิดจากเสียงที่แปรกันตามเกณฑ์การแปรทางเสียงที่ตั้งไว้ แต่ถ้าเป็นคำยืมภาษาไทยกลางก็จัดให้เป็นคนละศัพท์ เช่น

หน่วยอรรถ	“กระเป๋”	?apa:w	kapa:w
หน่วยอรรถ	“มะกอก”	?akə:k	makə:k
หน่วยอรรถ	“มะนาว”	?ana:w	mana:w
หน่วยอรรถ	“คาบ”	ka:ŋ	ka:p
หน่วยอรรถ	“กรรไกร”	kapkrai	kankrai
หน่วยอรรถ	“ราด”	sa:t	ra:t

ข้อสังเกต คำที่เป็นคำยืมภาษาไทยกลางมาแต่เดิมแต่มีการออกเสียงที่เพี้ยนไปตามระดับอายุของผู้บอกภาษา ผู้วิจัยจัดให้เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน เช่น

หน่วยอรรถ	“กระทง”	kathə:ŋ	?athə:ŋ
หน่วยอรรถ	“สังกะสี”	saŋkasi:	saŋ?asi:

2. เกณฑ์การพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปรรูปของศัพท์เดียวกัน ไว้ดังนี้

- 2.1 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงสระ
- 2.2 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะ
- 2.3 ความแตกต่างในเรื่องของการลดพยางค์
- 2.4 ความแตกต่างในเรื่องของการกลมกลืนเสียง

2.1 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีทั้งสระเดี่ยวและสระประสม

1. สระเดี่ยว

สระเดี่ยวในภาษามอญบางกระดี่มี 18 หน่วยเสียง ดังต่อไปนี้

- 1.1 สระ [i] เป็นสระสูง เสียงสั้น ลิ้นส่วนหน้า ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.2 สระ [i:] เป็นสระสูง เสียงยาว ลิ้นส่วนหน้า ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.3 สระ [e] เป็นสระกลาง เสียงสั้น ลิ้นส่วนหน้า ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.4 สระ [e:] เป็นสระกลาง เสียงยาว ลิ้นส่วนหน้า ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.5 สระ [ɛ] เป็นสระต่ำ เสียงสั้น ลิ้นส่วนหน้า ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.6 สระ [ɛ:] เป็นสระต่ำ เสียงยาว ลิ้นส่วนหน้า ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.7 สระ [ɯ] เป็นสระสูง เสียงสั้น ลิ้นส่วนกลาง ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.8 สระ [ɯ:] เป็นสระสูง เสียงยาว ลิ้นส่วนกลาง ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.9 สระ [o] เป็นสระกลาง เสียงสั้น ลิ้นส่วนกลาง ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.10 สระ [o:] เป็นสระกลาง เสียงยาว ลิ้นส่วนกลาง ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.11 สระ [a] เป็นสระต่ำ เสียงสั้น ลิ้นส่วนกลาง ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.12 สระ [a:] เป็นสระต่ำ เสียงยาว ลิ้นส่วนกลาง ริมฝีปากไม่ห่อ
- 1.13 สระ [u] เป็นสระสูง เสียงสั้น ลิ้นส่วนหลัง ริมฝีปากห่อ
- 1.14 สระ [u:] เป็นสระสูง เสียงยาว ลิ้นส่วนหลัง ริมฝีปากห่อ
- 1.15 สระ [o] เป็นสระกลาง เสียงสั้น ลิ้นส่วนหลัง ริมฝีปากห่อ
- 1.16 สระ [o:] เป็นสระกลาง เสียงยาว ลิ้นส่วนหลัง ริมฝีปากห่อ
- 1.17 สระ [ɔ] เป็นสระต่ำ เสียงสั้น ลิ้นส่วนหลัง ริมฝีปากห่อ
- 1.18 สระ [ɔ:] เป็นสระต่ำ เสียงยาว ลิ้นส่วนหลัง ริมฝีปากห่อ

2. สระประสม

สระประสมในภาษามอญบางกระดี่ที่พบมี 6 หน่วยเสียงคือ [ia], [wa], [ua], [ɔa], [ea], [ɔe] ไม่แบ่งเป็นสระเสียงสั้นหรือเสียงยาวเพราะเนื่องจากสระเสียงสั้นมักจะเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศหรือเป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติและสระเหล่านี้เมื่อนักภาษาศาสตร์พิจารณาแล้วจะออกเสียงเป็นสระเสียงยาวจึงถือว่า [ia-i:a], [wa-u:a], [ua-u:a], [ɔa-ɔ:a], [ea-e:a], [ɔe-ɔ:e] เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน

ตารางที่ 1 แสดงหน่วยเสียงสระภาษามอญบางกระดี่

ส่วนของลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง
รูปริมฝีปากระดับของลิ้น	ไม่ห่อริมฝีปาก	ไม่ห่อริมฝีปาก	ห่อริมฝีปาก
สูง	i i:	ɯ ɯ:	u u:
กลาง	e e:	ə ə:	o o:
ต่ำ	ɛ ɛ:	a a:	ɔ ɔ:

1. การแปรเสียงสระภาษามอญทั้ง 3 ระดับอายุ

1.1 สระเดี่ยว

สระเดี่ยวมีลักษณะที่แตกต่างกัน 4 ลักษณะ คือ ความสั้นยาวของเสียง ระดับของลิ้นในการออกเสียง ส่วนของลิ้นที่ใช้ออกเสียง และรูปของริมฝีปาก

เกณฑ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์เสียงสระเดี่ยวเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน คือ เสียงสระเดี่ยวจะมีความแตกต่างในลักษณะใดลักษณะหนึ่งคือ ถ้าเป็นความแตกต่างด้านความสั้นยาวของเสียง ระดับของลิ้นในการออกเสียง ส่วนของลิ้นที่ใช้ออกเสียง และรูปของริมฝีปากที่ใช้ในการออกเสียงจะต้องเหมือนกัน หรือถ้าส่วนของลิ้นแตกต่างกัน ระดับของลิ้น ความสั้นยาว และรูปของริมฝีปากจะต้องเหมือนกัน ได้แก่

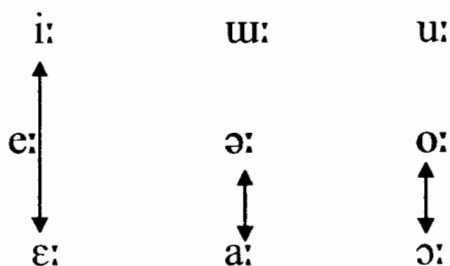
ก. ระดับของลิ้น

สระเสียงสั้น

i	ɯ	u
↕		
e	ə	o
		↕
ɛ	a	ɔ

- [i] - [e] การแปรเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปากกับเสียงสระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก
[haliʔ] ~ [haleʔ] “ยืม”
- [o] - [ɔ] การแปรเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก
[molano:n] ~ [mɔlano:n] “กระถิน”

สระเสียงยาว

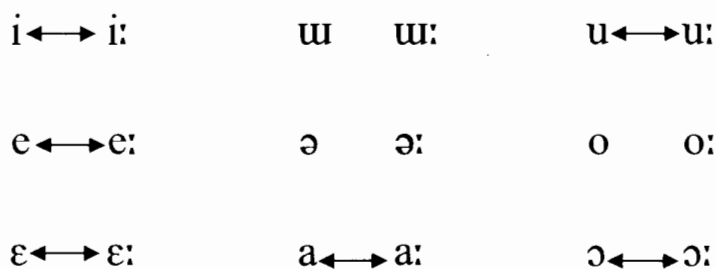

- [i:] - [ɛ:] การแปรเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปากกับเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
[mi:] ~ [mɛ:] “แม่”
- [ə:] - [a:] การแปรเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
[cə:ŋbɔ:ŋ] ~ [ca:ŋbɔ:ŋ] “เช่า”
[wə:n] ~ [wan] “เล่น”
- [o:] - [ɔ:] การแปรเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก
[lako:n] ~ [lakɔ:n] “ข้าวโพด”
[kho:n] ~ [khɔ:n] “ขัน”

ข. ความสั้นยาวของเสียงสระ

สามารถเกิดได้ทั้งในคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกันและเสียงพยัญชนะ

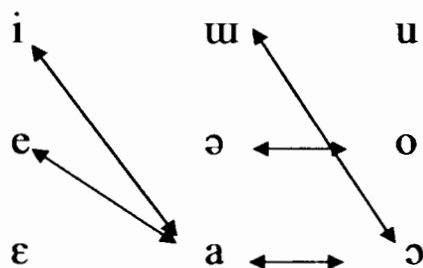
ท้ายต่างกัน

[i] - [i:]	การแปรเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นกับเสียงยาว
[lidɔk]	~ [li:dɔk] "ค้อน"
[klin]	~ [kli:n] "ยาว"
[e]-[e:]	การแปรเสียงสระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นกับเสียงยาว
[hanem]	~ [hane:m] "เล็บ"
[ɛ] - [ɛ:]	การแปรเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นกับเสียงยาว
[lɛk]	~ [lɛ:k] "ต่ำ"
[tɛk]	~ [tɛ:k] "ผูก"
[cɛw]	~ [cɛ:w] "แจว"
[a] - [a:]	การแปรเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นกับเสียงยาว
[harak]	~ [hara:k] "เขย่า"
[jak]	~ [ja:k] "แบก"
[kraw]	~ [kra:w] "เผือก"
[u] - [u:]	การแปรเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นกับเสียงยาว
[hakuɟ]	~ [haku:ɟ] "งอน"
[cuci:]	~ [cu:ci:] "จุกจิก"
[thup]	~ [thu:p] "ชูป"
[ɔ] - [ɔ:]	การแปรเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นกับเสียงยาว
[pɔt]	~ [pɔ:t] "บีบ"

ค. ส่วนของลิ้น

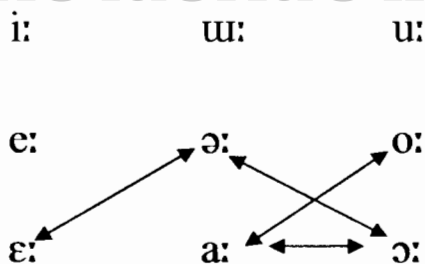
ถ้าความแตกต่างของเสียงสระเดี่ยวเป็นเรื่องของส่วนของลิ้นที่ใช้ในการออกเสียงจะเป็นการแปรกันระหว่างสระที่ใช้ลิ้นส่วนหน้ากับสระที่ใช้ลิ้นส่วนกลางหรือเป็นการแปรกันระหว่างสระที่ใช้ลิ้นส่วนกลางกับสระที่ใช้ลิ้นส่วนหลังเท่านั้นจะไม่มี การแปรกันระหว่างสระที่ใช้ลิ้นส่วนหน้ากับสระที่ใช้ลิ้นส่วนหลัง และเสียงสระที่จัดเป็นเสียงที่แปรกัน จะเป็นสระเสียงสั้นกับสระเสียงสั้น หรือสระเสียงยาวกับสระเสียงยาว หรือสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวก็ได้ นอกจากนี้ยังอาจมีความแตกต่างในเรื่องระดับของลิ้นด้วย

สระเสียงสั้นกับสระเสียงสั้น

- [i] - [a] การแปรเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
 [cimuh] ~ [camuh] “จุ่มก”
 [miŋla:ŋ] ~ [maŋla:ŋ] “มะยม”
- [e] - [a] การแปรเสียงสระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
 [kepkrɔi] ~ [kapkrɔi] “กรรไกร”
- [ɔ] - [a] การแปรเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
 [hot] ~ [hat] “เจียบ”
 [halɔp] ~ [halap] “หาว”
- [ə] - [o] การแปรเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก
 [hanəp] ~ [hanop] “รองเท้า”
 [pəh] ~ [poh] “อ่าน”
- [u] - [ɔ] การแปรเสียงสระกลาง สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก
 [suʔ] ~ [sɔʔ] “ชื้อ”

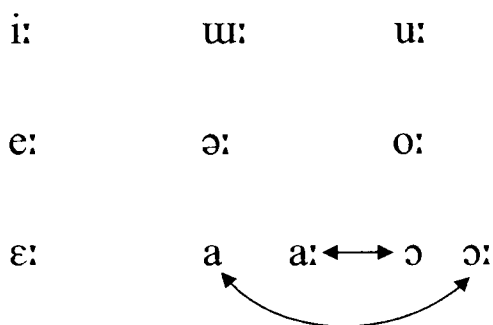
สระเสียงยาวกับสระเสียงยาว

- [ɛ:] - [ə:] การแปรรูปเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก
 [ʔane:ŋ] ~ [ʔanə:ŋ] “ยอด”
- [a:] - [ɔ:] การแปรรูปเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก
 [ta:m] ~ [tɔ:m] “หนา”
 [kla:] ~ [klɔ:] “หมา”

- [ə:] - [ɔ:] การแปรรูปเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง ต่ำ
ห่อริมฝีปาก
[pə:ŋ] - [pɔ:ŋ] “เต็ม”
- [a:] - [o:] การแปรรูปเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง กลาง
ห่อริมฝีปาก
[laka:] - [lako:] “อดีต”

สระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว

- [ɔ] - [a:] การแปรเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก เสียงสั้น กับเสียงสระกลาง ต่ำ
ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงยาว
[phɔt] - [pha:t] “กลัว”
- [a] - [ɔ:] การแปรเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้น กับเสียงสระหลัง ต่ำ
ห่อริมฝีปาก เสียงยาว
[tapat] - [tapɔ:t] “ตาลปัตร”

1.2 สระเดียวกับสระประสม

ถ้าเสียงใดเสียงหนึ่งในสระประสมเป็นเสียงเดียวกับสระเดี่ยว หรือสระเสียงใดเสียงหนึ่งในสระประสมมีความคล้ายคลึงกันกับสระเดี่ยว ในเรื่องระดับลิ้นและส่วนของลิ้นในการออกเสียงจัดว่าเกิดการแปรเสียงกัน เช่น

- [ɛ:] - [ia] การแปรเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงยาวกับ เสียงสระประสมเริ่มต้นที่
เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นและลงท้ายด้วยเสียงสระกลาง ต่ำ
ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้น
[ʔate:] - [ʔatia] “เปิด”

- [a:] - [ia] การแปรเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงยาวกับ เสียงสระประสมเริ่มต้นที่ เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นและลงท้ายด้วยเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้น
- [ja:] - [jia] “ยก”
- [te:wɑ:tɑ:w] - [te:wia:tɑ:w] “เทวดา”
- [ɔ:] - [ua] การแปรเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก เสียงยาวกับ เสียงสระประสมเริ่มต้นที่ เสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นและลงท้ายด้วยเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้น
- [cɔ:] - [cua] “เหา”
- [o:] - [ua] การแปรเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก เสียงยาวกับ เสียงสระประสมเริ่มต้นที่ เสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก เสียงสั้นและลงท้ายด้วยเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เสียงสั้น
- [do:t] - [duat] “เล็ก”

2.2 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะ

การแปรเสียงพยัญชนะของภาษามอญแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

2.2.1 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะต้น

2.2.2 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะท้าย

2.2.3 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ

เสียงพยัญชนะมีความแตกต่าง 3 ลักษณะ คือ

- ฐานที่เกิดของเสียง ได้แก่ ริมฝีปาก ริมฝีปากกับฟัน ปุ่มเหงือก เพดานแข็ง เพดานอ่อน เส้นเสียง
- ลักษณะช่องเสียง ได้แก่ เสียงระเบิด เสียงเสียดแทรก เสียงนาสิก เสียงรัว เสียงข้างลิ้น และเสียงกึ่งสระ
- ลักษณะการทำงานของเส้นเสียง ได้แก่ เสียงก้อง เสียงไม่ก้อง

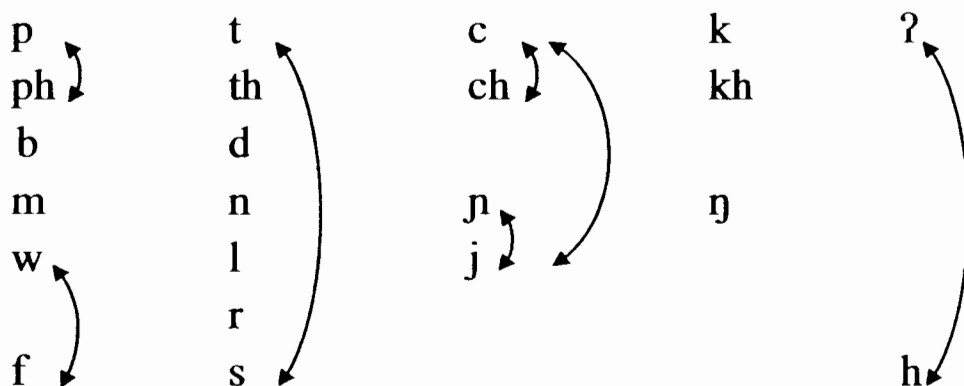
ตารางที่ 2 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษามอญบางกระดี่

ฐานกรณ์ ลักษณะการทำงาน	ริมฝีปาก		ปุ่มเหงือก		เพดานแข็ง		เพดานอ่อน		สันเสียง
	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง	ก้อง	ไม่ก้อง
ไม่มีลม	p	b	t	d	c		k		?
ระเบิด									
มีลม	ph		th		ch		kh		
เสียดแทรก	f		s						h
นาสิก		m		n		ɲ		ŋ	
เสียงรัว				r					
เสียงข้างลิ้น				l					
เสียงกึ่งสระ		w				j			

2.2.1 ความแตกต่างในเรื่องสัญลักษณ์ของเสียงพยัญชนะต้น

ความแตกต่างในเรื่องสัญลักษณ์ของเสียงพยัญชนะต้นคือ การที่ผู้บอกภาษามอญ ออกเสียงพยัญชนะต้น โดยการแปรจากเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่ง ซึ่งการแปรเสียงพยัญชนะต้นนี้มีลักษณะที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะคือ

2.2.1.1 การแปรของเสียงพยัญชนะที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่ลักษณะการทำงานของสันเสียงหรือประเภทของเสียงต่างกัน ได้แก่

ก.แตกต่างกันที่ลักษณะมีลม - ไม่มีลม

- [p] ~ [ph] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก กับ เสียง
พยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปาก ได้แก่
[pət] ~ [phət] “เพชร”
- [c] ~ [ch] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับ เสียง
พยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่
[cia] ~ [chia] “กิน”

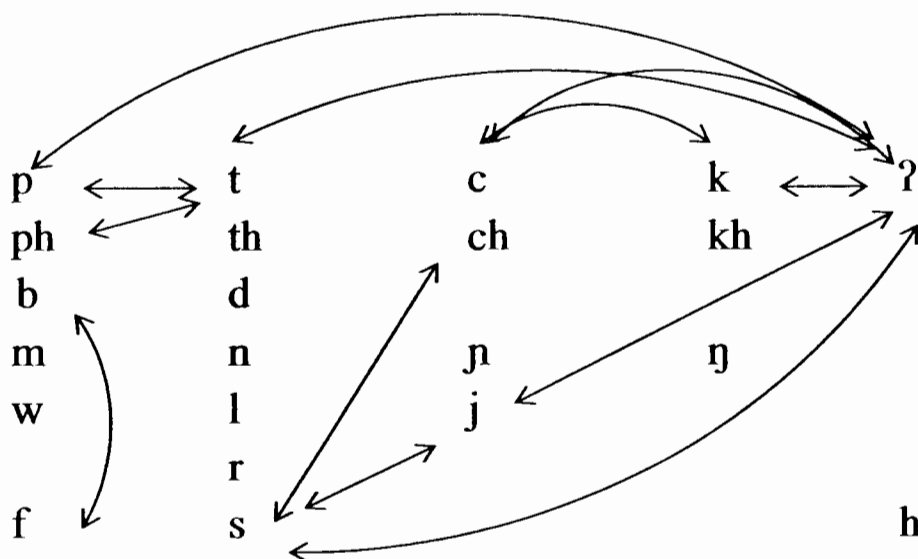
ข.แตกต่างกันที่ลักษณะของเสียง

- [t] ~ [s] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ เสียง
พยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่
[tɛ:tɑ:m] ~ [tɛ:sɑ:m] “ไขหวัด”
- [j] ~ [ŋ] การแปรเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง กับ เสียงพยัญชนะนาสิก
ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่
[ʔajɑ:n] ~ [ʔɑ:n] “แผดเสียง”
- [ʔ] ~ [h] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่มีลม เกิดที่เส้นเสียง กับ เสียงพยัญชนะเสียด
แทรก ไม่มีลม เกิดที่เส้นเสียง ได้แก่
[ʔɑ:tɔ:] ~ [hɑ:tɔ:] “หาง”
[ʔɑ:mɑ:t] ~ [hɑ:mɑ:t] “เหยี่ยว”
[ŋuɑʔajia] ~ [ŋuɑhajia] “เข้า”
[ʔajia] ~ [hajia] “พรงนี้”
[ʔaʔaʔ] ~ [haʔaʔ] “เกลื่อน”
[ʔua] ~ [hua] “ไกล”

ค.แตกต่างกันที่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงและประเภทของเสียง

- [c] ~ [j] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับ
เสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่
[cu:] ~ [ju:] “หอน”
- [w] ~ [f] การแปรเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปาก กับเสียงพยัญชนะเสียดแทรก
ไม่ก้อง เกิดที่ริมฝีปาก ได้แก่
[wɔ:t] ~ [fɔ:t] “บึง, บ่อ”

2.2.1.2 การแปรของเสียงพยัญชนะที่มีฐานกรณ์ต่างกัน ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงและประเภทของเสียงอาจจะเหมือนกันหรือไม่เหมือนกันก็ได้ ได้แก่

ก. ห่างกัน 1 ฐานกรณ์

[p] - [t] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก กับ เสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[pa:ŋnah] - [ta:ŋnah] "ไหล"
 [pɔ:ʔaŋua] - [tɔ:ʔaŋua] "เที่ยง"
 [pe:] - [te:] "ชก"
 [pe:cɔ:t] - [te:cɔ:t] "ชอบ"
 [para:ŋ] - [tara:ŋ] "ประดู"

[j] - [s] การแปรเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง กับ เสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[jakkha:w] - [sakkha:w] "กระดาศ"
 [jɔ:] - [sɔ:] "หิว"

[ph] - [t] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปาก กับ เสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[phɔ:ŋ] - [tɔ:ŋ] "แพ"

[s] - [ch] การแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่

[seh] - [chɛh] "ม้า"

[sa:] - [cha:] “ลม”
 [su:] - [chu:] “แก”
 [susa:n] - [chusa:n] “ป่าช้า”

[k] - [ʔ] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน กับ เสียง
 พยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง ได้แก่
 [kana:w] - [ʔana:w] “หอย”

[b] - [f] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก กับเสียงพยัญชนะ
 เสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและฟัน ได้แก่
 [ne:bo:t] - [ne:fo:t] “ห้องเสีย”

ข. ห่างกัน 2 ฐานกรณ์

[c] - [ʔ] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับเสียง
 พยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง ได้แก่
 [ʔiteʔ] - [citeʔ] “นำผู้หญิง”
 [ʔano:ŋ] - [cano:ŋ] “บันได”

[ʔ] - [j] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง กับเสียงพยัญชนะกึ่งสระ
 ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่
 [ʔatiak] - [jatiak] “กร่อย, จี๊ด”

ค. ห่างกัน 3 ฐานกรณ์

[s] - [ʔ] การแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก กับเสียงพยัญชนะ
 ระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง ได้แก่
 [ʔahu:] - [sahu:] “กระจก”

[t] - [ʔ] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ เสียง
 พยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง ได้แก่
 [ʔatah] - [ʔaʔah] “สงกรานต์”

ง. ห่างกัน 4 ฐานกรณ์

[p] - [ʔ] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก กับ
 เสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง ได้แก่
 [paʔaʔ] - [ʔaʔaʔ] “เสื่อ”

[panah] - [ʔanah] “ขนุน”

[ruapua] - [ruaʔua] “พวกเรา”

ข้อสังเกต มีเสียงพยัญชนะอยู่ 3 คู่ ที่มีฐานกรณ์ห่างกันมากคือ เสียง [s] กับ [ʔ] เสียง [t] กับ [ʔ] และเสียง [p] กับ [ʔ] แต่ผู้วิจัยได้จัดให้เป็นเสียงแปรกัน ด้วยเหตุผลดังนี้

เสียง [s] กับ [ʔ] จัดให้เป็นเสียงแปรของกันและกันเพราะต่างก็เป็นพยัญชนะไม่ก้องเหมือนกัน

เสียง [t] กับ [ʔ] จัดให้เป็นเสียงแปรของกันและกันเพราะต่างก็เป็นพยัญชนะระเบิดไม่มีลม และไม่ก้องเหมือนกัน

เสียง [p] กับ [ʔ] ถึงแม้ว่าเสียง 2 เสียงนี้จะมีฐานกรณ์ห่างกันมากก็ตามแต่มีลักษณะร่วมบางอย่างเหมือนกันคือ ต่างก็เป็นพยัญชนะระเบิด ไม่มีลม และไม่ก้องเหมือนกัน ด้วยเหตุผลข้อนี้ ผู้วิจัยจึงให้สองเสียงนี้เป็นเสียงแปรของกันและกัน

2.2.2 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะท้าย

ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะท้าย คือ การที่ผู้บอกภาษามอญออกเสียงพยัญชนะโดยแปรจากเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่ง ซึ่งการแปรเสียงพยัญชนะท้ายนี้จะต้องเป็นเสียงพยัญชนะที่มีเสียงประเภทเดียวกัน หรือ มีฐานกรณ์เดียวกัน และหากฐานกรณ์ห่างกันจะต้องไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน ทั้งสามระดับอายุจะออกเสียงพยัญชนะท้ายในลักษณะที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

p	↔	t	↔	c	↔	k	?
ph		th		ch		kh	
b		d					
m	↔	n		ɲ	↔	ŋ	
w		l		j			
		r					
f		s					h

[m] - [n] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ริมฝีปาก กับ เสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[nim] - [nin] “ผ้าถุง”

[se:m] - [se:n] “โบสถ์”

- [ŋ] ~ [ŋ] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน กับ เสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่
[ha:ŋ] - [ha:ŋ] “ตัวต่อ”
- [p] ~ [t] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก กับเสียงพยัญชนะ ระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่
[kip] - [kit] “กัด”
- [c] ~ [k] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับ เสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่
[ja:c] - [ja:k] “อุ้ม”
- [c] ~ [t] การแปรเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับ เสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่
[saŋʔəc] - [saŋʔət] “กัน”
[hanə:c] - [hanə:t] “แห”
[kləc] - [klət] “หมู”

2.2.3 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ

บทกวีภาษาไทยสมัยสุโขทัย การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำปรากฏในลักษณะเดียว คือ การแปรเสียง พยัญชนะเดี่ยว กับ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ได้แก่

- [kw] ~ [f] การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำระหว่างเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน และเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน กับ เสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและฟัน ได้แก่
[kwi:] - [fi:] “รถ”
[kwa:c] - [fa:c] “เดิน”
[kwek] - [fek] “ศพ”
- [khw] ~ [f] การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำระหว่างเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิด ที่เพดานอ่อน และเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน กับ เสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและฟัน ได้แก่
[khwak] - [fak] “แขวน”

- [kl] - [b] การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำระหว่างเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก กับเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก ได้แก่
[klə:ŋ] ~ [bə:ŋ] “เรือ”
- [kj] - [s] การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำระหว่างเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน และเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง กับเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่
[kja:] ~ [sa:] “แพ้”
- [cj] - [s] การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำระหว่างเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง และเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง กับเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่
[cja:m] ~ [sa:m] “แพ้”

2.3 ความแตกต่างในเรื่องการตัดเสียงหรือการเพิ่มเสียง

รูปแปรของศัพท์เดียวกันอาจแตกต่างกันในเรื่องการตัดเสียงหรือการสูญเสียงหรือการเพิ่มเสียงในคำ หรือหน่วยคำ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการออกเสียง ซึ่งการตัดเสียงหรือการเพิ่มเสียงนี้ไม่ได้ทำให้ความหมายเพิ่มหรือลดไปแต่อย่างใด พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบตัดเสียง หรือการเพิ่มเสียงดังต่อไปนี้

- [ŋ] - [ø] การเพิ่มหรือลดเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่
[ʔaniaŋ] ~ [ʔania] “เหยี่ยว”
- [j] - [ø] การเพิ่มหรือลดเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่
[ʔado:j] ~ [ʔado:] “ใน”

2.4 ความแตกต่างในเรื่องการเพิ่มหรือลดพยางค์

รูปแปรของศัพท์เดียวกันอาจแตกต่างกันในเรื่องของการเพิ่มหรือลดพยางค์ คือ การทำให้คำมีพยางค์เพิ่มขึ้นหรือลดลง อาจจะเป็นต้นพยางค์ หรือกลางพยางค์ ซึ่งพยางค์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นไม่ได้บ่งบอกลักษณะ ขนาด รูปร่าง ประโยชน์ หรือ ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปแต่อย่างใด ได้แก่

- [ʔasokmo:t] ~ [sokmo:t] “ขนาด”
[ʔaha:n] ~ [ha:n] “ห่าน”
[ŋuaʔatət] ~ [ŋuatət] “วันอาทิตย์”

[pahaka:w] ~ [paka:w] “ผ้าป่า”

[hara:khamo:t]- [ra:kmo:t] “ไม้ขีด”

ผลการวิเคราะห์ศัพท์

ผลการวิเคราะห์ศัพท์ทั้ง 800 หน่วยอรรถ พบว่า แต่ละหน่วยอรรถนั้นสามารถแทนด้วยศัพท์ตั้งแต่ 1 ศัพท์ จนถึง 4 ศัพท์ ทำให้แบ่งประเภทหน่วยอรรถได้ดังนี้

1. หน่วยอรรถที่แทนด้วย 1 ศัพท์ จำนวน 542 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 67.75 ของจำนวนหน่วยอรรถทั้งหมด หมวดที่แทนด้วย 1 ศัพท์มากที่สุด ได้แก่ หมวดที่ 8 คำจำนวนนับ ใช้ศัพท์ 1 ศัพท์จำนวน 21 หน่วยอรรถจากจำนวน 22 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 95.45 รองลงมาได้แก่หมวดที่ 3 คำเรียกชื่อเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ ใช้ศัพท์ 1 ศัพท์จำนวน 21 หน่วยอรรถจากจำนวน 25 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 84.00 ส่วนหมวดที่ใช้ศัพท์ 1 ศัพท์น้อยที่สุดได้แก่ หมวดที่ 7 คำเรียกวันและปี ใช้ศัพท์ 1 ศัพท์ จำนวน 8 หน่วยอรรถจากจำนวน 20 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 40 และหมวดที่ 13 คำบุพบท ใช้ศัพท์ 1 ศัพท์ จำนวน 8 หน่วยอรรถจากจำนวน 15 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 53.33

2. หน่วยอรรถที่แทนด้วย 2 ศัพท์ มีจำนวน 222 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 27.75 ของจำนวนหน่วยอรรถทั้งหมด ปรากฏอยู่ในทุกหมวดคำ หมวดที่แทนด้วยศัพท์ 2 ศัพท์มากที่สุด ได้แก่ หมวดที่ 7 คำเรียกวันและปี ใช้ 2 ศัพท์ จำนวน 12 หน่วยอรรถจากหน่วยอรรถจำนวน 20 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาได้แก่ หมวดคำบุพบทใช้ศัพท์ 2 ศัพท์จำนวน 6 หน่วยอรรถจากจำนวน 15 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนหมวดคำที่ใช้ศัพท์ 2 ศัพท์น้อยที่สุด ได้แก่ หมวดคำจำนวนนับ ใช้ศัพท์ 2 ศัพท์ จำนวน 1 หน่วยอรรถจากจำนวน 22 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 4.55 รองลงมาได้แก่หมวดที่ 10 คำเรียกชื่อโรค และอาการผิดปกติในร่างกายใช้ศัพท์ 2 ศัพท์ จำนวน 1 หน่วยอรรถจากจำนวน 10 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 10.00

3. หน่วยอรรถที่แทนด้วยศัพท์ 3 ศัพท์ มีจำนวน 30 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 3.75 ของจำนวนหน่วยอรรถทั้งหมด ปรากฏอยู่ในทุกหมวดคำยกเว้นหมวดที่ 3 คำเรียกเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ หมวดที่ 7 คำเรียกวันและปี หมวดที่ 8 คำเรียกจำนวนนับ สำหรับหมวดที่แทนด้วยศัพท์ 3 ศัพท์มากที่สุด ได้แก่ หมวดที่ 9 คำเรียกชื่อโรคและอาการผิดปกติในร่างกาย ใช้ศัพท์ 3 ศัพท์ จำนวน 1 หน่วยอรรถจากจำนวน 10 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมาได้แก่ หมวดที่ 2 คำเรียกเครือญาติ ใช้ศัพท์ 3 ศัพท์ จำนวน 3 หน่วยอรรถจากจำนวน 31 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 9.68 และหมวดที่ใช้ศัพท์ 3 ศัพท์น้อยที่สุด ได้แก่ หมวดที่ 5 คำเรียกชื่อพืชและสัตว์ ใช้ศัพท์ 3 ศัพท์ จำนวน 1 หน่วยอรรถจากจำนวน 122

หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 0.82 และหมวดที่ 16 คำเบ็ดเตล็ด ใช้ศัพท์ 3 ศัพท์จำนวน 1 หน่วยอรรถจากจำนวน 59 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 1.69 ตามลำดับ

4. หน่วยอรรถที่แทนด้วย 4 ศัพท์ มีจำนวน 6 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ของจำนวนหน่วยอรรถทั้งหมด ปรากฏอยู่ในหมวดที่ 1 คำเรียกชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกาย สัตว์ และพืช หมวดที่ 2 คำเรียกเครือญาติและสรรพนาม หมวดที่ 6 คำเรียกปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หมวดที่ 11 คำกริยาทั่วไป หมวดที่ 12 คำขยาย หมวดที่แทนด้วยศัพท์ 4 ศัพท์มากที่สุด ได้แก่ หมวดที่ 2 คำเรียกเครือญาติ ใช้ศัพท์ 4 ศัพท์ จำนวน 2 หน่วยอรรถจากจำนวน 31 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 6.45 รองลงมาได้แก่ หมวดที่ 6 คำเรียกปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ใช้ศัพท์ 4 ศัพท์ จำนวน 1 หน่วยอรรถจากจำนวน 33 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 3.03

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ศัพท์ ตั้งแต่ 1 ถึง 4 ศัพท์ต่อหมวด

จำนวน หมวด	1 ศัพท์	2 ศัพท์	3 ศัพท์	4 ศัพท์	รวม
1	40	15	1	1	57
2	21	5	3	2	31
3	21	4	-	-	25
4	38	11	1	-	50
5	77	44	1	-	122
6	23	8	1	1	33
7	8	12	-	-	20
8	21	1	-	-	22
9	17	3	1	-	21
10	8	1	1	-	10
11	127	49	10	1	187
12	62	27	6	1	96
13	8	6	1	-	15
14	10	6	1	-	17
15	22	10	3	-	35
16	39	19	1	-	59
รวม	542	222	30	6	800
ร้อยละ	67.75	27.75	3.75	0.75	100.00

ตารางที่ 4 แสดงค่าร้อยละของศัพท์ ตั้งแต่ 1 ถึง 4 ศัพท์แต่ละหมวด

จำนวน หมวด	1 ศัพท์	2 ศัพท์	3 ศัพท์	4 ศัพท์	จำนวนศัพท์ ทั้งหมด
1	70.18	26.32	1.75	1.75	57
2	67.74	16.13	9.68	6.45	31
3	84.00	16.00	-	-	25
4	76.00	22.00	2.00	-	50
5	64.75	34.43	0.82	-	122
6	69.70	24.24	3.03	3.03	33
7	40.00	60.00	-	-	20
8	95.45	4.55	-	-	22
9	80.95	14.29	4.76	-	21
10	80.00	10.00	10.00	-	10
11	67.91	26.20	5.35	0.53	187
12	64.58	28.13	6.25	1.04	96
13	53.33	40.00	6.67	-	15
14	58.82	35.29	5.88	-	17
15	62.86	28.57	8.57	-	35
16	66.10	32.20	1.69	-	59

บทที่ 4

เปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่

จากการวิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกหมวดคำตามความหมายต่าง ๆ จำนวน 800 คำ ผู้วิจัยสามารถแบ่งลักษณะของการใช้ศัพท์ได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

1. คำที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เดียวกัน
2. คำที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน
3. คำที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน

ซึ่งผู้วิจัยได้อาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาจำแนกประเภทของคำศัพท์ ดังนี้

1. คำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน หากทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์จำนวนเท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ต้องเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ถือว่าทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cu:t]	[cu:t]	[cu:t]	“กระดุก”
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[?ate:ŋ]	[?ate:ŋ]	[?ate:ŋ]	“ตะกร้า”
[takra:]	[takra:]	[takra:]	

ทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันและมีจำนวนเท่ากันดังนั้นถือว่าทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์เหมือนกัน

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[?anɔ:ŋ]	[?anɔ:ŋ]	[?anɔ:ŋ]	“บันได”
-	-[nanɔ:ŋ]	-[canɔ:ŋ]	

ถึงแม้ว่าทั้งสามระดับอายุจะใช้คำศัพท์ที่มีจำนวนไม่เท่ากันก็ตาม แต่ทุกคำศัพท์ที่ใช้นั้นเมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่าเป็นรูปแปรของคำศัพท์เดียวกัน ดังนั้นถือว่าทั้งสามระดับอายุใช้คำเหมือนกันด้วย

สำหรับคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันมีจำนวน 563 คำ จากคำศัพท์ทั้งหมด 800 คำ คิดเป็นร้อยละ 70.38 โดยผู้วิจัยได้จำแนกออกตามความหมายของคำเป็น 16 หมวดคำดังต่อไปนี้

คำเรียกชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกายคน สัตว์ และพืช จำนวน 43 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[saŋʔəc]	[saŋʔəc]	[saŋʔət]	“กัน”
[krəp]	[krəp]	[krəp]	“กระเพาะ”
[krəpʰəʔ]	[krəpʰəʔ]	[krəpʰəʔ]	
[kwə:ŋ]	[kwə:ŋ]	[kwə:ŋ]	“ข้อเท้า”
[nia]	~[kwə:ŋ] [nè:]	~[kwə:ŋ] [nè:]	“กะลา”
[na:n]	[na:n]	[na:n]	“กิ้ง”

คำเรียกเครือญาติและสรรพนาม จำนวน 21 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔanok]	[ʔanok]	[ʔanok]	“ปู่”
[ʔitəʔ]	[ʔitəʔ]	[ʔitəʔ]	“ย่า”
[ʔanok]	[ʔanok]	[ʔanok]	“ตา”
[ʔitəʔ]	[ʔitəʔ]	[ʔitəʔ]	“ยาย”
[khamsa:j]	[khamsa:j]	[khamsa:j]	“พ่อตา”

คำเรียกเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ จำนวน 21 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[meaʔaŋo:n]	[meaʔaŋo:n]	[meaʔaŋo:n]	“กระดุม”
[khemkhat]	[khemkhat]	[khemkhat]	“เข็มขัด”
[jatʔabɔ:]	[jatʔabɔ:]	[jatʔabɔ:]	“ผ้าขาวม้า”
[nim]	[nim]	[nim] ~[nìn]	“ผ้าถุง”
[sɔ:jkɔktɔ:j]	[sɔ:jkɔktɔ:j]	[sɔ:jkɔktɔ:j]	“สร้อยข้อมือ”

คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น จำนวน 41 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[katho:ŋ]	[katho:ŋ]	[katho:ŋ] ~[ʔatho:ŋ]	“กระทง”
[ʔahu:]	[ʔahu:]	[ʔahu:] ~[sahu:]	“กระจก”
[mu:j]	[mu:j]	[mu:j]	“ขวาน”
[habɔk]	[habɔk]	[habɔk]	“จอบ”
[ʔoh]	[ʔoh]	[ʔoh]	“พิน”

คำเรียกพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จำนวน 78 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[prət]	[prət]	[prət]	“กล้วย”

[mit]	[mit]	[mit]	“ขมั้น”
[wənpa:ŋ]	[wənpa:ŋ]	[wənpa:ŋ]	“ตะไคร้”
[nùj]	[nùj]	[nùj]	“กุ้ง”
[kaʔano:n]	[kaʔano:n]	[kaʔano:n]	“ปลาช่อน”
คำเรียกสิ่งๆเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ จำนวน 23 คำ			
ตัวอย่างเช่น			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hataw]	[hataw]	[hataw]	“พระจันทร์”
[ŋua]	[ŋua]	[ŋua]	“พระอาทิตย์”
[tœ]	[tœ]	[tœ]	“ดิน”
[ʔamot]	[ʔamot]	[ʔamot]	“ไฟ”
[kluʔ]	[kluʔ]	[kluʔ]	“ดีก”
คำเรียกวันและปี จำนวน 8 คำ			
ตัวอย่างเช่น			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ŋuaʔatə:t]	[ŋuaʔatə:t]	[ŋuatə:t]	“วันอาทิตย์”
[ŋuacə:n]	[ŋuacə:n]	[ŋuacə:n]	“วันจันทร์”
[ŋuaʔaŋɛʔ]	[ŋuaʔaŋɛʔ]	[ŋuaʔaŋɛʔ]	“วันอังคาร”
[ŋuapathawea]	[ŋuapathawea]	[ŋuapathawea]	“วันพุธ”
[ŋuapahatə:t]	[ŋuapahatə:t]	[ŋuapahatə:t]	“วันพฤหัสบดี”

มหาวิทยาลัยศิลปากร ศูนย์วิจัยอักษร

คำจำนวนนับ จำนวน 21 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[mua]	[mua]	[mua]	“หนึ่ง”
[ba:]	[ba:]	[ba:]	“สอง”
[pœ]	[pœ]	[pœ]	“สาม”
[po:n]	[po:n]	[po:n]	“สี่”
[ʔasɔ:n]	[ʔasɔ:n]	[ʔasɔ:n]	“ห้า”

คำเรียกชื่ออาหาร เครื่องดื่ม เครื่องปรุงรส จำนวน 18 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[harɔk]	[harɔk]	[harɔk]	“ปลาร้า”
[hanɔ:m]	[hanɔ:m]	[hanɔ:m]	“ขนมจีน”
[pœŋ]	[pœŋ]	[pœŋ]	“ข้าว”
[hakrɛ:]	[hakrɛ:]	[hakrɛ:]	“น้ำตาลทราย”
[ʔare:k]	[ʔare:k]	[ʔare:k]	“เหล้า”

คำเรียกชื่อโรคและอาการผิดปกติในร่างกาย จำนวน 8 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔasɔk]	[ʔasɔk]	[ʔasɔk]	“กลาก”
[tɛ:ɕa:m]	[tɛ:ta:m]	[tɛ:sa:m]	“ไขหวัด”
[mo:n]	[mo:n]	[mo:n]	“ผดผื่น”

[ɲiakʔuj]	[ɲiakʔuj]	[ɲiakʔuj]	“ฟันผุ”
[hadak]	[hadak]	[hadak]	“ไอ”
คำกริยาทั่วไป จำนวน 134 คำ			
ตัวอย่างเช่น			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔaŋu:]	[ʔaŋu:]	[ʔaŋu:]	“กราบ”
[fɔh]	[fɔh]	[fɔh]	“กวาด”
[ʔane:m]	[ʔane:m]	[ʔane:m]	“จม”
[kwa:c]	[kwa:c]	[kwa:c]	“เดิน”
	~[fa:c]		
[tɛ:m]	[tɛ:m]	[tɛ:m]	“รู้”
คำขยาย จำนวน 65 คำ			
ตัวอย่างเช่น			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔatiak]	[ʔatiak]	[ʔatiak]	“กร่อย”
[ʔare:m]	[ʔare:m]	[ʔare:m]	“เก่า”
[ʔut]	[ʔut]	[ʔut]	“บูด”
[ʔamɔːj]	[ʔamɔːj]	[ʔamɔːj]	“ใหม่”
[pahalɔː]	[pahalɔː]	[pahalɔː]	“ทำไม”
คำบุพบท จำนวน 8 คำ			
ตัวอย่างเช่น			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔato:]	[ʔato:]	[ʔato:]	“กลาง”

[hua]	[hua]	[?ua]	“ไกล”
-------	-------	-------	-------

[krəp]	[krəp]	[krəp]	“ของ”
--------	--------	--------	-------

[hamo:]	[hamo:]	[hamo:]	“ได้”
---------	---------	---------	-------

[?ata:w]	[?ata:w]	[?ata:w]	“บน”
----------	----------	----------	------

คำลักษณะนาม จำนวน 10 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
----------------	----------------	----------------	--

[kɔ:]	[kɔ:]	[kɔ:]	“กำ”
-------	-------	-------	------

[kɔ:ŋ]	[kɔ:ŋ]	[kɔ:ŋ]	“กอง”
--------	--------	--------	-------

[lɔh]	[lɔh]	[lɔh]	“ก้อน”
-------	-------	-------	--------

[hətɛʔ]	[hətɛʔ]	[hətɛʔ]	“หิน”
---------	---------	---------	-------

[hakɔʔ]	[hakɔʔ]	[hakɔʔ]	“ฝูง”
---------	---------	---------	-------

คำเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรมต่างๆ จำนวน 23 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
----------------	----------------	----------------	--

[?aha:]	[?aha:]	[?aha:]	“จิ๋ว”
---------	---------	---------	--------

[te:wiaɬaw]	[te:wiaɬaw]	[te:wa:taw]	“เทวดา”
-------------	-------------	-------------	---------

[na:n]	[na:n]	[na:n]	“เทียน”
--------	--------	--------	---------

[hapiaŋ]	[hapiaŋ]	[hapiaŋ]	“บาตร”
----------	----------	----------	--------

[susa:n]	[susa:n]	[susa:n]	“ป่าช้า”
----------	----------	----------	----------

คำเบ็ดเตล็ด จำนวน 40 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[mo:ŋ]	[mo:ŋ]	[mo:ŋ]	“มือ”
[klə:ŋ]	[klə:ŋ]	[klə:ŋ]	“เรือ”
[tak]	[tak]	[tak]	“ตึก”
[bɔ:k]	[bɔ:k]	[bɔ:k]	“บุหรี”
[si:puʔ]	[si:puʔ]	[si:puʔ]	“สีขาว”

เมื่อพิจารณาการใช้คำศัพท์เหมือนกันทั้งสามระดับอายุ โดยแยกออกเป็นหมวดคำต่าง ๆ ทั้ง 16 หมวดคำแล้วพบว่าหมวดคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันมากที่สุดได้แก่หมวดคำจำนวนนับใช้คำเหมือนกันจำนวน 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 95.45 รองลงมาได้แก่หมวดคำเรียกอาหาร เครื่องดื่ม และเครื่องปรุงรสใช้เหมือนกันจำนวน 18 คำ คิดเป็นร้อยละ 85.71 ส่วนหมวดคำทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันน้อยที่สุดได้แก่หมวดคำเรียกวันและปีใช้เหมือนกันคิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาได้แก่หมวดคำบุพบทใช้เหมือนกันคิดเป็นร้อยละ 53.33

2. คำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน หากทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์จำนวนเท่ากันหรือไม่ก็ตามแทน 1 คำศัพท์ และคำศัพท์ที่ใช้แทนนั้นเป็นคนละศัพท์ถือว่าทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์ต่างกัน

ตัวอย่างที่ 1 เช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ruateʔ]	-	-	“พวกเธอ”
-	[ruapèh]	-	
-	-	[ruania]	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับใช้คำศัพท์ต่างกัน เพราะระดับอายุที่ 1 ใช้ [ruateʔ] ขณะที่ระดับอายุที่ 2 ใช้ [ruapèh] และระดับอายุที่ 3 ใช้ [ruania] ดังนั้นถือว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน

ตัวอย่างที่ 2			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔasokmot]	[sokmot]	-	“ชนคิ้ว”
-	[sokkiw]	[sokkiw]	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับใช้คำศัพท์ต่างกัน เพราะระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้ [ʔasokmot] และ [sokmot] ขณะที่ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ [sokkiw] จึงถือว่าทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน เพราะระดับอายุที่ 2 สามารถใช้ได้ทั้ง [sokmot] และ [sokkiw] ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ [ʔasokmot] อย่างเดียว ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ [sokkiw] อย่างเดียวเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 3			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[na:n]	[na:n]	[na:n]	“ก้าน”
[cu:t]	-	-	
-	[tɔ:]	-	
		[kiŋ]	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุจะมีการใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันรวมอยู่คือ [na:n] ก็ตามถือว่าทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์ต่างกัน เพราะขณะที่ระดับอายุที่ 1 ใช้ [na:n] หรือ [cu:t] แทนคำศัพท์นี้ ระดับอายุที่ 2 อาจใช้ [tɔ:] และระดับอายุที่ 3 อาจใช้ [kiŋ] ดังนั้นถือว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน

สำหรับคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันนี้ผู้วิจัยพบว่ามีจำนวนทั้งหมด 60 คำ จากคำศัพท์ทั้งหมด 800 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.50 โดยจำแนกออกเป็นหมวดคำตามความหมายทั้งหมด 16 หมวดคำดังต่อไปนี้

คำเรียกชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกายคน สัตว์ และพืช จำนวน 3 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔasokmot]	[sokmot]	-	“ชนคิ้ว”
-	[sokkiw]	[sokkiw]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[mukkrəʔ]	[mukkrəʔ]	[mukkrəʔ]	“อก”
[səh]	-	-	
-	-	[ʔok]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[na:n]	[na:n]	[na:n]	“ก้าน”
[cu:t]	-	-	
-	[tə:]	-	
-	-	[kiŋ]	

คำเรียกเครือญาติและสรรพนาม จำนวน 6 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔina:j]	-	[ʔina:j]	“อาผู้หญิง”
[ʔiteʔ]	[ʔateʔ]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[haʔəh]	-	-	“อาสะใภ้”
-	[ʔiteʔ]	-	
-	-	[ʔina:j]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pəh]	[pəh]	[pəh]	“แก”
[hakaw]	-	-	
-	[fah]	-	
-	-	[be:]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pəh]	[pəh]	[pəh]	“คุณ”
-	[hakaw]	-	
-	-	[khun]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pèh]	[pèh]	[pèh]	“เซอ”
[teʔ]	-	-	
-	[ɲia]	-	
-	-	[hakaw]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ruateʔ]	-	-	“พวกเซอ”
-	[ruapèh]	-	
-	[ruania]	[ruania]	

คำเรียกเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[mo:t]	[mo:t]	-	“พลอย”
-	[phlo:ɲ]	[phlo:ɲ]	

คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[to:]	[to:]	[to:]	“เก้าอี้”
-	[khə:ŋ]	-	
-	-	[ka:wʔi:]	

คำเรียกพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จำนวน 9 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔako:]	[ʔako:]	-	“ขิง”
-	[khiŋ]	[khiŋ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tɔsɔ:]	[tɔsɔ:]	-	“ฝ้าย”
-	[fa:j]	[fa:j]	

ระดับอายุที่ 1 [makumki:] -	ระดับอายุที่ 2 [makumki:] [kiŋkuw:]	ระดับอายุที่ 3 - [kiŋkuw:]	“กึ่งกือ”
ระดับอายุที่ 1 [kra:n] -	ระดับอายุที่ 2 [kra:n] [kiŋka:]	ระดับอายุที่ 3 - [kiŋka:]	“กึ่งกำ”
ระดับอายุที่ 1 [caŋci:] - -	ระดับอายุที่ 2 - [maco:ŋce:] [cakkacan]	ระดับอายุที่ 3 - - [cakkacan]	“จักจัน”
ระดับอายุที่ 1 [wutʔə:] -	ระดับอายุที่ 2 [wutʔə:] [no:ŋ]	ระดับอายุที่ 3 - [no:ŋ]	“ชะนี”
ระดับอายุที่ 1 [kapke:] -	ระดับอายุที่ 2 [kapke:] [tukke:]	ระดับอายุที่ 3 - [tukke:]	“ตุ๊กแก”
ระดับอายุที่ 1 [ʔaniaŋ] [ʔania] -	ระดับอายุที่ 2 [ʔaniaŋ] - [jiaw]	ระดับอายุที่ 3 - [jiaw]	“เหยี่ยว”
ระดับอายุที่ 1 [ʔamat] -	ระดับอายุที่ 2 [hamat] [ʔi:re:ŋ]	ระดับอายุที่ 3 - [ʔi:re:ŋ]	“อีแร้ง”

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนวนลิขสิทธิ์

คำที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔama:]	[ʔama:]	[ʔama:]	“ห้วย”
[klə:ŋ]	[klə:ŋ]	-	
[wə:t]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[thiaŋ]	[thiaŋ]	[thiaŋ]	“เที่ยง”
[ba:j]	[ba:j]	-	
[tə:ʔaŋua]	-	[pə:ʔaŋua]	
-	-	[ŋuaciaŋ]	

คำที่เรียกชื่ออาหาร เครื่องดื่ม เครื่องปรุงรส จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hama:jthə:t]	[hama:jthə:t]	-	“ไข่ดาว”
-	[khajda:w]	[khajda:w]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hama:jtun]	[hama:jtun]	-	“ไข่ตุ๋น”
[hama:jŋə:ŋ]	-	-	
-	[khajtun]	[khajtun]	

คำเรียกชื่อโรคและอาการผิดปกติในร่างกาย จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hamək]	[hamək]	-	“หัด”
-	[hat]	[hat]	

คำกริยาทั่วไป จำนวน 14 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔapə:]	[ʔapə:]	-	“เก็บ”
-	[cəʔ]	[cəʔ]	

ระดับอายุที่ 1 [cha:ncw:] - -	ระดับอายุที่ 2 - [ʔana:ŋ] [khan]	ระดับอายุที่ 3 - - [khan]	“คั่น”
ระดับอายุที่ 1 [bwʔ] [nia] -	ระดับอายุที่ 2 [bwʔ] - -	ระดับอายุที่ 3 [bwʔ] - [cik]	“จิก”
ระดับอายุที่ 1 [sə:ŋ] [so:t] -	ระดับอายุที่ 2 [sə:ŋ] - [cip]	ระดับอายุที่ 3 - - [cip]	“จิบ”
ระดับอายุที่ 1 [hapət] -	ระดับอายุที่ 2 [hapət] -[hapə:t] [cak]	ระดับอายุที่ 3 - - [cak]	“ซัก”
ระดับอายุที่ 1 [habet] [bə:ŋ] [so:t]	ระดับอายุที่ 2 [habet] [bə:ŋ] -	ระดับอายุที่ 3 [habet] - -	“ดูหน้า”
ระดับอายุที่ 1 [hame:] - -	ระดับอายุที่ 2 [hame:] [fa:n] -	ระดับอายุที่ 3 - - [ta:j]	“ไต่”
ระดับอายุที่ 1 [jə:m] - -	ระดับอายุที่ 2 - [tho:m] [thwʔ]	ระดับอายุที่ 3 [jə:m] [tho:m] -	“ถม”

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[fe:]	-	[fe:]	“ปิด”
[fɔh]	[fɔh]	-	
-	-	[pat]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔate:k]	[ʔate:k]	[ʔate:k]	“ฟัง”
[halə:j]	[halə:j]	-	
[ʔata:j]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cɔ:]	[cɔ:]	[cɔ:]	“วาด”
[sat]	-	-	
-	-	[ra:t]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[lop]	[lop]	[lop]	“ลบ”
[cət]	-	-	
-	-	[paʔ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ko:n]	[ko:n]	-	“สร้าง”
-	[sa:ŋ]	[sa:ŋ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ju:]	[cu:]	-	“หอน”
-	[ki:]	[ki:]	

หมวดคำที่ 10 คำขยาย จำนวน 10 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	“เงื่อจาง”
[ca:ŋ]	-	-	
[bɔ:t]	-	-	
-	[dacchajɔ:]	-	
-	[cuaca:ŋ]	[cuaca:ŋ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	“ซัดเจน”
[klakhlia]	[klakhlia]	[klakhlia]	
-	[klahadaʔ]	[klahadaʔ]	
-	-	[chatce:n]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	“ซื่อ”
[səsaʔ]	-	-	
-	[ʔaku:]	-	
-	-	[suwʔ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	“ซัว”
[le:w]	[le:w]	[le:w]	
[hufɔ:]	-	-	
-	-	[chua]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	“ยัดยาว”
[klinja:]	-	-	
-	[klinhua]	-	
-	[monglo]	[monglo]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	“ลูกลึกลูกลน”
[hapɔthapa:ŋ]	[hapɔthapa:ŋ]	-	
-	[lokle:k]	[lokle:k]	
-	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	“เลอะเทอะ”
[ləthəʔ]	[ləthəʔ]	-	
-	[kloɛ]	[kloɛ]	
-	-	-	

มหาวิทยาลัยศิลปากร - ศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรม

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[klɔehada:t]	[klɔehada:t]	[klɔehada:t]	“สกปรก”
-	-	[pɔppi:]	
[sokkapok]	-	[sokkapok]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kla:nʔa]	[kla:nʔa]	-	“เกิน”
[lɔj]	-	-	
-	-	[kɔ:n]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[haku:t]	[haku:t]	-	“ครึ่ง”
-	[ʔawak]	[ʔawak]	

คำบุพบท จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[lɔj]	-	-	“กว่า”
-	[klanʔo:n]	-	
-	[kwa:]	[kwa:]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[jɛ:k]	[jɛ:k]	-	“ต่างหาก”
-	[ta:ŋha:k]	[ta:ŋha:k]	

คำลักษณนาม จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[miaʔ]	[miaʔ]	-	“เรื้อน”
[ruan]	-	-	
-	[hɔ:ŋ]	-	
-	-	[cɔ:n]	

คำเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรมต่างๆ จำนวน 3 คำ
ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kw:mwiwv:]	-	-	“กรรม”
-	[kw:m]	[kw:m]	
-	-	[tɛ:hawia]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[harampa:p]	-	-	“บาปกรรม”
-	[kw:m]	[kw:m]	
-	-	[tɛ:hawia]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tw:nnita:]	[tw:nnita:]	[tw:nnita:]	“ทำวัตร”
[hado:t]	[hado:t]	-	
-	-	[ʔaŋu:sat]	

คำเบ็ดเตล็ด จำนวน 5 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔawiak]	[ʔawiak]	-	“กระเบื้อง”
-	[kro:p]	[kro:p]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[sɔ:n]	[sɔ:n]	[sɔ:n]	“เงินเหรียญ”
-	[rian]	-	
-	-	[sata:ŋ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[habɔ:]	[habɔ:]	-	“ตะกอน”
-	[takɔ:n]	[takɔ:n]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hako:]	[hako:]	-	“ตะกั่ว”
-	[takua]	[takua]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔaro:t]	[ʔaro:t]	-	“ปู่”
-	[pi:]	[pi:]	

เมื่อพิจารณาคำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันโดยแยกออกเป็นหมวดคำต่างๆ 16 หมวดคำ พบว่าหมวดคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันมากที่สุดได้แก่หมวดคำเรียกเครือญาติและสรรพนามใช้คำศัพท์ต่างกันคิดเป็นร้อยละ 19.35 รองลงมาได้แก่หมวดคำบุพบทใช้ศัพท์ต่างกันคิดเป็นร้อยละ 13.33 นอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีหมวดคำที่ไม่มีการใช้คำที่แตกต่างกันเลยมี 2 หมวดคำได้แก่ หมวดคำเรียกวันและปี และหมวดคำจำนวนนับ

3. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน หากทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์จำนวนเท่ากันหรือไม่ก็ตาม และเป็นคำศัพท์ที่ใช้เหมือนกันสองระดับอายุ อีกระดับหนึ่งใช้คำศัพท์แตกต่างออกไป ถือว่าสองระดับอายุใช้คำศัพท์เหมือนกัน อีกระดับอายุหนึ่งใช้คำศัพท์แตกต่างออกไป

พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกันทั้งหมดจำนวน 177 จากคำศัพท์จำนวน 800 คำ คิดเป็นร้อยละ 22.13 แบ่งจำแนกตามความหมายของคำ ซึ่งการใช้คำลักษณะนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

3.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างออกไป มีทั้งหมดจำนวน 78 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.75 โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ขณะเดียวกันผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ก็ใช้ศัพท์ต่างออกไป

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[taŋ]	[taŋ]	[taŋ]	“ปล้อง”
-	-	[pɔ:ŋ]	

จะเห็นได้ว่าระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกับระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 คือ [taŋ] ก็ตาม แต่ขณะเดียวกันผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ก็ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป คือ [pɔ:ŋ] ดังนั้นสรุปได้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกันส่วนระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

สำหรับคำศัพท์ที่ใช้เหมือนลักษณะที่ 3.1.1 นี้ ผู้วิจัยพบว่า มีทั้งหมดจำนวน 45 คำ โดยแบ่งเป็นหมวดคำจำแนกตามความหมายดังต่อไปนี้

คำเรียกชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกายคน สัตว์ และพืช จำนวน 3 คำ
ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ka:w]	[ka:w]	[ka:w]	“ดอก”
-	-	[dɔ:k]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[taŋ]	[taŋ]	[taŋ]	“ปล้อง”
-	-	[pɔ:ŋ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[rə:]	[rə:]	[rə:]	“ราก”
-	-	[ra:k]	

คำเรียกเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ จำนวน 1 คำ
ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[jatjətmək]	[jatjətmək]	[jatjətmək]	“ผ้าเช็ดหน้า”
-	-	[jatdɔ:t]	

คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔapa:w]	[ʔapa:w]	[ʔapa:w]	“กระเป๋าก”
-	-	[kapa:w]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hə:ŋsɔt]	[hə:ŋsɔt]	[hə:ŋsɔt]	“ยุ่ง(ข้าว)”
-	-	[juŋ]	

คำเรียกชื่อพืชและสัตว์ท้องถิ่น จำนวน 14 คำ

ตัวอย่างเช่น			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hamak]	[hamak]	[hamak]	“กระเจด”
-	-	[krachet]	

ระดับอายุที่ 1 [da:psa:w] -	ระดับอายุที่ 2 [da:psa:w] -	ระดับอายุที่ 3 [da:psa:w] [krachaj]	“กระชาย”
ระดับอายุที่ 1 [moleno:n] -	ระดับอายุที่ 2 [molano:n] -	ระดับอายุที่ 3 [moleno:n] [kathin]	“กระถิน”
ระดับอายุที่ 1 [ʔarə:t] -	ระดับอายุที่ 2 [ʔarə:t] -	ระดับอายุที่ 3 [ʔarə:t] [nɔ:ɟna:]	“น้อยหน่า”
ระดับอายุที่ 1 [hakɔh] -	ระดับอายุที่ 2 [hakɔh] -	ระดับอายุที่ 3 [hakɔh] [bua]	“ดอกบัว”
ระดับอายุที่ 1 [tun] -	ระดับอายุที่ 2 [tun] -	ระดับอายุที่ 3 [tun] [phai]	“ต้นไผ่”
ระดับอายุที่ 1 [kraw] -	ระดับอายุที่ 2 [kraw] -	ระดับอายุที่ 3 [kraw] [phwak]	“เผือก”
ระดับอายุที่ 1 [sɔtprea] -	ระดับอายุที่ 2 [sɔtprea] -	ระดับอายุที่ 3 [sɔtprea] [haprea]	“มะพร้าว”
ระดับอายุที่ 1 [ʔatɔh] -	ระดับอายุที่ 2 [ʔatɔh] -	ระดับอายุที่ 3 [ʔatɔh] [het]	“เห็ด”
ระดับอายุที่ 1 [ʔawaʔ] -	ระดับอายุที่ 2 [ʔawaʔ] -	ระดับอายุที่ 3 [ʔawaʔ] [kha:ŋkha:w]	“ค้างคาว”

มหาวิทยาลัยศิลปากร งามวลีขสตร์

ระดับอายุที่ 1 [ha:ŋ] -	ระดับอายุที่ 2 [ha:ŋ] -	ระดับอายุที่ 3 [ha:ŋ] [tho:]	“ตัวต่อ”
ระดับอายุที่ 1 [tho:] -	ระดับอายุที่ 2 [tho:] -	ระดับอายุที่ 3 [tho:] [the:n]	“แดน”
ระดับอายุที่ 1 [kru:n] -	ระดับอายุที่ 2 [kru:n] -	ระดับอายุที่ 3 [kru:n] [puak]	“ปลวก”
ระดับอายุที่ 1 [sa:j] -	ระดับอายุที่ 2 [sa:j] -	ระดับอายุที่ 3 [sa:j] [phuwŋ]	“ผึ้ง”

คำกริยาทั่วไป จำนวน 14 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1 [ro:tsɔ:] -	ระดับอายุที่ 2 [ro:tsɔ:] -	ระดับอายุที่ 3 [ro:tsɔ:] [klo:nŋɛ:]	“เกี่ยวข้าว”
ระดับอายุที่ 1 [tɔ:ŋ] -	ระดับอายุที่ 2 [tɔ:ŋ] -	ระดับอายุที่ 3 [tɔ:ŋ] [khuwŋ]	“ขึง”
ระดับอายุที่ 1 [ŋɛ:p] -	ระดับอายุที่ 2 [ŋɛ:p] -	ระดับอายุที่ 3 [ŋɛ:p] [ki:p]	“ตีบ”
ระดับอายุที่ 1 [bɔ:ŋ] -	ระดับอายุที่ 2 [bɔ:ŋ] -	ระดับอายุที่ 3 [bɔ:ŋ] [khuʔ]	“เคาะ”
ระดับอายุที่ 1 [pa:t] -	ระดับอายุที่ 2 [pa:t] -	ระดับอายุที่ 3 [pa:t] [kho:n]	“โค้น”

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนอนุรักษ์สัตว์

ระดับอายุที่ 1 [haʔɔh] -	ระดับอายุที่ 2 [haʔɔh] -	ระดับอายุที่ 3 [haʔɔh] [ca:m]	“จาม”
ระดับอายุที่ 1 [ɲuʔ] -	ระดับอายุที่ 2 [ɲuʔ] -	ระดับอายุที่ 3 [ɲuʔ] [ʔato:]	“ตื่น”
ระดับอายุที่ 1 [tɛ:] -	ระดับอายุที่ 2 [tɛ:] -	ระดับอายุที่ 3 [tɛ:] [lo:p]	“แตะ”
ระดับอายุที่ 1 [pahamɔ:j] -	ระดับอายุที่ 2 [pahamɔ:j] -	ระดับอายุที่ 3 [pahamɔ:j] [paʔajan]	“บวช”
ระดับอายุที่ 1 [tek] -	ระดับอายุที่ 2 [tek] -	ระดับอายุที่ 3 [tek] [cɔ:n]	“มัด”
ระดับอายุที่ 1 [mok] -	ระดับอายุที่ 2 [mok] -	ระดับอายุที่ 3 [mok] [phlo:]	“ไหล”
ระดับอายุที่ 1 [jia] -	ระดับอายุที่ 2 [jia] -	ระดับอายุที่ 3 [jia] [jok]	“ยก”
ระดับอายุที่ 1 [ka:k] -	ระดับอายุที่ 2 [ka:k] -	ระดับอายุที่ 3 [ka:k] [sai]	“ใส่(ไม้)”
ระดับอายุที่ 1 [tho:ʔikəʔ] -	ระดับอายุที่ 2 [tho:ʔikəʔ] -	ระดับอายุที่ 3 [tho:ʔikəʔ] [rəʔ]	“หย่าร้าง”

คำขยาย จำนวน 7 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1 [mo:ŋmip] -	ระดับอายุที่ 2 [mo:ŋmip] -	ระดับอายุที่ 3 [mo:ŋmip] [khuukkhak]	“คึกคัก”
ระดับอายุที่ 1 [ʔajiʔajɔ:] -	ระดับอายุที่ 2 [ʔajiʔajɔ:] -	ระดับอายุที่ 3 [ʔajiʔajɔ:] [kw:hedac]	“เฉอะแฉะ”
ระดับอายุที่ 1 [cho:kkw:] -	ระดับอายุที่ 2 [cho:kkw:] -	ระดับอายุที่ 3 [cho:kkw:] [mo:ŋmip]	“โชคดี”
ระดับอายุที่ 1 [sw:] -	ระดับอายุที่ 2 [sw:] -	ระดับอายุที่ 3 [sw:] [tia]	“ได้ย”
ระดับอายุที่ 1 [hare:k] -	ระดับอายุที่ 2 [hare:k] ~[hariak] -	ระดับอายุที่ 3 [hare:k] - [ri:p]	“รีบ”
ระดับอายุที่ 1 [ʔɔt] -	ระดับอายุที่ 2 [ʔɔt] -	ระดับอายุที่ 3 [ʔɔt] [lɔ:m]	“สูญสิ้น”
ระดับอายุที่ 1 [ciakɔʔ] -	ระดับอายุที่ 2 [ciakɔʔ] -	ระดับอายุที่ 3 [ciakɔʔ] [dət]	“หมด”

คำลักษณนาม จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1 [nɛ:ŋ] -	ระดับอายุที่ 2 [nɛ:ŋ] -	ระดับอายุที่ 3 [nɛ:ŋ] [sɛ:n]	“เส้น”
-------------------------------	-------------------------------	------------------------------------	--------

คำเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรมต่างๆ จำนวน 2 คำ
ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tha:ŋ]	[tha:ŋ]	[tha:ŋ]	“ยาม”
-	-	[ja:m]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔaʔah]	[ʔatah]	[ʔaʔah]	“สงกรานต์”
-	-	[songkra:n]	

คำเบ็ดเตล็ด จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ja:tma:n]	[ja:tma:n]	[ja:tma:n]	“ผ้ามาน”
-	-	[pha:ma:n]	

3.1.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่

3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ขณะเดียวกันระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ก็ใช้ศัพท์อื่นที่เหมือนกัน

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔina:j]	[ʔina:j]	[ʔina:j]	“อาผู้ชาย”
[ʔateʔ]	[ʔateʔ]	-	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันร่วมกัน คือ [ʔina:j] แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกันคือ [ʔateʔ] ส่วนระดับอายุที่ 3 ไม่ใช่ ดังนั้นถือว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกันส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างออกไป

สำหรับคำศัพท์ที่ใช้เหมือนลักษณะที่ 3.1.2 นี้ ผู้วิจัยพบว่ามีทั้งหมดจำนวน 18 คำ โดยแบ่งเป็นหมวดคำจำแนกตามความหมายดังต่อไปนี้

คำเรียกชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกายคน สัตว์ และพืช จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[chu]	[chu]	[chu]	“ดอกไม้”
[hakɔː]	[hakɔː]	-	

คำเรียกเครือญาติและสรรพนาม จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ko:nka:w]	[ko:nka:w]	[ko:nka:w]	“ลูกชาย”
[ko:npla:j]	[ko:npla:j]	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔina:j]	[ʔina:j]	[ʔina:j]	“อาผู้ชาย”
[ʔateʔ]	[ʔateʔ]	-	

คำเรียกเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ka:ŋkɔːn]	[ka:ŋkɔːn]	[ka:ŋkɔːn]	“กางเกง”
[nɔːŋkɔːn]	[nɔːŋkɔːn]	-	

คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pheː]	[pheː]	[pheː]	“แพ”
[phɔːŋ]	[phɔːŋ]	-	

คำเรียกชื่อพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จำนวน 3 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kwaːŋ]	[kwaːŋ]	[kwaːŋ]	“กวาง”
[kla:j]	[kla:j]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cin]le:n]	[cin]le:n]	[cin]le:n]	“จิ้งเหลน”
[kro:n]	[kro:n]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kaʔamo:]	[kaʔamo:]	[kaʔamo:]	“ปลาหมอบ”
[kadot]	[kadot]	-	

คำที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ จำนวน 3 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔama]	[ʔama]	[ʔama]	“บึง, บ่อ”
[wo:t]	[wo:t]	-	
-	~[fɔ:t]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[sakɲua]	[ɲuasak]	[sakɲua]	“เย็น”
[ɲuasə:]	[ɲuasə:]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[laka:]	[laka:]	[laka:]	“แต่ก่อน”
[kla:te:]	[kla:te:]	-	

คำที่เรียกชื่อโรคและอาการผิดปกติในร่างกาย จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ne:fɔ:t]	[ne:bɔ:t]	[ne:bɔ:t]	“ท้องเสีย”
[ne:munɲmip]	[ne:munɲmip]	-	

คำกริยาทั่วไป จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔatuk]	[ʔatuk]	[ʔatuk]	“กระตุก”
~[katuk]	-	-	
[tɔ:ŋ]	[tɔ:ŋ]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cha:n]	[cha:n]	[cha:n]	“รัก”
[halo:ŋ]	[halo:ŋ]	-	

คำขยาย จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[so:]	[so:]	[so:]	“ดำ”
[da:]	[da:]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tian]	[tian]	[tian]	“เตียน”
[ʔaklia]	[ʔaklia]	-	

คำเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรมต่างๆ จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ho:jpacuʔ]	[ho:jpacuʔ]	[ho:jpacuʔ]	“พระภูมิ”
[ho:jcawthi:]	[ho:jcawthi:]	-	

คำเบ็ดเตล็ด 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[khama:w]	[khama:w]	[khama:w]	“เขม่า”
[jiak]	[jiak]	-	

3.1.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างออกไป

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔawəŋ]	[ʔawəŋ]	-	“ข่า”
-	-	[kha:]	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกันคือ [ʔawəŋ] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ [kha:] ดังนั้นถือว่า

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างกันออกไป

สำหรับคำศัพท์ที่ใช้เหมือนลักษณะที่ 3.1.3 นี้ ผู้วิจัยพบว่ามีทั้งหมดจำนวน 15 คำ โดยแบ่งเป็นหมวดคำจำแนกตามความหมายดังต่อไปนี้

คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔarɔ:c]	[ʔarɔ:c]	-	“ส้ม”
-	-	[sum]	

คำเรียกชื่อพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จำนวน 5 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔawən]	[ʔawən]	-	“ข่า”
-	-	[kha:]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kre:p]	[kre:p]	-	“กระรอก”
-	-	[karɔ:k]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[su:mca:t]	[su:mca:t]	-	“งูจงอาง”
-	-	[su:mɔpɔ:]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[haki:]	[haki:]	-	“ตะขาบ”
-	-	[takha:p]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[phumpha:ŋ]	[phumpha:ŋ]	-	“แมงมุม”
-	~[phunpha:ŋ]	-	
-	-	[me:ŋmum]	

คำที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kluʔ]	[kluʔ]	-	“มืด”
-	-	[ɲuasɔː]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ɲuahunɲɔŋ]	[ɲuahunɲɔŋ]	-	“สาย”
-	-	[ɲuacian]	

คำกริยาทั่วไป จำนวน 3 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[roːŋ]	[roːŋ]	-	“จ้าง(ดู)”
-	-	[cɔːŋ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[paːknim]	[paːknim]	-	“นุ่งผ้า”
-	-	[paːkjaːt]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cək]	[cək]	-	“พุ่ง”
-	-	[keːm]	

คำขยาย จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[phɔːt]	[phaːt]	-	“ชี้ขลาด”
-	-	[hukoːŋ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tiːkoː]	[təŋkoː]	-	“นั่น”
-	-	[təŋteʔ]	

คำลักษณนาม จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cɔ:n]	[cɔ:n]	-	“กำ”
-	-	[ke:m]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[nɔ:ŋ]	[nɔ:ŋ]	-	“แท่ง”
-	-	[thɛŋ]	

3.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ต่างออกไป มีทั้งหมดจำนวน 77 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.63 ซึ่งการใช้คำลักษณะนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้

3.2.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ขณะที่ผู้บอกภาษาระดับที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cu:tda:p]	[cu:tda:p]	[cu:tda:p]	“กะโหลก”
-	[kalo:k]	[kalo:k]	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกันคือ [cu:tda:p] ขณะเดียวกันผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ก็ใช้ศัพท์อื่นร่วมอยู่คือ [kalo:k] ดังนั้นถือว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

สำหรับคำศัพท์ที่ใช้เหมือนลักษณะที่ 3.2.1 นี้ ผู้วิจัยพบว่ามีทั้งหมดจำนวน 32 คำ

โดยแบ่งเป็นหมวดคำจำแนกตามความหมายดังต่อไปนี้

คำเรียกชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกายคน สัตว์ และพืช จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cu:tda:p]	[cu:tda:p]	[cu:tda:p]	“กะโหลก”
-	[kalo:k]	[kalo:k]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ta:ŋsɔː]	[ta:ŋsɔː]	[ta:ŋsɔː]	“ข้อศอก”
-	[khw:sɔːk]	[khw:sɔːk]	

คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น จำนวน 1 คำ
ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kepkrɔi]	[kapkrɔi]	[kepkrɔi]	“กรรไกร”
-	[kankrɔi]	[kankrɔi]	

คำเรียกชื่อพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จำนวน 5 คำ
ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[nɔːmsɔː]	[nɔːmsɔː]	[nɔːmsɔː]	“ต้นไทร”
-	[saj]	[saj]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔakɔːk]	[ʔakɔːk]	[ʔakɔːk]	“มะกอก”
-	[makɔːk]	[makɔːk]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔana:w]	[ʔana:w]	[ʔana:w]	“มะนาว”
-	[mana:w]	[mana:w]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔacha:w]	[ʔacha:w]	[ʔacha:w]	“มดแดง”
-	[hamothaket]	[hamothaket]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[chehda:c]	[chehda:c]	[chehda:c]	“ม้าน้ำ”
-	[ma:na:m]	[ma:na:m]	

คำที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[klɔːŋ]	[klɔːŋ]	[klɔːŋ]	“คลอง”
-	[biː]	[biː]	

คำจำนวนนับ จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[sɔːŋkan]	[sɔːŋkan]	[sɔːŋkan]	“หนึ่งล้าน”
-	[mualaːn]	[mualaːn]	

คำกริยาทั่วไป จำนวน 10 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[sɔːŋhaʔuj]	[sɔːŋhaʔuj]	[sɔːŋhaʔuj]	“กินยา”
-	[ciahaʔuj]	[chiahaʔuj]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔamaːj]	[ʔamaːj]	[ʔamaːj]	“ควานหา”
-	[kleːm]	[kleːm]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kaːŋ]	[kaːŋ]	[kaːŋ]	“คาบ”
-	[kaːp]	[kaːp]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cot]	[cot]	[cot]	“จุด”
-	[chuː]	[chuː]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[plɔːŋ]	[plɔːŋ]	[plɔːŋ]	“ชิง,แย่ง”
-	[jɛːŋ]	[jɛːŋ]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[bɔːŋ]	[bɔːŋ]	[bɔːŋ]	“ดอก(ตะปู)”
-	[taknat]	[taknat]	

ระดับอายุที่ 1 [ʔacoh] -	ระดับอายุที่ 2 [ʔacoh] [taŋ]	ระดับอายุที่ 3 [ʔacoh] [taŋ]	“ตั้ง,วาง”
ระดับอายุที่ 1 [patuʔ] -	ระดับอายุที่ 2 [patuʔ] [thamtho:t]	ระดับอายุที่ 3 [patuʔ] [thamtho:t]	“ทำโทษ”
ระดับอายุที่ 1 [cu:] -	ระดับอายุที่ 2 [cu:] [phak]	ระดับอายุที่ 3 [cu:] [phak]	“พัก”
ระดับอายุที่ 1 [ʔop] -	ระดับอายุที่ 2 [ʔop] [ʔɛ:p]	ระดับอายุที่ 3 [ʔop] [ʔɛ:p]	“แอบ”

คำขยาย จำนวน 4 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1 [hufɔ:] -	ระดับอายุที่ 2 [hufɔ:] [suaj]	ระดับอายุที่ 3 [hufɔ:] [suaj]	“ช่วย”
ระดับอายุที่ 1 [ʔia] -	ระดับอายุที่ 2 [ʔia] [hiaw]	ระดับอายุที่ 3 [ʔia] [hiaw]	“เหยี่ยว”
ระดับอายุที่ 1 [jeʔ] -	ระดับอายุที่ 2 [jeʔ] [dok]	ระดับอายุที่ 3 [jeʔ] [dok]	“ตก”
ระดับอายุที่ 1 [sakkɔʔ] -	ระดับอายุที่ 2 [sakkɔʔ] [khəkwɔʔ]	ระดับอายุที่ 3 [sakkɔʔ] [khəkwɔʔ]	“พอดี”

คำบุพบท จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔalian]	[ʔalian]	[ʔalian]	“กับ”
-	[kap]	[kap]	

คำเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรมต่าง ๆ จำนวน 3 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pahaka:w]	[paka:w]	[paka:w]	“ผ้าป่า”
-	[phapa:]	[phapa:]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ce:to:ɲ]	[ce:to:ɲ]	[ce:to:ɲ]	“เจตีย์”
-	[ce:di:]	[ce:di:]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔala:]	[ʔala:]	[ʔala:]	“โลงศพ”
-	[lo:ŋsop]	[lo:ŋsop]	

คำเบ็ดเตล็ด จำนวน 4 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hade:]	[hade:]	[hade:]	“ฉิ่ง”
-	[chiŋ]	[chiŋ]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[thi:kakda:c]	[thi:kakda:c]	[thi:kakda:c]	“ทำนบ”
-	[thamnop]	[thamnop]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[sanapto:ɲ]	[sanapto:ɲ]	[sanapto:ɲ]	“ส้นมือ”
-	[sanapmwʔ]	[sanapmwʔ]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hawe:t]	[hawe:t]	[hawe:t]	“ส้วม”
-	[suam]	[suam]	

3.2.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[halə:m]	[halə:m]	[halə:m]	“ตะกวด”
[hako:t]	-	-	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันคือ [halə:m] ส่วนระดับอายุที่ 1 ใช้ [hako:t] ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ไม่มี ดังนั้นถือว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้แตกต่างออกไป

สำหรับคำศัพท์ที่ใช้เหมือนลักษณะที่ 3.2.2 นี้ ผู้วิจัยพบว่ามีทั้งหมดจำนวน 25 คำ โดยแบ่งเป็นหมวดคำจำแนกตามความหมายดังต่อไปนี้

คำเรียกชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกายคน สัตว์ และพืช จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kraʔ]	[kraʔ]	[kraʔ]	“ตับ”
[tap]	-	-	

คำเรียกเครือญาติและสรรพนาม จำนวน 1 คำ

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ruapua]	[ruapua]	[ruaʔua]	“พวกเรา”
[ruapəh]	-	-	

คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kwicakkaja:n]	[kwicakkaja:n]	[kwicakkaja:n]	“จักรยาน”
[fi:hanət]	-	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tɪaŋ]	[tɪaŋ]	[tɪaŋ]	“เตียง”
[co:ŋ]	-	-	

คำเรียกชื่อพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[halə:m]	[halə:m]	[halə:m]	“ตะกวด”
[hako:t]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tapha:p]	[tapha:p]	[tapha:p]	“ตะพานน้ำ”
[ʔaru:t]	-	-	

คำกริยาทั่วไป จำนวน 6 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ko:ŋ]	[ko:ŋ]	[ko:ŋ]	“กล้า”
[hupə:t]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kloʔ]	[kloʔ]	[kloʔ]	“ข้าม”
[kha:m]			
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cə:]	[cə:]	[cə:]	“ชน”
[ʔapa:t]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tɛ:bu:n]	[tɛ:bu:n]	[tɛ:bu:n]	“มีดบาด”
[tɛ:re:]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[chə:]	[chə:]	[chə:]	“พบ”
[hape:]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[thɔp]	[thɔp]	[thɔp]	“พับ”
[hadɔp]	-	-	

คำขยาย จำนวน 3 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hucin]	[hucin]	[hucin]	“ดิบ”
[huduh]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[jəjɛʔ]	[jəjɛʔ]	[jəjɛʔ]	“ถมเถ”
[kla:n]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[jeʔ]	[jeʔ]	[jeʔ]	“มาก”
[kla:nʔa:]	-	-	

คำบุพบท จำนวน 4 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kla:]	[kla:]	[kla:]	“ก่อน”
[loh]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[chit]	[chit]	[chit]	“ใกล้”
[ko:plop]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kha:ŋ]	[kha:ŋ]	[kha:ŋ]	“ข้าง”
[ca:ŋca:n]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ro:]	[ro:]	[ro:]	“ฝ่าย”
[riak]	-	-	

คำลักษณนาม จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[le:m]	[le:m]	[le:m]	“เล่ม”
[no:ŋ]	-	-	

คำเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรมต่างๆ จำนวน 3 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ja:thu:mda:c]	[ja:thu:mda:c]	[ja:thu:mda:c]	“ผ้าอาบน้ำ”
[ha:pa:n]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[wo:]	[wo:]	[wo:]	“ออกพรรษา”
[tɔ:thakə:ŋ]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pɔ:]	[pɔ:]	[pɔ:]	“มรณภาพ”
[chot]	-	-	

คำเบ็ดเตล็ด จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kammathan]	[kammathan]	[kammathan]	“กำมะถัน”
[kumchat]	-	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[khuan]	[khuan]	[khuan]	“เขื่อน”
[be:ŋbi:]	-	-	

3.2.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป ขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pinɔe]	-	-	“ปีชวด”
-	[pichuat]	[pichuat]	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ [pinɔe] ขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ [pichuat] ดังนั้นถือว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

สำหรับคำศัพท์ที่ใช้เหมือนลักษณะที่ 3.2.3 นี้ ผู้วิจัยพบว่าทั้งหมดจำนวน 20 คำ โดยแบ่งเป็นหมวดคำจำแนกตามความหมายดังต่อไปนี้

คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ne:di:]	-	-	“นาฬิกา”
-	[na:li:ka:]	[na:li:ka:]	

คำเรียกชื่อพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hace:mme:ŋho:j]	-	-	“นกกระจาบ”
-	[kraca:p]	[kraca:p]	

คำที่เรียกวัน และปี จำนวน 12 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pi:noe]	-	-	“ปีชวด”
-	[pi:chuat]	[pi:chuat]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pi:priang]	-	-	“ปีฉลู”
-	[pi:chalu:]	[pi:chalu:]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pi:klaʔ]	-	-	“ปีขาล
-	[pi:kha:n]	[pi:kha:n]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pi:krata:j]	-	-	“ปีเถาะ”
-	[pi:thoʔ]	[pi:thoʔ]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pi:su:mnok]	-	-	“ปีมะโรง”
-	[pi:maro:ŋ]	[pi:maro:ŋ]	

ระดับอายุที่ 1 [pi:su:mdot] -	ระดับอายุที่ 2 - [pi:mase:ŋ]	ระดับอายุที่ 3 - [pi:mase:ŋ]	“ปีมะเส็ง”
ระดับอายุที่ 1 [pi:cheh] -	ระดับอายุที่ 2 - [pi:mamia]	ระดับอายุที่ 3 - [pi:mamia]	“ปีมะเมีย”
ระดับอายุที่ 1 [pi:habeʔ] -	ระดับอายุที่ 2 - [pi:mame:]	ระดับอายุที่ 3 - [pi:mame:]	“ปีมะแม”
ระดับอายุที่ 1 [pi:wo:ŋ] -	ระดับอายุที่ 2 - [pi:wɔ:k]	ระดับอายุที่ 3 - [pi:wɔ:k]	“ปีวอก”
ระดับอายุที่ 1 [pi:ca:ŋ] -	ระดับอายุที่ 2 [pi:raka:]	ระดับอายุที่ 3 [pi:raka:]	“ปีระกา”
ระดับอายุที่ 1 [pi:klo:] -	ระดับอายุที่ 2 - [pi:cɔ:]	ระดับอายุที่ 3 - [pi:cɔ:]	“ปีจอ”
ระดับอายุที่ 1 [pi:klət] -	ระดับอายุที่ 2 - [pi:kun]	ระดับอายุที่ 3 - [pi:kun]	“ปีกุน”
คำกริยาทั่วไป จำนวน 2 คำ			
ตัวอย่างเช่น			
ระดับอายุที่ 1 [kwa:n] -	ระดับอายุที่ 2 - [sɔ:t]	ระดับอายุที่ 3 - [sɔ:t]	“เมื่อย”
ระดับอายุที่ 1 [ro:ŋ] -	ระดับอายุที่ 2 - [liɑŋ]	ระดับอายุที่ 3 - [liɑŋ]	“เลี้ยง”

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนอนุรักษ์สัตว์

คำขยาย จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ŋiʔə:n]	-	-	“นิดเดียว”
-	[nit]	[nit]	

คำเบ็ดเตล็ด จำนวน 3 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[wə:nlasajət]	-	-	“การเล่นมอญ
-	[mɔ:nsov:npha:]	[mɔ:nsov:npha:]	ช้อนผ้า”
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔawe:]	-	-	“ที่นา”
-	[tɔ:ŋɛ:]	[tɔ:ŋɛ:]	

ระดับอายุที่ 1

[ʔalua]

ระดับอายุที่ 2

[lu:kkha:ŋ]

ระดับอายุที่ 3

[lu:kkha:ŋ]

“ลูกข้าง”

3.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป มีทั้งหมดจำนวน 22 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.75 การใช้คำลักษณะนี้สามารถแบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้

3.3.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[sɔtkrian]	[sɔtkrian]	[sɔtkrian]	“ชมพู่”
[chomphu:]	-	[chomphu:]	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันคือ [sɔtkrian] แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่ามีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้ [chomphu:] แต่ระดับอายุที่ 2 ไม่มี ดังนั้นถือว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

สำหรับคำศัพท์ที่ใช้เหมือนลักษณะที่ 3.3.1 นี้ ผู้วิจัยพบว่าทั้งหมดจำนวน 4 คำ โดยแบ่งเป็นหมวดคำจำแนกตามความหมายดังต่อไปนี้

คำเรียกเครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔaŋa:nfaʔ]	[ʔaŋa:nfaʔ]	[ʔaŋa:nfaʔ]	“ถ้วย”
[thuaj]	-	[thuaj]	

คำเรียกชื่อพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[sɔtkriəŋ]	[sɔtkriəŋ]	[sɔtkriəŋ]	“ชมพู”
[chomphu:]	-	[chomphu:]	

คำกริยาทั่วไป จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pha:n]	[pha:n]	[pha:n]	“ช่วย”
[chuaŋ]	-	[chuaŋ]	

คำขยาย จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pahalɔ:]	[pahalɔ:]	[pahalɔ:]	“อย่างไร”
[jaŋlɔ:]	-	[jaŋlɔ:]	

3.3.2 คำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ke:sɔ:n]	[ke:sɔ:n]	[ke:sɔ:n]	“เกสร”
-	[do:ŋ]	-	

จะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันคือ [ke:sɔ:n] แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่ามีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เท่านั้นที่ใช้คือ [do:ŋ] ดังนั้นถือว่า

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

สำหรับคำศัพท์ที่ใช้เหมือนลักษณะที่ 3.3.2 นี้ ผู้วิจัยพบว่ามีทั้งหมดจำนวน 18 คำ โดยแบ่งเป็นหมวดคำจำแนกตามความหมายดังต่อไปนี้

คำเรียกชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกายคน สัตว์ และพืช จำนวน 4 คำ
ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[kɔtɔːj]	[kɔtɔːj]	[kɔtɔːj]	“แขน”
-	[taːŋtɔːj]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[sɔkpaːŋ]	[sɔkpaːŋ]	[sɔkpaːŋ]	“หมวด”
-	[nuat]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hanaːm]	[hanaːm]	[hanaːm]	“หนัง”
-	[naŋ]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[keːsɔːn]	[keːsɔːn]	[keːsɔːn]	“เกสร”
-	[doːŋ]	-	

คำเรียกเครือญาติและสรรพนาม จำนวน 1 คำ
ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ɲia]	[ɲia]	[ɲia]	“เขา”
-	[hakaw]	-	

คำเรียกชื่อพืชและสัตว์ในท้องถิ่น จำนวน 4 คำ
ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tosɔː]	[tosɔː]	[tosɔː]	“นุ่น”
-	[nɔkwɔːj]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[miŋla:ŋ]	[maŋla:ŋ]	[maŋla:ŋ]	“มะยม”
-	[luŋla:ŋ]	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ja:ŋ]	[ja:ŋ]	[ja:ŋ]	“ยางไม้”
-	[habə:t]	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pa:w]	[pa:w]	[pa:w]	“นกเขา”
-	[pɔk]	-	

คำที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[bi:nok]	[bi:nok]	[bi:nok]	“ทะเล”
-	[thale:]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[tə:]	[tə:]	[tə:]	“ภูเขา”
-	[phu:khaw]	-	

คำเรียกชื่ออาหาร เครื่องดื่ม เครื่องปรุงรส จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pə:ŋphat]	[pə:ŋphat]	[pə:ŋphat]	“ข้าวผัด”
-	[pə:ŋhana:]	-	

คำกริยาทั่วไป จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔapv̌ʔ]	[ʔapv̌ʔ]	[ʔapv̌ʔ]	“ฝัน”
-	[ʔamək]	-	

คำขยาย จำนวน 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ke:]	[ke:]	[ke:]	“(พิน)เก”
-	[tho:p]	-	

คำลักษณนาม จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[hako:m]	[hako:m]	[hako:m]	“กลุ่ม”
-	[?alo:]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cə:]	[cə:]	[cə:]	“คัน”
-	[kwi:]	-	

คำเบ็ดเตล็ด จำนวน 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[wə:nmekhuan]	[wə:nmekhuan]	[wə:nmekhuan]	“เล่นลูกหิน”
-	[wə:nmekkəp]	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ro:ŋmɔ:]	[ro:ŋmɔ:]	[ro:ŋmɔ:]	“โรงพยาบาล”
-	[ro:ŋhaba:n]	-	

เมื่อพิจารณาถึงการใช้คำของคนสองระดับอายุที่ใช้ศัพท์เหมือนกันนั้นพบว่า ระดับอายุที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มวัยกลางคนและวัยทำงานจะใช้ศัพท์ที่เหมือนกับผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 3 ในอัตราที่ใกล้เคียงกันมาก โดยใช้เหมือนกับระดับอายุที่ 1 รวมทั้งสิ้น 78 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.75 และใช้คำที่เหมือนกับระดับอายุที่ 2 รวมทั้งสิ้น 77 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.63 แสดงว่าผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 2 เป็นผู้ที่สามารถใช้ภาษาได้หลากหลายในขณะที่ติดต่อสื่อสารกับผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1 ก็ยังคงใช้ศัพท์ที่สามารถเข้าใจความหมายกันได้และเมื่อสื่อสารกับผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 3 ก็ยังสามารถเข้าใจความหมายอีกเช่นกัน

หากพิจารณาการใช้คำศัพท์ของผู้ออกภาษาที่ใช้ศัพท์เหมือนกันสองระดับอายุโดยจำแนกตามความหมายของคำโดยแบ่งเป็นหมวดคำต่างๆ พบว่าหมวดคำที่ทั้งสองระดับอายุใช้

เหมือนกันมากที่สุดได้แก่ หมวดคำเรียกวันและปี ใช้คำเหมือนกันสองระดับอายุคิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาได้แก่หมวดคำบุพบทใช้คำเหมือนกันสองระดับอายุคิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนหมวดคำที่ทั้งสองระดับอายุใช้คำเหมือนกันน้อยที่สุดได้แก่ หมวดคำจำนวนนับและหมวดคำเรียกชื่ออาหาร เครื่องดื่มและเครื่องปรุงรส ใช้คำเหมือนกันสองระดับอายุคิดเป็นร้อยละ 4.55 และ 4.76 ตามลำดับ

จากการศึกษาวิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกรณี เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากคำศัพท์จำนวน 800 คำ พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุยังคงใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันอยู่มาก ถึงแม้จะใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันออกไปสองระดับอายุ หรือแตกต่างกันออกไปตามระดับอายุใดอายุหนึ่งก็ตาม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนทั้งสามระดับอายุ

รูปแบบ หมวดคำ	ใช้เหมือนกัน	ใช้ต่างกัน	ระดับอายุ ที่ 1=2/3	ระดับอายุ ที่ 2=3/1	ระดับอายุที่ 1=3/2	จำนวน ศัพท์
1	43	3	4	3	4	57
2	21	6	2	1	1	31
3	21	1	2	1	-	25
4	41	1	4	3	1	50
5	78	9	22	8	5	122
6	23	2	5	1	2	33
7	8	-	-	12	-	20
8	21	-	-	1	-	22
9	18	2	-	-	1	21
10	8	1	1	-	-	10
11	134	14	19	18	2	187
12	65	10	11	8	2	96
13	8	2	-	5	-	15
14	10	1	3	1	2	17
15	23	3	3	6	-	35
16	41	5	2	9	2	59
รวม	563	60	78	77	22	800
ร้อยละ	70.38	7.50	9.75	9.63	2.75	100

ตารางที่ 6 แสดงค่าร้อยละการใช้คำศัพท์ของคนทั้งสามระดับอายุ

รูปแบบ หมวดคำ	ใช้เหมือนกัน	ใช้ต่างกัน	ใช้เหมือนกัน 2 ระดับ	จำนวนศัพท์
1	75.44	5.26	19.30	57
2	67.74	19.35	12.90	31
3	84.00	4.00	12.00	25
4	82.00	2.00	16.00	50
5	63.93	7.38	28.69	122
6	69.70	6.06	24.24	33
7	40.00	-	60.00	20
8	95.45	-	4.55	22
9	85.71	9.52	4.76	21
10	80.00	10.00	10.00	10
11	71.66	7.49	20.86	187
12	67.71	10.42	21.87	96
13	53.33	13.33	33.33	15
14	58.82	5.88	35.29	17
15	65.71	8.57	25.72	35
16	69.49	8.47	22.03	59

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร” มุ่งศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ที่เหมือนกัน และแตกต่างกันโดยผู้วิจัยมีสมมติฐานว่า “อายุ” เป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การใช้ภาษามอญบางกระดี่แตกต่างกันโดยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ศึกษาวิจัยเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ชั้นเตรียมการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชนชาติมอญในด้านประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีรวมทั้งด้านภาษา

2. ชั้นโครงการนำร่อง ได้สุ่มตัวอย่างคำศัพท์พื้นฐานของภาษามอญจำนวน 100 หน่วยอรรถ ไปถามผู้บอกภาษามอญที่บ้านบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวแปรทางอายุเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ผลการศึกษาในโครงการนำร่องพบว่า ภาษามอญบางกระดี่นั้นมีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันและแตกต่างกันไปตามอายุของผู้พูด

3. ชั้นดำเนินการวิจัย การศึกษาการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ได้ใช้รายการหน่วยอรรถทั้งหมด 800 หน่วยอรรถ ที่เตรียมไว้ในรูปของบัตรคำเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยบันทึกข้อมูลลงในบัตรคำและตรวจสอบข้อมูลจากแถบบันทึกเสียงชนิดตลับ

4. เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาครบถ้วนทั้ง 800 หน่วยอรรถแล้วก็นำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การวิเคราะห์ที่กำหนดขึ้นเพื่อดูว่าแต่ละหน่วยอรรถ ใช้ศัพท์กี่ศัพท์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าแต่ละหน่วยอรรถสามารถแทนด้วยศัพท์ตั้งแต่ 1 ศัพท์จนถึง 4 ศัพท์ (ดูตารางหน้า 55) โดยพบว่าหน่วยอรรถที่แทนด้วยศัพท์ 1 ศัพท์มีมากที่สุดมีจำนวน 542 หน่วยอรรถจากจำนวนทั้งหมด 800 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 67.75

นอกจากนี้ยังพบว่าภาษามอญบางกระดี่มีการแปรของภาษาเกิดขึ้น อาจกล่าวสรุปได้ดังนี้

1. ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงสระ

หน่วยอรรถ “แม่” mi: me:

หน่วยอรรถ “เทวดา” te:wiata:w te:wa:ta:w

2. ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะ

หน่วยอรรถ “รถ” kwi: fi:

หน่วยอรรถ “น้ำผู้หญิง” cite? ?ite?

หน่วยอรรถ “กัน” saŋʔac saŋʔət

3. ความแตกต่างในเรื่องของการลดพยางค์

หน่วยอรรถ “วันอาทิตย์” ŋuaʔata:t ŋuaət

หน่วยอรรถ “วันพระ” ŋuaʔasəj ŋuasəj

หน่วยอรรถ “ปึก(นก)” haniŋ niŋ

5. ผู้วิจัยนำศัพท์ภาษามอญบางกระดี่มาวิเคราะห์เพื่อดูว่าทั้งสามระดับอายุมีการใช้ศัพท์เหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไร โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้คือ

5.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน มีจำนวน 563 คำ จากคำศัพท์ทั้งหมด 800 คำ คิดเป็นร้อยละ 70.38

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	หน่วยอรรถ
[ʔanok]	[ʔanok]	[ʔanok]	“ปู่”
[ŋua]	[ŋua]	[ŋua]	“พระอาทิตย์”
[krəp]	[krəp]	[krəp]	“กระเพาะ”
[kraphəʔ]	[kraphəʔ]	[kraphəʔ]	
[nim]	[nim]	[nim]	“ผ้าถุง”
		~[nɪn]	

5.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน มีจำนวน 60 คำ จากคำศัพท์ทั้งหมด 800 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตัวอย่างเช่น

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔasokmot]	[sokmot]	-	“ชนคิ้ว”
-	[sokkiw]	[sokkiw]	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ruateʔ]	-	-	“พวกเธอ”
-	[ruapeh]	-	
-	-	[ruania]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pèh]	[pèh]	[pèh]	“แก”
[hakaw]	-	-	
-	[fah]	-	
-	-	[be:]	

5.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกัน มีจำนวน 177 คำ จากคำศัพท์ทั้งหมด 800 คำ คิดเป็นร้อยละ 22.13

ตัวอย่างเช่น

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[rə:]	[rə:]	[rə:]	“ราก”
		[ra:k]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ko:nka:w]	[ko:nka:w]	[ko:nka:w]	“ลูกชาย”
[ko:npla:j]	[ko:npla:j]	-	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[ʔawən]	[ʔawən]	-	“ซา”
-	-	[kha:]	

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[cu:tda:p]	[cu:tda:p]	[cu:tda:p]	“กะโหลก”
-	[kalo:k]	[kalo:k]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[krəʔ]	[krəʔ]	[krəʔ]	“ดื่บ”
[tap]	-	-	

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pi:nœe]	-	-	“ปีชวด”
-	[pi:chuat]	[pi:chuat]	

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[sɔtkriɑŋ]	[sɔtkriɑŋ]	[sɔtkriɑŋ]	“ชมพู”
[chomphu:]	-	[chomphu:]	
ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
[pə:nɰphat]	[pə:nɰphat]	[pə:nɰphat]	“ข้าวผัด”
-	[pə:nɰhana:]		

ผลการวิจัยพบว่าการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีการใช้ศัพท์เหมือนกันจำนวน 563 หน่วยยรรถ คิดเป็นร้อยละ 70.38 มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันจำนวน 60 หน่วยยรรถ คิดเป็นร้อยละ 7.50 มีการใช้ศัพท์เหมือนกัน 2 ระดับ ต่างกัน 1 ระดับ จำนวน 177 หน่วยยรรถ คิดเป็นร้อยละ 22.13 ซึ่งสรุปได้ว่าคนมอญบ้านบางกระดี่มีการใช้ศัพท์ภาษามอญที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ศัพท์ที่ใช้เหมือนกันส่วนใหญ่เป็นศัพท์ดั้งเดิมภาษามอญ (อ้างถึงในงานเขียนของจำลอง สารพัดนึก, งานวิจัยของละออ เป้นเจริญ, งานวิจัยของพรรณพจน์ ปานทองคำ, งานวิจัยของประเชิญ คนเทศ, งานวิจัยของเยาวลักษณ์ ซาดิสุขศิริเดช, งานวิจัยของมณฑา ศรีขำ, งานวิจัยของวัฒน์ ด้วงสำราญ ซึ่งกล่าวไว้ในบทที่ 1) ศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันส่วนใหญ่เป็นศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยกลาง

นอกจากจะเปรียบเทียบจำนวนของศัพท์ที่สามระดับอายุใช้เหมือนกันและแตกต่างกันแล้ว ผู้วิจัยยังเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกันของศัพท์แยกตามกลุ่มความหมาย ผลการวิจัยพบว่า หมวดคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันมากที่สุดคือ หมวดคำเรียกจำนวนนับ มีการใช้ศัพท์เหมือนกันร้อยละ 95.45 ส่วนหมวดคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันมากที่สุดคือหมวดคำเรียกเครือญาติและสรรพนาม มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันร้อยละ 19.35 และหมวดคำที่สองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันอีกระดับอายุหนึ่งใช้แตกต่างออกไปใช้เหมือนกันมากที่สุดคือหมวดคำเรียกวันและปี มีการใช้ศัพท์สองระดับอายุใช้เหมือนกันอีกระดับอายุใช้แตกต่างออกไปร้อยละ 60.00

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ทำให้เห็นถึงลักษณะการใช้คำในปัจจุบันว่าผู้บอกภาษามอญทั้งสามระดับอายุยังคงใช้คำศัพท์ภาษามอญที่เหมือนกันอยู่มากถึง 563 คำ จากจำนวนคำทั้งหมด 800 คำ คิดเป็นร้อยละ 70.38 พบว่ามีการใช้คำที่แตกต่างกันจำนวน 60 คำ จากจำนวนคำทั้งหมด 800 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.50 และคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกันมีจำนวน 177 คำ จากจำนวนคำทั้งหมด 800 คำ คิดเป็นร้อยละ 22.13

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในเขตพื้นที่บ้านบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเห็นว่าแนวโน้มการใช้ภาษามอญของคนทั้งสามระดับอายุจะยังคงใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันอยู่จำนวนหนึ่ง และการใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันสองระดับอายุอีก ระดับอายุหนึ่งใช้แตกต่างออกไปจะมีมากขึ้นโดยผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 จะเป็นกลุ่มคนที่ใช้คำศัพท์มากกว่าระดับอายุอื่นๆ เพราะสามารถใช้คำศัพท์ได้หลากหลาย ขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เป็นกลุ่มคนที่มีความตื่นตัวและพร้อมที่จะรับสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามาตลอดเวลา จะนิยมใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาราชการของไทยมากขึ้น นอกจากนี้พบว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ยังเป็นกลุ่มที่พูดภาษามอญน้อยลงและคนเหล่านี้จะใช้ภาษามอญก็ต่อเมื่ออยู่กับพ่อแม่ หรือคนที่มีอายุมากกว่าแต่กับเพื่อนหรือคนทั่วไปจะพูดภาษาไทยกรุงเทพฯ บางครั้งจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่สำเนียงเป็นภาษามอญทำให้การใช้ภาษาของคนกลุ่มนี้มีความหลากหลายมากขึ้น อย่างไรก็ตามผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ยังเป็นกลุ่มที่ไม่ค่อยใช้ภาษามอญเพราะเนื่องจากในชีวิตประจำวันจะต้องติดต่อสื่อสารกับคนไทย ดังนั้นมีคนมอญจำนวนไม่น้อยที่ใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทำให้คนมอญใช้ภาษามอญกันน้อยลงหรืออาจจะใช้ก็ต่อเมื่ออยู่กับกลุ่มของตนเท่านั้น

งานวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่าระดับอายุเป็นปัจจัยทางสังคมประการหนึ่งที่มีผลต่อการใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในภาษามอญบางกระดี่ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ได้รับอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ มากกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 อิทธิพลดังกล่าวได้ผ่านสื่อมวลชน การศึกษาตลอดจนการพบปะคนต่างถิ่น ดังนั้นการใช้ภาษาของผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จึงมีโอกาสแปรได้ง่ายกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 นอกจากนี้การที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้คำยืมภาษาไทยกรุงเทพฯ อาจมาจากต้องการสื่อสารกับลูกหลานซึ่งเป็นกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการใช้คำของคนสามารถบ่งอายุในภาษามอญในภูมิภาคอื่นๆ เช่น มอญปากเกร็ด มอญพระประแดง มอญเจ็ดริ้ว เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรทางสังคมประการอื่น เช่น การศึกษา อาชีพ เพศ ว่ามีผลต่อการใช้คำและการแปรของภาษาในภาษามอญบางกระดืออย่างไร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บรรณานุกรม

- กัณฑ์มา วัฒนประเสริฐ และสุวัฒนาเลี่ยมประวัตติ. รายงานการวิจัยวิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.
- กาญจนา นาคสกุล. อ่านภาษาเขมร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- จำลอง สารพัดนึก. ภาษามอญภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533.
- ชฎานนท์ แสงศรีจันทร์. “วิเคราะห์การใช้คำของคนไทยสี่สามระดับอายุที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541.
- ธีระพันธ์ ล.ทองคำ. “ภาษาญ้อ มอญโบราณกับอาณาจักรทวารวดีของ เจราต ดิพลีธ.” วารสารอักษรศาสตร์ 12, 1 (มกราคม 2521).
- นันทพร นิลจินดา. “การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาญ้อในจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- ประเชิญ คนเทศ. “ภาษามอญ ตำบลเจ็ดริ้ว จังหวัดสมุทรสาคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528.
- ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ. ภาษาทัศน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- พรรณพจน์ ปานทองคำ. “ภาษามอญ ตำบลบางขันหมาก จังหวัดลพบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.
- เพียว เจริญฉาย. การศึกษาภาษาศาสตร์ภาคสนาม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- พระมหาจรรยา จอกสมุทร. “การศึกษาการใช้คำและการเรียงคำในภาษามอญ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2539.
- มณฑา ศรีขำ. “การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษามอญในจังหวัดนนทบุรี ลพบุรี และกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.

- เยาวลักษณ์ ชาติสุขศิริเดช. “ภาษามอญ ตำบลสลุย จังหวัดชุมพร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2530.
- ละออ แป้นเจริญ. “ระบบไวยากรณ์มอญ.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึก
ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.
- วนิดา สารพร. “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยยวน
ตำบลดอนแร่ อำเภอคูบัว จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.
- วัฒน์ ดั่งสำราญ. “การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษามอญในจังหวัดปทุมธานี สมุทรสาคร และ
ราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2537.
- วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. ภาษาและภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
, 2521.
- _____. ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ : วิวัฒนาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- สุจิตลักษณ์ ดีผดุงและคณะ. มอญ : บทบาทด้านสังคม วัฒนธรรม ความเป็นมาและความ
เปลี่ยนแปลงในรอบ 200 ปี ของกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและ
วัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.
- สุภรณ์ โอเจริญ. มอญในเมืองไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- สุภาพร มากแจ้ง. การศึกษาวิถีชีวิตมอญบางขุนเทียน “มอญบางกระดี”. กรุงเทพฯ : ศูนย์
การศึกษาและปฏิบัติการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2540.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- อัญชลี บุรณะสิงห์. “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยช่อง.”
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
- อุทัยวรรณ ตันหยง. “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาลาว
พวน.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.
- Panthong Gunyarat. “An Analysis of Lexical Change Among Three Generations in Kam
Muang Dialect.” Unpublished M.A. Thesis Mahidol university, 1979.
- Wajarat Sujaritlak . “ Some Basic Characteristics of Mon Grammar.” Unpublished M.A.
Thesis Mahidol university, 1978.

ภาคผนวก

รายการศัพท์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

และผลการวิเคราะห์ศัพท์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

หมวดที่ 1

คำเรียกชื่อส่วนต่างๆ ในร่างกายคน สัตว์ และพืช

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
ก. ร่างกายคนและสัตว์						
1. ก้น	saŋʔəc	saŋʔəc	saŋʔət	1	พท.	๕ - ๒ ๖
2. กระตูด	cut	cut	cut	1		๖
3. กะโหลก	c:utdap	c:utdap	c:utda:p kalok	2		
4. ก้าง	cut	cut	cut	1		
5. กระเพาะ	krəp	krəp	krəp	2		
	krəpʔə?	krəpʔə?	krəpʔə?			
6. เกอ็ดปลา	həcəhkaʔ	həcəhkaʔ	həcəhkaʔ	1		
7. แก้ม	nə:n	nə:n	nə:n	1		
8. ขนคาง	ʔasokmo:t	sokmo:t	sokmo:t	1	สพ.	๖
9. ข้อมือ	ko:təj	ko:təj	ko:təj	1		
10. ข้อเท้า	kə:cə:ŋ	kə:cə:ŋ kə:ca:ŋ	kə:cə:ŋ kə:ca:ŋ	1	สค.	๖ - a:
11. ข้อศอก	ta:ŋsə:	ta:ŋsə: khə:sə:k	ta:ŋsə: khə:sə:k	2		
12. ขา	cə:ŋ	cə:ŋ	cə:ŋ	1		
13. เข่า	cə:ŋbə:ŋ	cə:ŋbə:ŋ ca:ŋbə:ŋ	cə:ŋbə:ŋ	1	สค.	๖ - a:
14. แขน	tə:j	tə:j ta:ŋtə:j	tə:j	2		
15. คอ	kəʔ	kəʔ	kəʔ	1		
16. คอหอย	khə:hə:j	khə:hə:j	khə:hə:j	1		๖
17. คาง	hama:ŋ	hama:ŋ	hama:ŋ	1		
18. จมูก	camuh cimuh	camuh	camuh	1	สค.	a - i
19. คับ	krəʔ	krəʔ	krəʔ	2		
	tap					
20. ขนคิ้ว	ʔasokmo:t	sokmo:t sokkiw	sokkiw	2		
21. ตา	mo:t	mo:t	mo:t	1		
22. ท้อง	pə:ŋ	pə:ŋ	pə:ŋ	1		๖

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
23. เท้า	ca:ŋ	ca:ŋ	ca:ŋ	1		
24. นม	tòh	tòh	tòh	1		ว
25. น่อง	cə:ŋbɔ:ŋ	cə:ŋbɔ:ŋ	cə:ŋbɔ:ŋ	2		
	kw:ŋ	kw:ŋ	kw:ŋ			
26. ปาก	pa:ŋ	pa:ŋ	pa:ŋ	1		
27. ปีก (นก)	haniəŋ	niəŋ	niəŋ	1	สพ.	
28. ผม	sok	sok	sok	1		
29. ฟัน	ŋiak	ŋiak	ŋiak	1		
30. รักษารั้ว	panak	panak	panak	1		
31. เล็บ	hanem	hane:m	hanem	1	สค.	e - e:
32. เลือด	chim	chim	chim	1		ว
33. ศีรษะ	da:p	da:p	da:p	1		
34. หนวด	sokpa:ŋ	sokpa:ŋ	sokpa:ŋ	2		
		nuat				
35. หนัง	hana:m	hana:m	hana:m	2		
		naŋ				
36. หน้า	mək	mək	mək	1		
37. หลับ	cuhcah	cuhcah	cuhcah	1		
38. ทาง	hətah	hətah	hətah	1		
39. หู	hato:	?ato:	?ato:	1	พค.	h - ?
40. เหวือก	fə:n	fə:n	fə:n	2		
	ŋuak	ŋuak	ŋuak			
41. ไหล่	ta:ŋnah	ta:ŋnah	ta:ŋnah	1	พค.	t - p
			pa:ŋnah			
42. อก	mukkrə?	mukkrə?	mukkrə?	3		ว
	səh					
			?ok			
2) ชื่อต่างๆ ของพืช						
43. กลีบ	kli:p	kli:p	kli:p	1		
44. กะลา	nià	nè:	nè:	1	สคป.	ia - e:
45. ก้าน	na:n	na:n	na:n	4		
	cut					
		tɔ:				
			kiŋ			
46. กิ่ง	na:n	na:n	na:n	1		
47. เกสร	ke:sə:n	ke:sə:n	ke:sə:n	2		ว
		do:ŋ				

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
48. โคน	tɔ:m	tɔ:m	tɔ:m	1		
49. คอก	ka:w	ka:w	ka:w dɔ:k	2		
50. ลำตัน	nowmchu?	nowmchu?	nowmchu?	1		
51. คอไม้	chu? hakɔ:	chu? hakɔ:	chu?	2		
52. ไบไม้	?ana?	?ana?	?ana?	1		
53. ปล้อง	taŋ	taŋ	taŋ pɔ:ŋ	2		ว
54. เปลือก	hnok	hnok	hnok	1		
55. ยอด	?anot	?anɔ:ŋ	?anot ?anɔ:ŋ	1	ศคพ.	o - ɔ: t - ŋ
56. ราก	rɔ:	rɔ:	rɔ: rak	2		
57. ทนวม	hɔlia?	hɔlia?	hɔlia?	1		

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

หมวดที่ 2

คำเรียกเครือญาติและสรรพนาม

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
ก. เครือญาติ						
1. ปู่	?anok	?anok	?anok	1		ว
2. ย่า	?itw?	?itw?	?itw?	1		
3. ตา	?anok	?anok	?anok	1		
4. ยาย	?itw?	?itw?	?itw?	1		
5. พ่อ	?apa:	?apa:	?apa:	1		
6. พ่อตา	khamsa:j	khamsa:j	khamsa:j	1		ว
7. พ่อเลี้ยง	?apa:liɑŋ	?apa:liɑŋ	?apa:liɑŋ	1		
8. แม่	mi:	mi:	me:	1	ชค.	i - e:
9. แม่เลี้ยง	mi:liɑŋ	mi:liɑŋ	me:liɑŋ	1	ชค.	i - e:
10. แม่ยาย	khamsa:j	khamsa:j	khamsa:j	1		
11. น้าผู้ชาย	?ate?	?ate?	?ate?	1		
12. น้าผู้หญิง	?ite?	?ite?	?ite?	1		
13. น้องชาย	te?	te?	te?	1		
14. น้องสาว	te?wut	te?wut	te?wut	1		
15. ลุงสาว	ko:nwut	ko:nwut	ko:nwut	1		
16. ลุงชาย	ko:nka:w	ko:nka:w	ko:nka:w	2		ว
	ko:npla:j	ko:npla:j				
17. ลุงสะไภ้	ha?wɔh	ha?wɔh	ha?wɔh	1		
18. อาผู้ชาย	?ana:j	?ana:j	?ana:j	2		
	?ate?	?ate?				
19. อาผู้หญิง	?ina:j		?ina:j	2	ชค.	i - a
	?ite?	?ate?				
20. อาสะไภ้	ha?wɔh			3		
		?ite?				
			?ina:j			
21. ป้า	?ina:j	?ina:j	?ina:j	1		
22. ลุง	?ana:j	?ana:j	?ina:j	1		
23. ภรรยา	prea	prea	prea	1		ว
24. ตาแม่	kra:w	kra:w	kra:w	1		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
4) สรรพนาม						
25. ฉัน	ʔua	ʔua	ʔua	1		ร
26. แก	pèh hakaw	pèh fah	pèh be: nia	4		
27. เขา	nia	nia hakaw	nia	2		ร
28. คุณ	pèh	pèh hakaw	pèh	3		
29. เธอ	pèh teʔ	pèh nia	khun pèh	4		
30. พวกเธอ	ruateʔ	 ruapèh ruania	hakaw	3		
31. พวกเรา	ruapua ruapèh	ruapua	ruania ruaʔua	2	พ.	? - p

หมวดที่ 3

คำเรียกเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. กระดุม	meaʔaŋo:n	meaʔaŋo:n	meaʔaŋo:n	1		ว
2. กางเกง	ka:ŋkə:n nə:ŋkə:n	ka:ŋkə:n nə:ŋkə:n	ka:ŋkə:n	2		
3. กระโปรง	krapo:ŋ	krapo:ŋ	krapo:ŋ	1		
4. ก่าไล	kəkto:j	kəkto:j	kəkto:j	1		
5. เข็มขัด	khemkhat	khemkhat	khemkhat	1		
6. เข็มกลัด	khemklat	khemklat	khemklat	1		ว
7. (โลหะ)เงิน	sə:n	sə:n	sə:n	1		
8. คืมหู	tumtiəŋ	tumtiəŋ	tumtiəŋ	1		
9. กุ้งเท้า	tha:ŋca:ŋ	tha:ŋca:ŋ	tha:ŋca:ŋ	1		
10. ทองคำ	thə:	thə:	thə:	1		
11. นาฬิกา	nə:di:	nə:li:ka:	nə:li:ka:	2		
12. พลอย	mo:t	mo:t phlɔ:j	phlɔ:j	2		
13. เพชร	pət	pət	phət	1	พด.	p - ph ๖
14. ผ้าขาวม้า	ja:tʔabə:	ja:tʔabə:	ja:tʔabə:	1		
15. ผ้าเช็ดหน้า	jatjət mək	jatjət mək	jatjət mək jatdo:t	2		
16. ผ้าถุง	nim	nim	nim nìn	1	พด.	m - n
17. ผ้าห่ม	jatkea	jatkea	jatkea	1		
18. รองเท้า	hanop	hanop hanəp	hanop	1	พด.	o - ə
19. แวนดา	ʔahu:mo:t	ʔahu:mo:t	ʔahu:mo:t	1		
20. สร้อยข้อมือ	sə:ŋkəkto:j	sə:ŋkəkto:j	sə:ŋkəkto:j	1		
21. สร้อยคอ	sə:ŋkəʔ	sə:ŋkəʔ	sə:ŋkəʔ	1		
22. เสื้อ	ʔalaʔ	ʔalaʔ	ʔalaʔ palaʔ	1	พด.	ʔ - p ๖
23. แหวน	ʔacin	ʔacin	ʔacin	1		
24. หมวก	hamok	hamok	hamok	1		
25. หวี	harək	harək	harək	1		

หมวดที่ 4

เครื่องมือเครื่องใช้ทั่วไปและเฉพาะถิ่น

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. กรรไกร	kapkrai	kapkrai kankrai	kepkrāi kankrai	2	ชค.	a - c ๖
2. กระตง	katho:ŋ	katho:ŋ	katho:ŋ ʔatho:ŋ	1	พค.	k- ʔ
3. กระเป๋	ʔapa:w	ʔapa:w	ʔapa:w kapa:w	2		
4. กระดาษ	jakkha:w	jakkha:w	jakkha:w sakkha:w	1	พค.	j - s ๖
5. เกวียน	co:t kwian	co:t kwian	co:t kwian	2		
6. เก้าอี้	to:	khə:ŋ	to: ka:wʔi:	3		๖
7. แก้วน้ำ	ke:w	ke:w	ke:w	1		
8. กระจก	ʔahu:	ʔahu:	ʔahu: sahu:	1	พค.	ʔ - s
9. ขวาน	muj	muj	muj	1		
10. ชัน	hala:ŋ	hala:ŋ	kala:ŋ	1	พค.	h - k
11. ชันน้ำ	hala:ŋda:c	hala:ŋda:c	hala:ŋda:c	1		
12. เขียง	hano:n	hano:n	kano:n	1	พค.	h - k
13. ขวด	khuat	khuat	khuat	1		
14. ครก	ba:c	ba:k	ba:k	1	พค.	c - k ๖
15. ค้อน	li:dək	li:dək	li:dək	1	ชค.	i - i:
16. จาน	ʔaŋa:n	ʔaŋa:n	ʔaŋa:n	1		
17. จอบ	habək	habək	habək	1	ชค.	๖ - ๖: ๖
18. จักร	cak	cak	cak	1		
19. ช้อน	co:n	co:n	co:n	1		
20. ชาม	ʔaŋa:n	ʔaŋa:n	ʔaŋa:n	1		
21. เขือก	cək	cək	cək	1		
22. คาบ	se:ŋ	se:ŋ	se:ŋ	1		
23. ตะกร้า	ʔate:ŋ takra:	ʔate:ŋ takra:	ʔate:ŋ takra:	2		
24. ตะปู	na:t	na:t	na:t	1		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
25. ค่าย	ta:kha:j	ta:kha:j	ta:kha:j	1		
26. คุ่มน้ำ	hari:da:c	hari:da:c	hari:da:c	1		
27. คู่เก็บของ	tu:	tu:	tu:	1		
28. คู่เสื่อผ้า	tu:klɔpja:t	tu:klɔpja:t	tu:klɔpja:t	1		
29. เต่า	pha:w	pha:w	pha:w	1		
30. เตี้ย	tiaŋ co:ŋ	tiaŋ	tiaŋ	2		
31. ถ้วย	?aŋa:nfa? thuaj	?aŋa:nfa?	?aŋa:nfa? thuaj	2		
32. ถัง	tha:ŋ	?atha:ŋ	tha:ŋ	1	ยพ.	ว
33. ถาด	that	that	that	1		
34. บันได	?anɔ:ŋ	?anɔ:ŋ nanɔ:ŋ	?anɔ:ŋ canɔ:ŋ	1	พค.	? - n - c
35. เบ็ด	hano:n	hano:n	hano:n	1		
36. ปิ่นโต	pinto:	pinto:	pinto:	1		
37. ปืน	sanat	sanat	sanat	1	ยค.	a - a:
38. เปล	hariaŋ	hariaŋ	hariaŋ	1		
39. แพ	phe: pho:ŋ	phe: pho:ŋ	phe:	2		
40. ฟิน	?oh	?oh	?oh	1		
41. มีด	bu:n	bu:n	bu:n	1		
42. ยุง(ข้าว)	hɔ:ŋsɔt	hɔ:ŋsɔt	hɔ:ŋsɔt juŋ	2		
43. รถยนต์	kwi:	fi:	kwi: fi:	1	พค.	kw - f
44. จักรยาน	kwi:cakkaja:n fi:hanət	kwi:cakkaja:n	kwi:cakkaja:n	2		
45. สุ่ม (ปลา)	?arɔ:c	?arɔ:c	sum	2		
46. เสื่อ	hako:	hako:	hako:	1		
47. หมอน	ni:	ni:	ni:	1		
48. แห	hanɔ:c he:	hanɔ:t he:	hanɔ:t he:	2	พค.	c - t
49. ไท	ha:j	ha:j	ha:j	1		
50. ไถ่	hari:	hari:	hari:	1		

หมวดที่ 5

พืชและสัตว์ในท้องถิ่น

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. กระเจด	hamak	hamak	hamak krachet	2		
2. กระชาย	da:psa:w	da:psa:w	da:psa:w kracha:j	2		
3. กระถิน	molenon	molenon	molenon krathin	2	ชด.	0 - ๖
4. กล้วย	prət	prət	prət	1		
5. ชนุน	?anah panah	?anah	?anah	1	พด.	? - p
6. ชมัน	mit	mit	mit	1		
7. ข้าวสุก	pə:ŋ	pə:ŋ	pə:ŋ	1		๖
8. ข้าวสาร	haw	haw	haw	1		
9. ข้าวโพด	lako:n	lako:n	lakə:n	1	ชด.	0 : - ๖ :
10. ชิง	?ako:	?ako: khij	khij	2		
11. ช่า	?awən	?awən	kha:	2		
12. จำปา	campa:	campa:	campa:	1		
13. จำปี	campi:	campi:	campi:	1		
14. เาะ	ŋw?	ŋw?	ŋw?	1		๖
15. ชมพู	sətkriaŋ chomphu:	sətkriaŋ	sətkriaŋ chomphu:	2		
16. ใบชา	cha:	cha:	cha:	1		
17. ตะไคร้	wənpa:ŋ	wənpa:ŋ	wənpa:ŋ	1		
18. แดงกวา	tə:ŋkwa:	tə:ŋkwa:	tə:ŋkwa:	1		
19. แดงโม	?aɲo:n	?aɲo:n	?aɲo:n	1		
20. ถั่ว	thua	thua	thua	1		
21. ต้นไทร	no:msəw:	no:msəw: saj	no:msəw: saj	2		
22. ทับทิม	thapthim	thapthim	thapthim	1		
23. ทุเรียน	tosəw:	tosəw: nokə:j	tosəw:	2		๖

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
24. น้อยหน้า	ʔalə:t	ʔalə:t	ʔalə:t nə:ɟna:	2		
25. ดอกบัว	hakəh	hakəh	hakəh bua	2		ว
26. ต้นไม้	tun	tun	tun phai	2		
27. เมื่อก	kraw	kra:w	kraw phuak	2	ศค.	a - a:
28. ฝรั่ง	lanka:	lanka:	lanka:	1		
29. ฝ้าย	ʔəw:	ʔəw:	fa:ɟ	2		
30. พริก	ʔarəc	ʔarəc	ʔarəc	1		
31. พริกชี้ฟ้า	ʔarəchaniak	ʔarəchaniak	ʔarəchaniak	1		
32. พริกแห้ง	ʔarəchakəʔ	ʔarəchakəʔ	ʔarəchakəʔ	1		
33. มะกอก	ʔakə:k	ʔakə:k makə:k	ʔakə:k makə:k	2		
34. มะขาม	manɟklo:n	manɟklo:n	manɟklo:n	1		
35. มะนาว	ʔana:w	ʔana:w mana:w	cana:w mana:w	2	ศค.	ʔ - c ๖
36. มะพร้าว	sətprea	sətprea	sətprea haprea	2		
37. มะม่วง	krək	krək	krək	1		
38. มะยม	miŋla:ɟ	manɟla:ɟ luŋla:ɟ	manɟla:ɟ	2	ศค.	i - a
39. มังคุด	manɟkhut	manɟkhut	manɟkhut	1		
40. มันฝรั่ง	wu:n	wu:n	wu:n	1		ว
41. มันสำปะหลัง	ba:ɟ	ba:ɟ	ba:ɟ	1		
42. มะละกอ	kutci:	kutci:	kutci:	1		
43. ยางคั้นไม้	ja:ɟ	ja:ɟ habət	ja:ɟ	2		
44. ส้มเขียวหวาน	so:m	so:m	so:m	1		
45. ส้มโอ	so:mʔə:	so:mʔə:	so:mʔə:	1		
46. ส้มประด	hanat	hanat	hanat	1		
47. หอมแดง	ʔaso:nhakət	ʔaso:nhakət	ʔaso:nhakət	1	ศค.	๖ - ๐: ๖
48. หอมใหญ่	ʔaso:ndapnok	ʔaso:ndapnok	ʔaso:ndapnok	1	ศค.	๖ - ๐:
49. เห็ด	ʔatəh	ʔatəh	ʔatəh het	2		
50. อ้อย	ba:w	ba:w	ba:w	1		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
ชื่อสัตว์						
51. กบ	ŋea	ŋea	ŋea	1		
52. อีเกา	hada:c	hada:t	hada:t	1		ว
53. กระต่าย	hata:j	hata:j	hata:j	1		
54. กระรอก	kre:p	pre:p		2	พค.	k - p
			karɔ:k			
55. กวาง	kla:j	kla:j		2		
	kwa:ŋ	kwa:ŋ	kwa:ŋ			
56. กิ้งก่า	kra:n	kra:n		2		
		kiŋka:	kiŋka:			
57. กิ้งกือ	makumki:	makumki:		2		
		kiŋku:	kiŋku:			
58. กุ้ง	nùj	nùj	nùj	1		
59. ไก่	ca:ŋ	ca:ŋ	ca:ŋ	1		
60. ควายน	priaŋ	priaŋ	priaŋ	1		ว
61. ค้างคาว	?awa?	?awa?	?awa?	2		
			kha:ŋkha:w			
62. งู	su:m	su:m	su:m	1		ว
63. งูจงอาง	su:mca:t	su:mca:t		2		
			sumpo:			
64. งูเห่า	su:mca:t	su:mca:t	su:mca:t	1		
65. งูเขียว	su:mkhiaw	su:mkhiaw	su:mkhiaw	1		
66. จิ้งเหลน	kro:n	kro:n		2		
	ciŋle:n	ciŋle:n	ciŋle:n			
67. จระเข้	cja:m	cja:m	sa:m	1	พค.	cj - s
68. จักจั่น	caŋci:			3		
		macɔ:ŋce:				
		cakkacan	cakkacan			
69. จิ้งจก	hacak	hacak	hacak	1		
70. ชะนี	wu:t?ɔ:	wu:t?ɔ:		2		
		no:j	no:j			
71. ตะกวด	halə:m	halə:m	halə:m	2		
	hako:t					
72. ตะขาบ	haki:	haki:		2		
			takha:p			
73. ตะพานน้ำ	?aru:t			2		
	tapha:p	tapha:p	tapha:p			

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
74. ตึกแก	kapke:	kapke: tukke:	tukke:	2		
75. เต่า	?aru:t	?aru:t	?aru:t	1		
76. ตัวต่อ	ha:ŋ	ha:ŋ	ha:ŋ tho:	2	ทท.	ŋ - ɲ
77. แตน	tho:	tho:	tho: the:n	2		
78. ทาก	thak	thak	thak	1		
79. นก	hace:m	hace:m	hace:m	1		ว
80. นกยาง	pɔk	pɔk	pɔk	1		
81. นกเขา	pa:w	pa:w pɔk	pa:w	2		
82. นกพิราบ	hara:p	hara:p	hara:p	1		
83. นกกระจาบ	hace:mme:ŋhɔj	kraca:p	kraca:p	2		
84. นกกระจิบ	kracip	kracip	kracip	1		
85. นกเค้าแมว	hace:m?alɔk	hace:m?alɔk	hace:m?alɔk	1		
86. นกกาเหว่า	ka:wə:w	ka:wə:w	ka:wə:w	1		
87. นกยูง	ju:ŋ	ju:ŋ	ju:ŋ	1		ว
88. ปลวก	kru:n	kru:n	kru:n puak	2		
89. ปลา	ka?	ka?	ka?	1		
90. ปลาช่อน	ka?ano:n	ka?ano:n	ka?ano:n	1		
91. ปลาชุก	kahahɔ?	kahahɔ?	kahahɔ?	1		
92. ปลาทุ	ka?athu:	ka?athu:	ka?athu:	1		
93. ปลากระดี่	ka?adi:	ka?adi:	ka?adi:	1		ว
94. ปลากระเบน	ka?abc:n	ka?abc:n	ka?abc:n	1		
95. ปลาหมอ	ka?amɔ:	ka?amɔ:	ka?amɔ:	2		
96. ปลาหมึก	kadɔt	kadɔt	kadɔt	1		
97. ปลาไหล	kamuuk	kamuuk	kamuuk	1		
98. มด	halɔ:ŋ	halɔ:ŋ	halɔ:ŋ	1		
99. มดแดง	hamot	hamot	hamot	1		
100. มดตะนอย	?acha:w	?acha:w hamothaket	?acha:w hamothaket	2		
101. แมงมุม	mot?anɔ:j	mot?anɔ:j	mot?anɔ:j	1		
	phumphə:ŋ	phumphə:ŋ phuŋphə:ŋ	phumphə:ŋ me:ŋmum	2	ทท.	m- ŋ ʋ

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
102. แมลงปอ	กวงบว: me:ngpɔ:	กวงบว: me:ngpɔ:	กวงบว: me:ngpɔ:	2		
103. แมลงสาบ	mahate:	mahate:	mahate:	1		
104. ปู่	hata:m	hata:m	hata:m	1		
105. เบ็ด	?ate:	?atia	?atia	1	ศคป.	ε: - ia ๖
106. ผึ้ง	sa:j	sa:j	sa:j phung	2		
107. ม้า	chɛh	chɛh	seh	1	พค.	ch - s
108. ม้าน้ำ	chɛhda:c	chɛhda:c ma:na:m	sehda:c ma:na:m	2	พค.	ch - s
109. แมว	hakua	hakua	hakua	1		
110. ยุง	hamit	hamit	hamit	1		
111. ลิง	กวงจ	กวงจ	กวงจ	1		
112. วัว	klea	klea	klea	1		
113. เสือ	kla?	kla?	kla?	1		
114. หนู	กเว	กเว	กเว	1		
115. หมา	klɔ:	klɔ:	kla:	1	ศค.	ว: - a:
116. หมู	mi:	mi:	mi:	1		
117. หมู	klɔc	klɔt	klɔt	1	พค.	c - t
118. ห่าน	?aha:n	?aha:n ha:n	?aha:n ha:n	1	ศค.	
119. หอย	?ana:w kana:w	?ana:w	?ana:w	1	พค.	? - k
120. เพี้ยยว	?aniaŋ ?ania	?aniaŋ		2	ศค.	
121. เหา	cua	jiaw cua	jiaw cua	1	ศคป.	ua- ɔ:
122. อี้นรัง	?amat	hamat ?i:re:ŋ	?i:re:ŋ	2	พค.	? - h

หมวดที่ 6

สิ่งเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
ก. ดินฟ้าอากาศและสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ						
1. คลอง	klɔːŋ	klɔːŋ bi:	klɔːŋ bi:	2		ว
2. พระจันทร์	hatawh	hatawh	hatawh	1		
3. พระอาทิตย์	ŋua	ŋua	ŋua	1		
4. ดวงดาว	ŋwɔːŋ	ŋwɔːŋ	(h)ŋwɔːŋ	1	ตพ.	ว
5. ดิน	tɔe	tɔe	tɔe	1		
6. แสงแดด	ŋua	ŋua	ŋua	1		
7. ทะเล	bi:nok	bi:nok thale:	bi:nok	2		
8. น้ำ	da:c	da:c	da:c	1		
9. บึง, บ่อ	?ama? wɔ:t	?ama? wɔ:t fɔ:t	?ama?	2	พด.	w - f ๖
10. ฝน	prua	prua	prua	1		
11. ไฟ	?amot	?amot	?amot	1		
12. ภูเขา	tɔ:	tɔ: phu:khaw	tɔ:	2		
13. ลม	sa: cha:	cha:	sa:	1	พด.	ch - s
14. ห้วย	?ama klɔːŋ wɔ:t	?ama klɔːŋ	?ama	3		
ข. ทิศทาง						
15. ทิศตะวันตก	kro:ŋhataci?	kro:ŋhataci?	kro:ŋhataci?	1		
16. ทิศตะวันออก	kro:ŋhatawtəj	kro:ŋhatawtəj	kro:ŋhatawtəj	1		
17. ทิศใต้	kro:ŋhamɔ:	kro:ŋhamɔ:	kro:ŋhamɔ:	1		
18. ทิศเหนือ	kro:ŋhataw	kro:ŋhataw	kro:ŋhataw	1		
กาลเวลา						
19. กลางคืน	hatɔ:m	hatɔ:m	hatɔ:m	1		ว
20. กลางวัน	?aŋua	?aŋua	?aŋua	1		
21. มืด	klu?	klu?	ŋuasɔ:	2		ว

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
22. สาวง	กฺวา?ama?	กฺวา?ama?	กฺวา?ama?	1		
23. เข้า	กฺว ahajia	กฺว ahajia	กฺว ajia	1	ศพ.	ว
24. สาย	กฺว ahungloŋ	กฺว ahungloŋ		2		
25. เทียง	thiaŋ ba:j tɔ:ʔaŋua	thiaŋ ba:j	thiaŋ pw:ʔaŋua กฺว aciaŋ	4	พค.	t - p
26. เย็น	sakŋua กฺว asɔ:	กฺว asak	sakŋua	2	พค.	
27. ดึก	klu?	klu?	klu?	1		
28. พรุ่งนี้	ʔajia	ʔajia hajia	ʔajia	1	พค.	? - h
29. เมื่อดิน	nahatɔ:m	nahatɔ:m	nahatɔ:m	1		
30. อดีต	laka:	laka:	lako:	1	ศค.	a: - o:
31. ปัจจุบัน	hamuhŋw?	hamuhŋw?	hamuhŋw?	1		
32. แด่ก่อน	laka: kla:te:	laka: kla:te:	lako:	2	ศค.	a: - o:
33. เมื่อก่อน	nane?	nane?	nane?	1		

หมวดที่ 7

คำที่เรียกวันและปี

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
ก. คำเรียกวัน						
1. วันอาทิตย์	ɲuaʔatə:t	ɲuaʔatə:t	ɲuatə:t	1	ชพ.	
2. วันจันทร์	ɲuacə:n	ɲuacə:n	ɲuacə:n	1		
3. วันอังคาร	ɲuaʔaŋɛʔ	ɲuaʔaŋɛʔ	ɲuaʔaŋɛʔ	1		
4. วันพุธ	ɲuapathawea	ɲuapathawea	ɲuapathawea	1		
5. วันพฤหัสบดี	ɲuapahatə:t	ɲuapahatə:t	ɲuapahatə:t	1		
6. วันศุกร์	ɲuasa:k	ɲuasa:k	ɲuasa:k	1		
7. วันเสาร์	ɲuaʔisə:	ɲuaʔisə:	ɲuaʔisə:	1		
8. วันพระ	ɲuasə:ŋ	ɲuasə:ŋ	ɲuasə:ŋ	1		
ข. คำเรียกปี						
9. ปีชวด	pi:nəc			2		ร
		pi:chuat	pi:chuat			
10. ปีฉลู	pi:priəŋ			2		
		pi:chalu:	pi:chalu:			
11. ปีลาภ	pi:klaʔ			2		
		pi:kha:n	pi:kha:n			
12. ปีเถาะ	pi:krata:ŋ			2		
		pi:thəʔ	pi:thəʔ			
13. ปีมะโรง	pi:su:mno:k			2		
		pi:marə:ŋ	pi:marə:ŋ			
14. ปีมะเส็ง	pi:su:mdot			2		
		pi:mase:ŋ	pi:mase:ŋ			
15. ปีมะเมีย	pi:cheh			2		
		pi:mamia	pi:mamia			
16. ปีมะแม	pi:həbeʔ			2		
		pi:mame:	pi:mame:			
17. ปีวอก	pi:nə:ŋ			2		
		pi:wə:k	pi:wə:k			
18. ปีระกา	pi:ca:ŋ			2		
		pi:raka:	pi:raka:			
19. ปีจอ	pi:klo:			2		
		pi:cə:	pi:cə:			
20. ปีกุน	pi:klot			2		
		pi:kun	pi:kun			

หมวดที่ 8

จำนวนนับ

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. หนึ่ง	mua	mua	mua	1		ว
2. สอง	ba:	ba:	ba:	1		
3. สาม	pɔc	pɔc	pɔc	1		
4. สี่	pɔ:n	pɔ:n	pɔ:n	1		
5. ห้า	?asɔ:n	?asɔ:n	?asɔ:n	1		
6. หก	?ara:w	?ara:w	?ara:w	1		
7. เจ็ด	hapoh	hapoh	hapoh	1		
8. แปด	haja:m	haja:m	haja:m	1		ว
9. เก้า	hacit	hacit	hacit	1		
10. สิบ	cɔh	cɔh	cɔh	1		
11. สิบเอ็ด	cɔhmua	cɔhmua	cɔhmua	1		
12. สิบสอง	cɔhba:	cɔhba:	cɔhba:	1		
13. ยี่สิบ	ba:cɔh	ba:cɔh	ba:cɔh	1		
14. ยี่สิบเอ็ด	ba:cɔhmua	ba:cɔhmua	ba:cɔhmua	1		
15. สามสิบ	pɔecɔh	pɔecɔh	pɔecɔh	1		
16. สามสิบเอ็ด	pɔecɔhmua	pɔecɔhmua	pɔecɔhmua	1		ว
17. หนึ่งร้อย	klɔ:m	klɔ:m	klɔ:m	1		
18. หนึ่งพัน	ŋim	ŋim	ŋim	1		
19. หนึ่งหมื่น	lak	lak	lak	1		
20. สองหมื่น	ba:lak	ba:lak	ba:lak	1		
21. หนึ่งแสน	kɔt	kɔt	kɔt	1		
22. หนึ่งล้าน	sɔ:ŋkaŋ	sɔ:ŋkaŋ muala:n	sɔ:ŋkaŋ muala:n	2		

หมวดที่ 9

คำเรียกชื่ออาหาร เครื่องดื่ม เครื่องปรุงรส

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
ก. อาหาร เครื่องดื่ม เครื่องปรุงรส						
1. ก๋วยเตี๋ยว	kuajtiaw	kuajtiaw	kuajtiaw	1		ว
2. ปลาข้าว	harok	harok	harok	1		
3. กุ้งแห้ง	nùjhakoh	nùjhakoh	nùjhakoh	1		
4. ซอสมะเขี	hanov:m	hanov:m	hanov:m	1		
5. ข้าว	pə:ŋ	pə:ŋ	pə:ŋ	1		ว
6. ข้าวต้ม	pə:ŋhato:m	pə:ŋhato:m	pə:ŋhato:m	1		
7. ข้าวผัด	pə:ŋphat	pə:ŋphat	pə:ŋphat	2		
		pə:ŋhana:				
8. ข้าวหลาม	hala:m	hala:m	hala:m	1		
9. ไข่เป็ด	hama:jhatia	hama:jhatia	hama:jhatia	1		
10. ไข่ไก่	hama:jca:ŋ	hama:jca:ŋ	hama:jca:ŋ	1		
11. ไข่เจียว	hama:jtho:t	hama:jtho:t	hama:jtho:t	1		
12. ไข่ดาว	hama:jtho:t	hama:jtho:t	khajda:w	2		ว
		khajda:w				
13. ไข่ต้ม	hama:jbo:	hama:jbo:	hama:jbo:	1		
14. ไข่ตุ๋น	hama:jnə:ŋ			3		
	hama:jtun	hama:jtun	khajtun			
		khajtun	khajtun			
15. เจียวก๊วย	chawkuaj	chawkuaj	chawkuaj	1		
16. น้ำตาลทราย	hakre:	hakre:	hakre:	1		
17. น้ำตาลปีบ	ko:	ko:	ko:	1		
18. น้ำผึ้ง	da:csaj	da:csaj	da:csaj	1		ว
19. น้ำหวาน	da:cchum		da:cchum	2		
	na:mwa:n	na:mwa:n	na:mwa:n			
20. น้ำมัน	klə:ŋ	klə:ŋ	klə:ŋ	1		
21. เหล้า	?are:k	?are:k	?are:k	1		

หมวดที่ 10

ชื่อโรคและอาการผิดปกติในร่างกาย

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. กลาก	ʔasək	ʔasək	ʔasək	1		ว
2. เกลื้อน	haʔah	haʔah	haʔah ʔaʔah	1	ทค.	h - ʔ
3. ไช้หวัด	te:cha:m	te:ta:m	te:sa:m	1	ทค.	ch - t - s
4. ท้องเสีย	ne:fət	ne:bət	ne:bət	2	ทค.	f - b ๖
5. ผดผื่น	mo:n	mo:n	mo:n	1		
6. ฟันผุ	ɲiakʔuj	ɲiakʔuj	ɲiakʔuj	1		
7. โรคตาแดง	mo:thaket	mo:thaket	mo:thaket	1		
8. ลิว	ʔamo:n	ʔamo:n	ʔamo:n	1		
9. หัด	hamək	hamək	hat	2		
10. ใ	hadak	hadak	hadak	1		

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

หมวดที่ 11

คำกริยาทั่วไป

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. กด	ดอ:	ดอ:	ดอ:	1		
2. ก้ม	haca:ŋ	haca:ŋ	haca:ŋ	1		
3. กระตุก	ʔatuk katuk	ʔatuk	ʔatuk	2	พด.	ʔ-k
4. กราบ	ตอ:ŋ ʔaŋu:	ตอ:ŋ ʔaŋu:	ตอ:ŋ ʔaŋu:	1		
5. กลับ(บ้าน)	ʔaliɑŋ	ʔaliɑŋ	ʔaliɑŋ	1		
6. กลัว	phət	phət	phət	1		
7. กล้า	ko:ŋ hupw:t	ko:ŋ	ko:ŋ	2		
8. กวาด	fəh	fəh	fəh	1		
9. กอด	ʔawət	ʔawət	ʔawət	1		
10. กัด	kit	kit	kit	1		
11. กิน	cia	cia	cia chia	1	พด.	c - ch ʔ
12. กินยา	sə:ŋhaʔuj	sə:ŋhaʔuj ciahaʔuj	sə:ŋhaʔuj chiahaʔuj	2	พด.	c - ch
13. เก็บ	ʔapw:	ʔapw: cəʔ	cə:	2		
14. เกลี่ยด	duʔ	duʔ	duʔ	1		
15. เกี้ยวข้าว	rosə:	rosə:	rosə: klo:nŋe:	2		ʔ
16. โทหก	ʔali:cia	ʔali:cia	ʔali:cia	1		
17. ขว้าง	kləh	kləh	kləh	1		
18. ขอ	ʔat	ʔat	ʔat	1		ʔ
19. ขับรถ	khapkwi:	khapkwi:	khapfi:	1		
20. ซ้ำม	kləh kha:m	kləh kə:m	kləh	3		ʔ
21. ขาย	səʔ	səʔ	səʔ	1		
22. ซี้	dak	dak	dak	1		
23. ซิ่ง	ตอ:ŋ	ตอ:ŋ	ตอ:ŋ khuŋ	2		
24. (น้ำ)ซึ้น	ตอ:n	ตอ:n	ตอ:n	1		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
25. ขึ้น(ลง)	citɔ:n	tɔ:nci:	citɔ:n	1	พศ.	
26. เขย่า	harak	hara:k	harak	1	ศค.	a - a:
27. เข้า	lup	lup	lup	1		
28. แขว่น	khwak	khwak	khwak	1	พศ.	khw - f
		fak	fak			
29. คน(กวน)	hakɔ:	hakɔ:	hakɔ:	1		
30. คลอด(คน)	bɔ:ŋko:n	bɔ:ŋko:n	bɔ:ŋko:n	1		ว
31. คลอด(สัตว์)	bɔ:ŋ	bɔ:ŋ	bɔ:ŋ	1		ว
32. คลาน	hamia?	hamia?	hamia?	1		
33. ความหา	?ama:j	?ama:j	?ama:j	2		
		kle:m	kle:m			
34. คั่น	cha:ncɔ:			3		
		?ana:ŋ				
		khan	khan			
35. คาบ	ka:ŋ	ka:ŋ	ka:ŋ	2		
		ka:p	ka:p			
36. คัด, นึก	kip	kip	kip	1		
37. คีบ	ŋɛ:p	ŋɛ:p	ŋɛ:p	2		
		kip	kip			
38. เคาะ	bɔ:ŋ	bɔ:ŋ	bɔ:ŋ	2		
			khɔ?			
39. โคน	pat	pat	pat	2		ว
			kho:n			
40. ช่า	hacɔt	hacɔt	hacɔt	1		
41. เขี่ยน, ตี	tak	ta:k	tak	1		
42. ง่วง	hakuj	hakuj	haku:j	1	ศค. ศพ.	u - u:
		kuj				
43. ัก	ŋat	ŋat	ŋat	1		
44. เวียบ	hɔt	hɔt	hɔt	1	ศค.	ɔ - a
	hat	hat	hat			
45. จด	cot	cot	cot	2		ว
		chu:	chu:			
46. จม	?ane:m	?ane:m	?ane:m	1		
47. จอด	tɔ?	tɔ?	tɔ?	1		
48. จาม	ha?ɔh	ha?ɔh	ha?ɔh	2		
			ca:m			

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
49. จิก	bwʔ nia	bwʔ	bwʔ cik	3		
50. จิบ	sə:ŋ so:t	sə:ŋ so:t cep	cep cip	4		
51. จุง	hato:ŋ	hato:ŋ	hato:ŋ	1		ว
52. แจว	cew	cew	ce:w	1	ศด.	ε - ε:
53. จ้อง(ดู)	ro:ŋ	ro:ŋ	co:ŋ	2		
54. ฉีก	sa:c	sa:c	sa:c	1		
55. ฉีด(ยา)	chi:thaʔuj	chi:thaʔuj	chi:thaʔuj	1		
56. ชก	pɛ:	pɛ:	tɛ:	1	พด.	p - t
57. ชน	cə: ʔapat	cə:	cə:	2		
58. ชนะ	hane:	hane:	hane:	1		
59. ช่วย	pha:n chuaŋ	pha:n	pha:n chuaŋ	2		
60. ขอบ	te:co:t	te:co:t	te:co:t	1		
61. ชัก	hapət	hapət cak	cak sa:ŋ	3	ศด.	จ - จ: ๖
62. ชิ่ง, แหยง	plə:ŋ	plə:ŋ jɛ:ŋ	plə:ŋ jɛ:ŋ	2		
63. เช็ด	cət	cət	cət	1		
64. ชี	ʔano:n	ʔano:n	ʔano:n	1		
65. เชือด	hacə:c	hacə:c	hacə:c	1		
66. ชน	kla:n	kla:n	kla:n	1		
67. ช้อน	ʔanək	ʔanək	ʔanək	1		
68. ช้อ	ra:n	ra:n	ra:n	1		
69. คม	chə:ŋ	chə:ŋ	chə:ŋ	1		ว
70. ค่า	lek	lek	lɛ:k	1	ศด.	ε - ε:
71. คั้น	hapət	hapət	hapət	1		
72. คีม	sə:ŋ	sə:ŋ	sə:ŋ	1		
73. คู, มอ	ro:ŋ pə:	ro:ŋ pə:	ro:ŋ pə:	2		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
74. คูด(น้ำ)	habet sə:ŋ so:t	habet sə:ŋ	habet	3		
75. เดิน	kwa:c	kwa:c fa:c	kwa:c	1	พท.	kw - f - r
76. ต้ม	dun bɔ:	dun bɔ:	dun bɔ:	2		
77. ตกใจ	?akɔtɔ:	?akɔtɔ:	?akɔtɔ:	1		
78. คบ	hapia?	hapia?	hapia?	1		
79. ดอก(ตะปู)	bə:ŋ	bə:ŋ taknat	bə:ŋ taknat	2		
80. ตัก	tək	tək	tək	1		
81. ตั่ง,วาง	?acoh	?acoh taŋ	?acoh taŋ	2		
82. ตาม	pɛ:k	pɛ:k	pɛ:k	1		
83. ตาย	chɔ:t	chɔ:t	chɔ:t	1		
84. ตื่น	ŋuh	ŋuh	ŋuh ?atɔ:	2		
85. ตะ	tɛ:	tɛ:	tɛ: lo:p	2		
86. ตะ	tɛ:	tɛ:	tɛ:	1		
87. แต่งงาน	ciriaŋ	ciriaŋ	ciriaŋ	1		
88. แต่งตัว	?aja:n	?aja:n	?aja:n	1		
89. ใต้	hame:	hame: fa:n	ta:j	3		
90. ถม(ที่)	jɔ:m	jɔ:m tho:m thɔ?	tho:m	3		
91. ถอด	hatac	hatac	hatac	1		
92. ถาม	hama:n	hama:n	hama:n	1		
93. ถีบ	hanəc	hanəc	hanəc	1		
94. ทา,ระบาย	lo:k	lo:k	lo:k	1		
95. ทำโทษ	patuh	patuh thamtho:t	patuh thamtho:t	2		
96. ไป	?a:	?a:	?a:	1		
97. มา	klɔ:ŋ	klɔ:ŋ	klɔ:ŋ	1		
98. นอน	təc	təc	təc	1		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
74. ลูก(น้ำ)	habet sɔ:ŋ so:t	habet sɔ:ŋ	habet	3		
75. เดิน	kwɑ:c	kwɑ:c fa:c	kwɑ:c	1	พท.	kw - f ๖
76. ต้ม	dun bɔ:	dun bɔ:	dun bɔ:	2		
77. ตกใจ	?akɔtɔ:	?akɔtɔ:	?akɔtɔ:	1		
78. คบ	hapia?	hapia?	hapia?	1		
79. ดอก(ตะปู)	bɔ:ŋ	bɔ:ŋ taknat	bɔ:ŋ taknat	2		
80. ตัก	tək	tək	tək	1		
81. ตั่ง,วาง	?acoh	?acoh taŋ	?acoh taŋ	2		
82. คาม	pɛ:k	pɛ:k	pɛ:k	1		
83. คาย	chɔ:t	chɔ:t	chɔ:t	1		
84. ตื่น	ŋuh	ŋuh	ŋuh ?atɔ:	2		
85. เตะ	tɛ:	tɛ:	tɛ: lo:p	2		
86. เตะ	tɛ:	tɛ:	tɛ:	1		
87. แต่งงาน	ciriaŋ	ciriaŋ	ciriaŋ	1		
88. แต่งตัว	?aja:n	?aja:n	?aja:n	1		
89. ใต้	hame:	hame: fa:n	ta:j	3		
90. ถม(ที่)	jɔ:m	jɔ:m tho:m thɔ?	tho:m	3		
91. ถอด	hatac	hatac	hatac	1		
92. ถาม	hama:n	hama:n	hama:n	1		
93. ถีบ	hanɔc	hanɔc	hanɔc	1		
94. ทา,ระบาย	lo:k	lo:k	lo:k	1		
95. ทำโทษ	patuh	patuh thamtho:t	patuh thamtho:t	2		
96. ไป	?a:	?a:	?a:	1		
97. มา	klɔ:ŋ	klɔ:ŋ	klɔ:ŋ	1		
98. นอน	tɔc	tɔc	tɔc	1		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
99. นั้ง	haco?	haco?	haco?	1		
100. นุ่งผ้า	pa:knim	pa:knim		2		
101. บวช	pahamɔj	pahamɔj	pa:kja:t pahamɔj pa?aja:ŋ	2	พด.	? - h
102. มีดบาด	tɛ:bu:n tɛ:rɛ:	tɛ:bu:n	tɛ:bu:n	2		
103. บิน	pɔ:	pɔ:	pɔ:	1		
104. บีน	pɔt	pɔt	pɔ:t	1	สด.	ɔ - ɔ:
105. แบก	jak	jak	ja:k	1	สด.	a - a:
106. ปลุก	ɔ:	ɔ:	ɔ:	1		
107. ป้อน	cha:m	cha:m	cha:m	1		
108. บัด	fɛ: fɔh	fɛ: fɔh		3		
109. ผลัก	harɔ:	harɔ:	pat harɔ:	1		
110. ผสม	?aso:m	?aso:m	?aso:m	1		
111. ผัด	phat	phat	phat	1		
112. ผูก	tek	tek	tek	1		
113. เมา	cɔ:ŋ	cɔ:ŋ	cɔ:ŋ	1		
114. ไผ่	mok	mok	mok phlo:	2		
115. (ผ่าน)ตก	ku:	ku:	ku:	1		
116. ผั้น	?apɔʔ	?apɔʔ ?amək	?apɔʔ	2		ร
117. พบ	chɔ: hɔpɛ:	chɔ:	chɔ:	2		
118. พัก	cu:	cu: phak	cu: phak	2		
119. พับ	thɔp hadɔp	thɔp	thɔp	2		
120. พัง	harɔh	harɔh	harɔh	1		
121. พิง	?atɛ:k halɔj ?ataj	?atɛ:k halɔj	?atɛ:k	3		
122. พุง	cək	cək	phunɔj	2		
123. แพ้	kja:	kja:	sa:	1	พน.	kj - s

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
124. ฟัง	?ala:ŋ	?ala:ŋ	?ala:ŋ	1		
125. ฟาด	tak	tak	tak	2		
	fa:t	fa:t	fa:t			
126. มอบ, ให้	kw:	kw:	kw:	1		
127. มัด(ของ)	tek	tek	tek	2		
			cv:n			
128. มี	nu:m	nu:m	nu:m	1		
129. เมื่อ	kwa:n			2		
		sv:t	sv:t			
130. ล้าง	krat	krat	krat	1		
131. ยก(ของ)	ja:	ji	ji	2	ศค.	a: - ia ʔ
			jok			
132. ย้อม(ผ้า)	cho:n	cho:n	cho:n	2		
	jo:m	jo:m	jo:m			
133. ย่าง(ปลา)	hata:	hata:	hata:	2		
	?ara:ŋ	?ara:ŋ	?ara:ŋ			
134. ยิง(ปืน)	pv:n	pv:n	pv:n	1		
135. ยิ้ม	?im	?im	?im	1		
136. ยืน	hataw	hataw	hataw	1		
137. ยืม	halì?	halè?	halè?	1	ศค.	i - c
138. เย็บ	cv:ŋ	cv:ŋ	cv:ŋ	1		
139. โยน	jo:n	jo:n	jo:n	1		
140. รัก	cha:n	cha:n	cha:n	2		
	halo:ŋ	halo:ŋ				
141. ร้องเพลง	hajifek	hajifek	hajifek	1		
142. ร้องให้	?arə:	?arə:	?arə:	1		
143. ราค(น้ำ)	cv:	cv:	cv:	3		
	sət					
			rat			
144. รู้	tɛ:m	tɛ:m	tɛ:m	1		
145. เรียก	kok	kok	kok	1		
146. ลื่น	?alit	?alit	?alit	1		
147. เล่า(เรื่อง)	lɛ:	lɛ:	lɛ:	1		
148. ลง	cih	cih	cih	1		
149. ลบ	lop	lop	lop	3		
	cv:t		pa?			

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
150. เล่น	wɔ:n	wɔ:n wa:n	wɔ:n wa:n	1	ศด.	อ: - a:
151. เลี้ยง(สัตว์)	ro:ŋ	liɑŋ	liɑŋ	2		
152. วาดรูป	chu:rup wa:trup	chu:rup wa:trup	chu:rup wa:trup	2		
153. วาดน้ำ	bɔ:ŋda:c	bɔ:ŋda:c	bɔ:ŋda:c	1		
154. วัง	krip	krip	krip	1		
155. แวะ, จุด	tɔ:	tɔ:	tɔ:	1		
156. สร้าง(บ้าน)	ko:n	ko:n sa:ŋ	sa:ŋ	2		
157. สอน	hato:n	hato:n	hato:n	1		
158. สูดดม	chɔ:ŋ	chɔ:ŋ	chɔ:ŋ	1		
159. ใส่(ไม้)	ka:k	ka:k	ka:k sai	2		
160. หนี	tɛ:	tɛ:	tɛ:	1		ร
161. ท้มผ้า	?atakja:t	?atakja:t	?atakja:t	1		
162. หย่าร้าง	thɔ:ʔikəʔ	thɔ:ʔikəʔ	thɔ:ʔikəʔ rəʔ niaʔ	2		
163. หยิก	niaʔ	niaʔ	niaʔ	1		
164. หยิบ	bət	bət	bət	1		
165. หยุด	tɔʔ	tɔʔ	tɔʔ	1		
166. หล่อ(ปูน)	lɔ:	lɔ:	lɔ:	1		
167. หลับ	həlɔn	həlɔn	həlɔn	1		
168. หาว	halɔp	halɔp	halap	1	ศด.	อ - a
169. หอน	ju:	cu: ki:	ki:	2	ศด.	j - c
170. หัก	kɔ:	kɔ:	kɔ:	1		
171. หา	khla:j	khla:j	khla:j	1		
172. หาบ	kliɑŋ	kliɑŋ	kliɑŋ	1		
173. หาม	jat	jat	jat	1		
174. หาย	klɛʔ	klɛʔ	klɛʔ	1		
175. หิว	sɔ:	sɔ:	sɔ:	1		
176. เห็น	chɔ:	chɔ:	cɔ:	1	ศด.	ch - c
177. ไหว้	?ɑŋu:	?ɑŋu:	?ɑŋu:	1		
178. อม	habɔ:m	habɔ:m	habɔ:m	1		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
179. อยู่	mùm mo:ŋ	mùm mo:ŋ	mùm mo:ŋ	2		
180. อ่าน	poh	poh	poh	1	สค.	0 - ๖ ร
181. อาบน้ำ	hu:mda:c	hu:mda:c	hu:mda:c	1		
182. อิ่ม	pho:	pho:	pho:	1		
183. อุด(รูรั่ว)	mat	mat	mat	1		
184. อุ่น(อาหาร)	hata:w	hata:w	hata:w	1		
185. อุ้ม	ja:k	ja:k	ja:k	1		
186. เอา	ket	ket	ket	1		
187. แอบ	?op	?op ?ɛ:p	?op ?ɛ:p	2		

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

หมวดที่ 12

คำขยาย

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
ก. คำขยายบอกลักษณะและอาการ						
1. กร่อย, จืด	?atiak	?atiak	?atiak	1		
2. (คม)กริบ	kiak	kiak	kiak	1		
3. กำกวม	kamkum	kamkum	kamkum	1		
4. กำกึ่ง	kamkwuŋ	kamkwuŋ	kamkwuŋ	1		
5. (ฟัน)เก	ke:	ke:	ke:	2		
		tho:p				
6. เก่า	?are:m	?are:m	?are:m	1		
7. แก่	su:	su:	su:	1	พด.	s - ch ๖
	chu:	chu:				
8. ช้ำลาด	pho:t	pha:t		2	ศด.	ว: - a:
			huko:ŋ			
9. ช้ำเหนียว	hati:	hati:	hati:	1		
10. ชัน	kho:n	kho:n	khə:n	1	ศด.	o: - ɔ:
11. ชื่นวรา	tə:nra:	ra:tə:n	tə:nra:	1	ศพ.	๖
12. (น้ำ)ขุ่น	khə:n	khə:n	khə:n	1		
13. (ผิว)เข้ม	khe:m	khe:m	khe:m	1		
14. คับ	ne:n	ne:n	ne:n	1		
15. คึกคัก	mo:ŋmip	mo:ŋmip	mo:ŋmip	2		
			khukkhak			
16. เค็ม	də:ŋ	də:ŋ	də:ŋ	1		
17. งอ	ŋək	ŋək	ŋək	1		
18. งอม	du?	du?	du?	2		
	ŋə:m	ŋə:m	ŋə:m			
19. ง่าย	lua?	lua?	lua?	1		
20. โง่	sə:	sə:	sə:	1		
21. เจือจาง	ca:ŋ			4		
	bo:t					
		dacchajə:				
		cwaca:ŋ	cwaca:ŋ			
22. จุกจิก	wunwa:j	wunwa:j	wunwa:j	2	ศด.	u - u:
	cuci:	cuci:	cuci:			
23. เจอะเจอะ	?aji?ajə:	?aji?ajə:	?aji?ajə:	2		
			kw:hedac			

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
24. เจือยซา	che:	che:	che:	1		
25. ซ้ำ	che:	che:	che:	1		
26. ซัดเจน	klakhlia	klakhlia klahada?	klakhlia klahada? chatce:n	3		
27. ซั่ว	le:w hufv:	le:w	le:w chua	3		๖
28. ซ้ำ	cham	cham	cham	1		
29. ซั้น	dot	dot	dot	1		
30. โชคดี	cho:kkv:	cho:kkv:	cho:kkv: mo:gmip	2		
31. ซวย	hufv:	hufv: suaj	hufv: suaj	2		
32. ซื่อ	sosa?	?aku:	su?	3		
33. เซ	se:	se:	se:	1		
34. เซ้อ	se:	se:	se:	1		
35. คีบ	hucin huduh	(hucin)	hucin	2		
36. คุว้าย	?arc: krv:m	?arc: krv:m	?arc: krv:m	2		
37. ตรง	top	top	top	1		
38. ตลก	talok	talok	talok	1		
39. ต่ำ	se: da:	se: da:	se:	2		
40. ตั้น	se:	se:	se:	1		
41. เตี้ย	se:	se:	se: tia	2		๖
42. เตียน	tian ?a?	tian ?a?	tian	2		
43. บุค	?ut	?ut	?ut	1		
44. เบา	sa:	sa:	sa:	1		
45. เบี้ยว	bia	bia	bia	1		
46. แบน	be?	be?	be?	1		
47. แผดเสียง	?aja:n	?aja:n	?aja:n	1		
48. พวง	phuag	phuag	phuag	1		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	สป.	หมายเหตุ
49. มากมาย	jc?	jc?	jc?	1		
50. ยาว	klin	klin	kli:n	1	สค.	i - i:
51. ยืดยาว	klinja:			3		
		klinhua				
		monglo?	monglo?			
52. เย็นเจี๊ยบ	ko:k	ko:k	ko:k	1		
53. ร้อน	hataw	hataw	hataw	1		
54. รีบ	hare:k	hare:k	hare:k	2	สคป.	c: - ia
		hariak				
			ri:p			
55. ลูกสี่ลูกสน	hapothapa:ŋ	hapothapa:ŋ		2		
		lɔkle:k	lɔkle:k			
56. เลอะเทอะ	lɔthə?	lɔthə?		2		
		klɔe	klɔe			
57. เล็ก	do:t	do:t	do:t	1		
58. สกปรก	klɔchada:t	klɔchada:t	klɔchada:t	3		ร
			pɔppi:			
	sokkapok		sokkapok			
59. สานก	mip	mip	mip	1		
60. สาว	wu:t	wu:t	wu:t	1		
61. สั้น	klə?	klə?	klə?	1		
62. สูง	haləŋ	haləŋ	haləŋ	1		
63. สุกยี่สิบ	ʔət	ʔət	ʔət	2		
			lɔ:m			
64. หมด	ʔət	ʔət	ʔət	1		
65. หนวกหู	bareh	bareh	bareh	1		
66. หนา	tɔ:m	tɔ:m	tɔ:m	1	พค.	t - s
	sɔ:m					
67. หนัก	sa:ŋ	sa:ŋ	sa:ŋ	1		
68. หมาด	ciakə?	ciakə?	ciakə?	2		
			dət			
69. หอม	mu:	mu:	mu:	1		
70. หนุ่ม	plaj	plaj	plaj	1		
71. เหมือน	ʔasa?	ʔasa?	ʔasa?	1		
72. เหมือน	tɔp	tɔp	tɔp	1		
73. เที้ยว	ʔia	ʔia	ʔia	2		
		hiaw	hiaw			
74. แห้ง	kəh	kəh	kəh	1		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
75. ทกลม	kiak	kiak	kiak	1		
76. โทญุ่	hanok	hanok	hanok	1		
77. โทม	?amɔːj	?amɔːj	?amɔːj	1		
78. อร่อย	roh	roh	roh	1		
คำขยายบอกกำหนด						
79. นั้น	ti:ko:	tɔŋko:	tɔŋtɛ?	2		
80. นี้	ti:nɔh	ti:nɔh	tɔŋnɔh	1		
81. โนน	ti:ti:	ti:ti:	tɔŋti:	1		
คำขยายบอกจำนวนประมาณ						
82. เกิน	kla:n?a? ləj	kla:n?a? ləj	kə:n	3		
83. ครึ่ง	hakut	hakut ?awak	?awak	2		
84. ตก	je?	je? dok	je? dok	2		
85. เต็ม	pɔ:n	pɔ:n	pɔ:n	1	ศด.	อ: - ๖:
86. หมด	jɔjɛ? kla:n	jɔjɛ? kla:n	jɔjɛ?	2		
87. ทั้งหมด	ha?at	ha?at	ha?at	1		
88. นิดเดียว	ŋi?ɔ:n	ŋit	ŋit	2		
89. พอดี	sakkɔ?	sakkɔ? khəwkɔ?	sakkɔ? khəwkɔ?	2		
90. มาก	je? kla:n?a:	je?	je?	2		๖
91. น้อย	?ɔ:n	?ɔ:n	?ɔ:n	1		๖
92. ราค	mume:	mume:	mume:	1		
93. เท่าไร	muaci?	muaci?	muaci?	1		
94. เมื่อไร	thilo?	thilo?	thilo?	1		
95. ทำไม	pahalɔ:	pahalɔ:	pahalɔ:	1		
96. อย่างไร	pahalɔ: janlɔ:	pahalɔ:	pahalɔ: janlɔ:	2		

หมวดที่ 13

คำบุพบท

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. กลาง	?ato:	?ato:	?ato:	1		
2. กว่า	lo:j	kla:n?o:n	kwa:	3		
3. ก่อน	kla: loh	kla:	kla:	2		ง
4. กับ	?aliang	?aliang kap	?aliang kap	2		
5. ใกล้	chit ko:plop	chit	chit	2		
6. ใกล้	hua	hua	?ua	1	พด.	? - h
7. ของ	krəp	krəp	krəp	1		
8. ช้าง	kha:ŋ ca:ŋca:n	kha:ŋ	kha:ŋ	2		
9. จาก	?a:	?a:	?a:	1		
10. ได้	hamo:	hamo:	hamo:	1		ง
11. บน	?ata:w	?ata:w	?ata:w	1		
12. ต่างหาก	je:k	je:k ta:ŋha:k	ta:ŋha:k	2		
13. นอก	?aŋɛ:	?aŋɛ:	?aŋɛ: ?aŋɛk	1	ศพ.	
14. ใน	?ado:	?ado: ?ado:j	?ado:j	1	ศพ.	ง
15. ฝ่าย	ro: riak	ro:	ro:	2		

หมวดที่ 14

คำลักษณะนาม

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. กลุ่ม	hak:w:m	hak:w:m ʔalw:	hak:w:m	2		ว
2. กอ	kw:	kw:	kw:	1		
3. กอง	kw:ŋ	kw:ŋ	kw:ŋ	1		
4. ก้อน	lɔh	lɔh	lɔh	1		
5. กำ	cw:n	cw:n		2		
6. คั้น	cw:	cw: kwi:	cw:	2		
7. แท่ง	kw:ŋ	kw:ŋ		2		
8. ผิน	hateh	hateh	theŋ hateh	1		
9. ผุง	hakwʔ	hakwʔ	hakwʔ	1		
10. ผล	miaʔ	miaʔ	miaʔ	1		
11. เม็ด	miaʔ	miaʔ	miaʔ	1		
12. รูป	hakaw	hakaw	hakaw	1		
13. เรือน	miaʔ ruan	miaʔ		3		
14. ลำ	klɔ:ŋ	klɔ:ŋ	cw:n klɔ:ŋ	1		
15. เล่ม	lc:m kw:ŋ	lc:m	lc:m	2		
16. เล้น	kw:ŋ	nc:ŋ	nc:ŋ sc:n	2		
17. ชิ้น	hateh	hateh	hateh	1		

หมวดที่ 15

คำเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรมต่าง ๆ

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. ผ่าป่า	pahaka:w	paka:w	paka:w	2	ศท.	
2. กรรม	kw:mwiwv:	kw:m	kw:m te:hawia	3		
3. กุฎี	hə:ŋ	hə:ŋ	hə:ŋ	1		
4. จีวร	?aha:	?aha:	?aha:	1		
5. สมง	hapaŋ	hapaŋ	hapaŋ	1		
6. เจดีย์	ce:to:ŋ	ce:to:ŋ ce:di:	ce:to:ŋ ce:di:	2		
7. ศาลปัด	ta:pat	ta:pat	ta:po:t	1	ศด.	a - ɔ: ʔ
8. เทวดา	te:wia:aw	te:wia:aw	te:wa:aw	1	ศดป.	ia - a:
9. เทียน	na:n	na:n	na:n	1		
10. ธูป	thup	thup	thu:p	1	ศด.	u - u:
11. บาตร	hapiaŋ	hapiaŋ	hapiaŋ	1		
12. บาป	hampa:p	kw:m	kw:m te:hawia	3		
13. บุญ	kawsə:	kawsə:	kawsə:	1		
14. โปสณฑ์	se:m	se:m	se:m se:n	1	พท.	m - n ʔ
15. ศาลา	sa:la:	sa:la:	sa:la:	1		
16. ป่าช้า	susa:n	susa:n	susa:n	1		
17. ผ้าอาบน้ำ	ja:thu:mda:c ha:pa:n	ja:thu:mda:c	ja:thu:mda:c	2		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
18. ผี	?alok	?alok	?alok	1		
19. พระพุทธรูป	lasac	lesac	lasac	1	ศด.	a - c
20. พระสงฆ์	lasac	lesac	lasac	1	ศด.	a - c
21. พระภูมิ	หะ:jpacu? หะ:jcawthi:	หะ:jpacu? หะ:jcawthi:	หะ:jpacu?	2		
22. ย่าม	tha:ŋ	tha:ŋ	tha:ŋ ja:m	2		
23. โลงศพ	?ala:	?ala: lo:ŋsop	?ala: lo:ŋsop	2		
24. ศพ	fək	fək	kwek	1	พท.	f - kw
25. ศาลเจ้า	หะ:jpacu?	หะ:jpacu?	หะ:jpacu?	1		
26. สกกรานต์	?a?ah	?atah	?a?ah soŋkra:n	2		
27. ออกพรรษา	wo: tə:thakəŋ kə:pə:n	wo: kə:pə:n	wo: kə:pə:n	2 1		
29. อาหาร(ป่วย)	jua	jua	jua	1		๕
30. มรณภาพ (ตาย)	pə: chət	pə:	pə:	2		
31. ทำวัตร	tə:nnita: hado:t	tə:nnita: hado:t	tə:nnita: ?aŋu:sat	3		
32. เทศน์	pohtho:	pohtho:	pohtho:	1		
33. จำวัด	tə:c hata:ŋ	tə:c hata:ŋ	tə:c hata:ŋ	2		
34. สวดมนต์	dencia	dencia	dencia	1		
35. สึก	re:m	re:m	re:m	1		

หมวดที่ 16

คำเบ็ดเตล็ด

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
1. กระดานดำ	hato:hano:hacw:	hato:hano:hacw:	hato:hano:hacw:	1		
2. กระเบื้อง	ʔawiak	ʔawiak kro:p	kro:p	2		ร
3. กลองพิณพาทย์	hapə:ŋ	hapə:ŋ	hapə:ŋ	1		
4. เล่นซ่อนหา	wə:nʔanə:t	wə:nta:wʔə:p	wə:nta:wʔə:p	1		
5. มอญซ่อนผ้า	wə:nlasajət			2		
6. เล่นลูกหิน	wə:nmekhuanŋ	wə:nmekhuanŋ wə:nmekkep	wə:nmekhuanŋ	2		
7. การดำน้ำ	pləpda:c	pləpda:c	pləpda:c	1		
8. การจับปลา	ro:pkaʔ	ro:pkaʔ	ropkaʔ	1		ร
9. กำมะถัน	kumchat kammathan	kammathan	kammathan	2		
10. เขม่า	jiak khama:w	jiak khama:w	khama:w	2		
11. เชื้อ	be:ŋbi: khuan	khuan	khuan	2		
12. ขยัน	ʔaŋwʔ	ʔaŋw:	ʔaŋw:	1		
13. เอลิคอปเตอร์	baŋpəʔ	baŋpəʔ	baŋpəʔ	1		
14. รถไฟ	fiahamo:t	fiahamo:t	fiahamo:t	1		
15. เรือ	klə:ŋ	klə:ŋ	bə:ŋ	1	พท.	kl - b
16. ช้าง	mo:ŋ	mo:ŋ	mo:ŋ	1		
17. เงินเหรียญ	sə:n	sə:n rian	sata:ŋ	3		
18. จิ้ง	hadc:	hadc: chij	hadc: chij	2		
19. ชานา	ruawe:	ruawe: ruaŋe:	ko:ŋŋe:	2	พท.	w - ŋ
20. ชาวไร่	ruakw:	ruakw:	ruakw:	1		
21. ชาวสวน	ruakw:	ruakw:	ruakw:	1		
22. ตะกอน	habw:	habw: takw:n	takw:n	2		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
23. ตะกั่ว	hako:	hako: takua	takua	2		
24. ตึก	tak	tak	tak	1		
25. ท้องฟ้า	?akah	?akah	?akah	1		
26. ทำนบ	thi:kakda:c	thi:kakda:c thamnop	thi:kakda:c thamnop	2		
27. ธง	thoŋ	thoŋ	thoŋ	1		
28. ที่นา	?awe:			2		
29. ผุ่น	hapa:t	hapa:t	hapa:t	1		
30. น้ำกรด	na:mkrot	na:mkrot	na:mkrot	1		
31. บก	to:ntə?	to:ntə?	to:ntə?	1		
32. บุหรี่	bə:k	bə:k	bə:k	1		
33. ประคุด	para:ŋ	?ara:ŋ tara:ŋ	para:ŋ	1	พด.	p - t - ? วรร
34. หน้าต่าง	pa:nhata:ŋ	pa:nhata:ŋ	pa:nhata:ŋ	1		
35. ปากกา	pa:kka:	pa:kka:	pa:kka:	1		
36. ปี่	?aro:t	?aro:t pi:	pi:	2		ข
37. ผ้าขี้ริ้ว	ja:thama:	ja:thama:t	ja:thama:t	1		
38. ไฟ	phai	phai	phai	1		
39. ภาพยนตร์	naŋ	naŋ	naŋ	1		
40. ผ้าผ่าน	ja:tma:n	ja:tma:n	ja:tma:n phama:n	2		
41. ไม้ขีด	hara:khamo:t	hara:khamo:t ra:kmo:t	hara:khamo:t	1	พพ.	
42. ไม้เหน็บ	thi:ŋe:p	thi:ŋe:p		2		
43. โรงพยาบาล	ro:ŋmo:	ro:ŋmo: ro:ŋhaba:n	ro:ŋmo:	2		
44. ลวด	luat	luat	luat	1		
45. ลูกช่าง	?alua			2		
46. วิทยุ	withaju?	lu:kkha:ŋ withaju?	lu:kkha:ŋ withaju?	1		
47. สนับมือ	sanaptə:ŋ	sanaptə:ŋ sanapmu?	sanaptə:ŋ sanapmu?	2		

ศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	จำนวนศัพท์	ลป.	หมายเหตุ
48. สัวม	hawc:t	hawc:t suam	hawc:t suam	2		
49. สะพาน	hato:n	hato:n	hato:n	1		
50. สังกะสี	sa:ŋkasi:	sa:ŋkasi: sa:ŋʔasi:	sa:ŋkasi:	1	ทศ.	k-?
51. สถานีตำรวจ	ro:ŋpak	ro:ŋpak	ro:ŋpak	1		
52. สีขาว	si:puʔ	si:puʔ	si:puʔ	1		ว
53. สีเขียว	si:khiaw	si:khiaw	si:khiaw	1		
54. สีแดง	si:haket	si:haket	si:haket	1		
55. สีดำ	si:hacɔk	si:hacɔk	si:hacɔk	1		
56. สีฟ้า	si:fa:	si:fa:	si:fa:	1		
57. สีเทา	si:thaw	si:thaw	si:thaw	1		
58. สีเหลือง	si:luawŋ	si:luawŋ	si:luawŋ	1		
59. หมอจู้	mɔ:ro:ŋcia	mɔ:ro:ŋcia	mɔ:ro:ŋcia	1		

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายกาญจวัฒน์ โกสิยกุล

ที่อยู่ 207/2 ซอยอุดมสุข 32 ถนนสุขุมวิท แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร

การศึกษา

พ.ศ. 2540 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พ.ศ. 2545 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

พ.ศ. 2543 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาจารึกภาษาไทย คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

การทำงาน

พ.ศ. 2546 - 2547 เข้าทำงานตำแหน่ง Accountant บริษัท สยามเบสท์บาย จำกัด

ปัจจุบัน เข้าทำงานตำแหน่ง Marketing Coordinator บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)